

Στατιστικά στοιχεία για τους
διδάκτορες που αποφοίτησαν
από τα ελληνικά ΑΕΙ το 2022

Στατιστικά στοιχεία για τους
διδάκτορες που αποφοίτησαν
από τα ελληνικά ΑΕΙ το 2022

ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ &
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ

Η έκδοση αυτή παρουσιάζει τα στατιστικά στοιχεία για τους διδάκτορες που αποφοίτησαν από τα ελληνικά ΑΕΙ το 2022. Τα δεδομένα αντλούνται από την αίτηση και το συνοδευτικό ηλεκτρονικό ερωτηματολόγιο για την ένταξη των νέων διδασκόντων στο Εθνικό Αρχείο Διδακτορικών Διατριβών (ΕΑΔΔ) του Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης και Ηλεκτρονικού Περιεχομένου (ΕΚΤ).

Η ανάλυση των δεδομένων και η παραγωγή των δεικτών υλοποιείται από το Τμήμα Δεικτών και Δράσεων ΕΤΑΚ.

Η επεξεργασία και η παρουσίαση των αποτελεσμάτων και η συγγραφή της παρούσας έκδοσης πραγματοποιήθηκε από τους Δρ. Κώστα Νησιώτη, Δρ. Χαράλαμπο Χρυσομαλλίδη και Δρ. Νένα Μάλλιου.

Προτεινόμενος τρόπος αναφοράς

ΕΚΤ (2023), Στατιστικά στοιχεία για τους διδάκτορες που αποφοίτησαν από τα ελληνικά ΑΕΙ το 2022, Αθήνα: Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης και Ηλεκτρονικού Περιεχομένου

ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ

Copyright © 2023 Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης και Ηλεκτρονικού Περιεχομένου

δ: Ζεφύρου 56, 17564 Παλαιό Φάληρο, τ: 210 2204900, e: ekt@ekt.gr, www.ekt.gr

Το έργο αυτό διατίθεται με άδεια Creative Commons Αναφορά Δημιουργού - Μη Εμπορική Χρήση - Όχι Παράγωγα Έργα 4.0 Διεθνές Προκειμένου να δείτε αντίγραφο της άδειας επισκεφθείτε: <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/deed.el>

Η έκδοση διατίθεται ηλεκτρονικά στη διεύθυνση <http://metrics.ekt.gr/>

ISSN: 2654-1238

Περιεχόμενα

Ενότητα 1: Σύνοψη βασικών συμπερασμάτων	5
Ενότητα 2: Αριθμός νέων διδασκόντων από ελληνικά ΑΕΙ	11
Ενότητα 3: Προφίλ νέων διδασκόντων	19
Ενότητα 4: Η πορεία προς τις διδακτορικές σπουδές (σπουδές σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο)	27
Ενότητα 5: Η περίοδος των διδακτορικών σπουδών (Λόγος εκπόνησης διατριβής, χρηματοδότηση, διάρκεια, διεθνής κινητικότητα)	36
Ενότητα 6: Επιστημονική εξειδίκευση νέων διδασκόντων και ερευνητικό έργο κατά τις διδακτορικές σπουδές	49
Ενότητα 7: Οι ψηφιακές τεχνολογίες στη διδακτορική έρευνα	59
Ενότητα 8: Αξιοποίηση ερευνητικών αποτελεσμάτων στον ιδιωτικό και τον δημόσιο τομέα	66
Ενότητα 9: Επαγγελματική απασχόληση νέων διδασκόντων κατά την ολοκλήρωση των διδακτορικών σπουδών	75
Ενότητα 10: Μελλοντικοί στόχοι νέων διδασκόντων (απασχόληση και πιθανή εγκατάσταση στο εξωτερικό)	80
Μεθοδολογικές Σημειώσεις	86

Ενότητα 1

Σύνοψη βασικών συμπερασμάτων

Εισαγωγή

Η ετήσια εθνική στατιστική έρευνα για τους κατόχους διδακτορικού τίτλου από ελληνικά ΑΕΙ διενεργείται από το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης και Ηλεκτρονικού Περιεχομένου (ΕΚΤ) ως η αρμόδια Εθνική Στατιστική Αρχή, αποτελώντας μέρος των επίσημων στατιστικών που παράγει το ΕΚΤ. Οι νέοι διδάκτορες καλούνται να συμπληρώσουν σχετικό ερωτηματολόγιο¹, παράλληλα με την κατάθεση της διατριβής τους στο Εθνικό Αρχείο Διδακτορικών Διατριβών (ΕΑΔΔ) του ΕΚΤ.

Σε αυτό το πλαίσιο, τα δεδομένα αντλούνται από την αίτηση ένταξης και το συνοδευτικό ηλεκτρονικό ερωτηματολόγιο των νέων διδασκόντων στο ΕΑΔΔ, και η έρευνα είναι απογραφική. Ως προς το ΕΑΔΔ αξίζει να σημειωθεί ότι η συγκέντρωση των διδακτορικών διατριβών και η δημιουργία του ξεκίνησε το 1985 όταν δια νόμου (άρθρο 70, παρ. 15 του Ν. 1566/1985) ανατέθηκε στο ΕΚΤ η ευθύνη για τη δημιουργία και την τήρησή του. Τα αποτελέσματα δημοσιεύονται, ανά έτος, στην ηλεκτρονική διεύθυνση <https://metrics.ekt.gr/phd-holders>.

Εισαγωγικά αναφέρεται, ότι οι σπουδές διδακτορικού επιπέδου (ISCED8) συνεπάγονται την εκπόνηση πρωτότυπης διατριβής, συνήθως μετά την απόκτηση μεταπτυχιακού διπλώματος (ISCED7), και η διατριβή αποτελεί εξ ορισμού ερευνητική δραστηριότητα. Σύμφωνα με το πλαίσιο που διέπει τις συγκεκριμένες σπουδές, ο ελάχιστος χρόνος φοίτησης για απόκτηση του διδακτορικού διπλώματος είναι έξι (6) εξάμηνα και στις περισσότερες περιπτώσεις ορίζεται μέγιστος συνολικός χρόνος απόκτησης διδακτορικού διπλώματος από τον κανονισμό μεταπτυχιακών/διδακτορικών σπουδών του οικείου ιδρύματος ή τμήματος.

Η παρούσα έκδοση παραθέτει τα δεδομένα για όσους αναγορεύθηκαν διδάκτορες από τα ελληνικά ΑΕΙ το 2022. Η έκδοση είναι εμπλουτισμένη με νέα στοιχεία και δεδομένα, απόρροια του νέου διευρυμένου ερωτηματολογίου που χρησιμοποιήθηκε για τους σκοπούς της συγκεκριμένης έρευνας, από τα τέλη του 2022.

Η δομή της έκδοσης είναι η ακόλουθη: στην ενότητα 2 αποτυπώνεται ο αριθμός και η κατανομή των νέων διδασκόντων ανά ΑΕΙ, η ενότητα 3 είναι αφιερωμένη στο προφίλ των νέων διδασκόντων (δημογραφικά στοιχεία), στην ενότητα 4 παρατίθενται στοιχεία για τους προηγούμενους ακαδημαϊκούς τίτλους σπουδών (πορεία προς τις διδακτορικές σπουδές), ενώ στην ενότητα 5 αναλύονται δεδομένα ως προς τη χρηματοδότηση των διδακτορικών σπουδών, τη διάρκειά τους και τη διεθνή κινητικότητα της συγκεκριμένης κατηγορίας επιστημόνων κατά την περίοδο των διδακτορικών σπουδών. Η ενότητα 6 επικεντρώνεται στην επιστημονική εξειδίκευση των νέων διδασκόντων και το ερευνητικό έργο τους κατά τη διάρκεια των διδακτορικών σπουδών, η ενότητα 7 διερευνά τη χρήση ψηφιακών τεχνολογιών στη

¹ Το περιεχόμενο του ερωτηματολογίου σε doc είναι διαθέσιμο εδώ: https://metrics.ekt.gr/sites/metrics-ekt/files/questionnaires-pdf/2021/PhDStatistics_Questionnaire_2021.pdf

διδασκαλική έρευνα, η ενότητα 8 μελετά την αξιοποίηση των ερευνητικών αποτελεσμάτων στον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα, και η ενότητα 9 την επαγγελματική απασχόληση των νέων διδασκόντων κατά την ολοκλήρωση των διδασκαλικών σπουδών τους. Τέλος, η ενότητα 10 διερευνά τις μελλοντικές επαγγελματικές προοπτικές των νέων διδασκόντων, καθώς και την πιθανότητα μελλοντικής εγκατάστασής τους στο εξωτερικό.

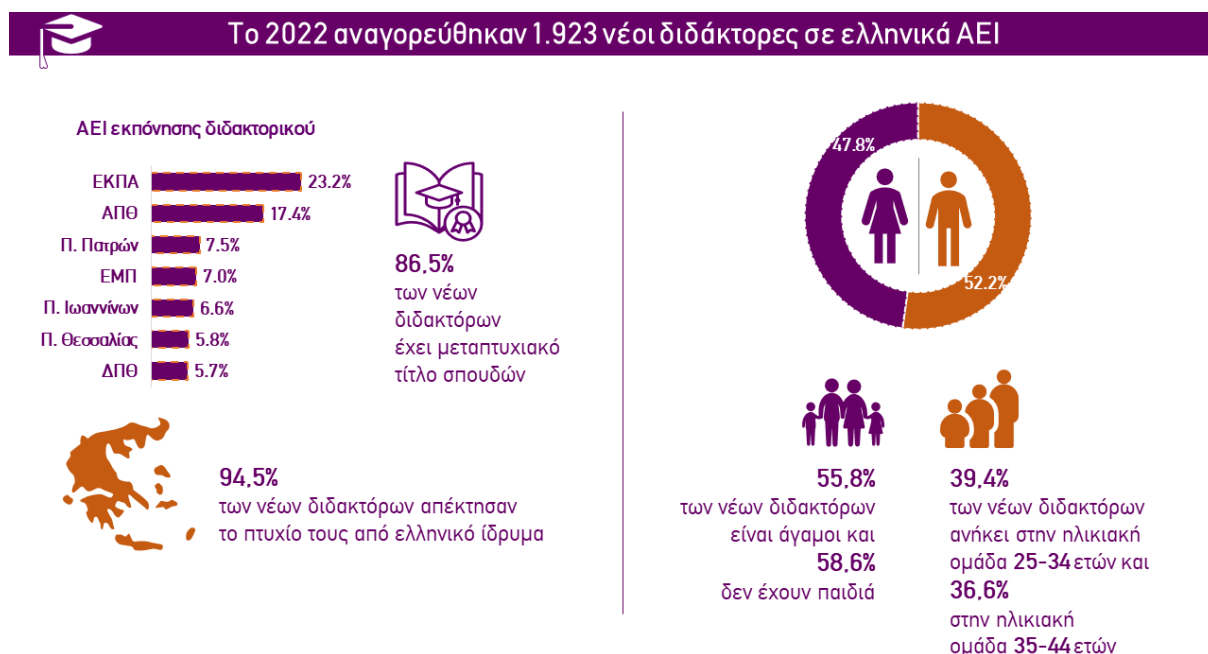
Αριθμός και προφίλ νέων διδασκόντων

Όπως προκύπτει από τα στοιχεία κατάθεσης διατριβών στο ΕΑΔΔ, το 2022 αναγορεύθηκαν 1.923 νέοι διδάκτορες από ελληνικά ΑΕΙ.

Όσον αφορά την κατανομή των νέων διδασκόντων που αναγορεύθηκαν από ελληνικά ΑΕΙ κατά το έτος 2022, οι περισσότερες διδασκαλικές διατριβές εκπονήθηκαν στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών και το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης με ποσοστά 23,2% και 17,4%, αντίστοιχα. Ακολουθούν το Πανεπιστήμιο Πατρών (7,5%), το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο (7,0%), το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων (6,6%), το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας (5,8%), το Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης (5,7%). Τα μερίδια των υπόλοιπων Πανεπιστημίων, από τα οποία αναγορεύθηκαν οι διδάκτορες το 2022 είναι χαμηλότερα του 5%.

Σε ό,τι αφορά την κατανομή ανά φύλο των νέων διδασκόντων, οι άνδρες νέοι διδάκτορες υπερτερούν οριακά των γυναικών, με ποσοστό 52,2% έναντι 47,8%. Ακόμα, οι περισσότεροι από τους νέους διδάκτορες του 2022 ανήκουν στις ηλικιακές ομάδες 25-34 ετών (39,4%) και 35-44 ετών (36,6%), είναι άγαμοι (55,8%) και δεν έχουν παιδιά (58,6%).

Η μεγάλη πλειονότητα των νέων διδασκόντων (94,5%) απέκτησαν τον πρώτο ακαδημαϊκό τους τίτλο (βασικό τίτλο σπουδών, πτυχίο) από ελληνικό ίδρυμα ενώ ποσοστό 86,5% έχουν μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών.

Η περίοδος των διδακτορικών σπουδών

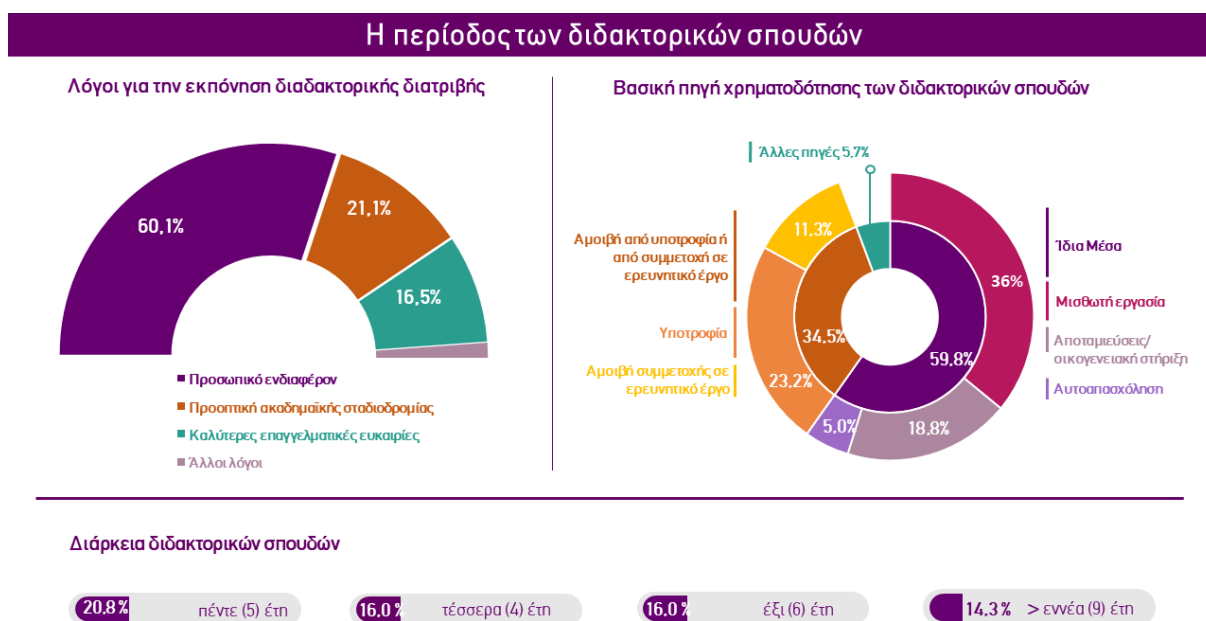
Αναφορικά με τα στοιχεία που αφορούν την περίοδο των διδακτορικών σπουδών και ειδικότερα τους λόγους εκπόνησης της διατριβής, το προσωπικό ενδιαφέρον για την πραγματοποίηση διδακτορικής έρευνας ήταν ο κυριότερος λόγος (60,1%) και, στη συνέχεια, η προοπτική να ακολουθήσουν οι νέοι διδάκτορες ακαδημαϊκή σταδιοδρομία (21,1%) και η πρόσβαση σε καλύτερες επαγγελματικές ευκαιρίες (16,5%).

Ποσοστό 34,5% των νέων διδακτόρων του 2022 χρηματοδοτήθηκαν για την εκπόνηση της διδακτορικής τους διατριβής από υποτροφία ή από συμμετοχή σε ερευνητικό έργο που σχετίζεται με τη διδακτορική έρευνα. Για την πλειονότητα (59,8%) τα ίδια μέσα (μισθωτή εργασία, προσωπικές αποταμιεύσεις / οικονομική στήριξη από την οικογένεια, αυτοαπασχόληση) αποτέλεσαν την κύρια πηγή χρηματοδότησης των διδακτορικών σπουδών.

Η χρηματοδότηση για διδακτορικές σπουδές (λήψη υποτροφίας ή/και συμμετοχή σε ερευνητικά έργα που σχετίζονται με τη διδακτορική έρευνα) συναντάται περισσότερο ως βασική πηγή χρηματοδότησης των διδακτόρων των οποίων η διατριβή εντάσσεται στις Φυσικές Επιστήμες και τις Επιστήμες Μηχανικού & Τεχνολογία. Η πλειονότητα όσων δήλωσαν μισθωτοί, πραγματοποίησαν διατριβή στις Κοινωνικές Επιστήμες. Από όσους επέλεξαν την ίδια χρηματοδότηση ως κύρια πηγή πόρων των διδακτορικών τους σπουδών, οι περισσότεροι εκπόνησαν διατριβή στην Ιατρική & Επιστήμες Υγείας.

Η πλειονότητα των διδακτόρων ολοκληρώνει τις διδακτορικές σπουδές σε τέσσερα έως έξι έτη: 16% σε τέσσερα, 20,8% σε πέντε και 16% σε έξι. Σημαντικό ποσοστό αποτελούν και όσοι χρειάστηκαν πάνω από 9 έτη (14,3%).

Ποσοστό 16,5% των νέων διδακτόρων διέμειναν στο εξωτερικό κατά τη διάρκεια των διδακτορικών τους σπουδών. Για τους περισσότερους από αυτούς, η διαμονή ήταν για διάστημα μικρότερο του ενός έτους (64,7%) και για λόγους που αφορούσαν τη διδακτορική τους έρευνα (39,2%).

Επιστημονικά πεδία διδακτορικών διατριβών και αξιοποίηση ερευνητικών αποτελεσμάτων

Οι περισσότερες από τις διδακτορικές διατριβές του 2022 εντάσσονται στα κύρια επιστημονικά πεδία Ιατρική & Επιστήμες Υγείας (26,0%), Κοινωνικές Επιστήμες (24,1%), και Φυσικές Επιστήμες (22,0%).

Όσον αφορά την κατανομή μεταξύ ανά φύλο, στα πεδία των Κοινωνικών Επιστημών, των Ανθρωπιστικών Επιστημών, των Γεωπονικών Επιστημών, καθώς και της Ιατρικής & Επιστημών Υγείας καταγράφεται υπεροχή των γυναικών (54,5%, 54,4%, 53,6% και 51,6%, αντίστοιχα). Οι άνδρες υπερτερούν στα πεδία των Επιστημών Μηχανικού & Τεχνολογία και των Φυσικών Επιστημών (72,7% και 56,1%, αντίστοιχα).

Οι κυριότερες επιστημονικές εκροές της έρευνας των νέων διδασκόντων αφορούν δημοσίευση σε διεθνές επιστημονικό περιοδικό (59,6%), συμμετοχή σε διεθνές συνέδριο (52,3%), και δημοσίευση σε πρακτικά συνεδρίου (51,2%). Ποσοστό 26,1% συμμετείχαν σε ερευνητικό έργο ως αποτέλεσμα της έρευνάς τους, ενώ αρκετά μικρότερα ποσοστά παρατηρούνται για τις υπόλοιπες εκροές που αφορούν την κατοχύρωση πνευματικής ιδιοκτησίας (2,4%) και τη δημιουργία επιχείρησης (1,6%).

Στο ερώτημα, εάν τα αποτελέσματα της έρευνας των διδακτορικών σπουδών μπορούν να τύχουν περαιτέρω αξιοποίησης, οι νέοι διδάκτορες απάντησαν στην πλειονότητά τους (69,9%) καταφατικά. Συγκεκριμένα, το 35,6% των νέων διδασκόντων θεωρούν ότι η έρευνά τους μπορεί να αξιοποιηθεί από το Δημόσιο για την προαγωγή του κοινού οφέλους, 23,5% κρίνουν πως οι επιχειρήσεις μπορούν να αξιοποιήσουν τα ερευνητικά αποτελέσματα της διδακτορικής διατριβής για εμπορικούς, παραγωγικούς σκοπούς, και 39,6% για άλλους σκοπούς πλην αυτών, όπως για ερευνητικούς σκοπούς από πανεπιστήμια και ερευνητικούς φορείς.

Τέλος, ένα μικρό ποσοστό (10,2%) των νέων διδασκόντων ανέπτυξαν ερευνητική συνεργασία με επιχείρηση για την εξυπηρέτηση των ερευνητικών σκοπών της διατριβής τους. Σε αυτές τις περιπτώσεις, η υψηλότερη συγκέντρωση αποκρίσεων αφορά τις Επιστήμες Μηχανικού & Τεχνολογία.

Χρήση ψηφιακών τεχνολογιών στη διδακτορική έρευνα

Οι νέοι διδάκτορες χρησιμοποιούν, σε ποσοστό που προσεγγίζει το 90%, διαδικτυακές πλατφόρμες και άλλα συναφή ψηφιακά εργαλεία για τη βιβλιογραφική αναζήτηση και την πρόσβαση σε πληροφορίες, 57,8% για την ανάλυση δεδομένων και 54,6% για τη δημοσίευση των ερευνητικών τους αποτελεσμάτων.

Για τους σκοπούς της διδακτορικής έρευνας οι νέοι διδάκτορες αξιοποίησαν επίσης τις νέες επιδραστικές ψηφιακές τεχνολογίες. Ποσοστό 21,1% ανέπτυξαν ή χρησιμοποίησαν διαδικασίες με υπολογιστικά συστήματα για την εξόρυξη γνώσης και πληροφοριών από δομημένα ή αδόμητα δεδομένα (data mining & machine learning), ποσοστό 14,7% αξιοποίησαν δεδομένα μεγάλης κλίμακας (Big Data), 10,7% ασχολήθηκαν με διασυνδεδεμένους αισθητήρες (Internet of Things), 9,4% χρησιμοποίησαν συμμετοχικά δίκτυα (participative networks) για την πρόσβαση σε δεδομένα και 7,2% ασχολήθηκαν με τη ρομποτική (robotics).

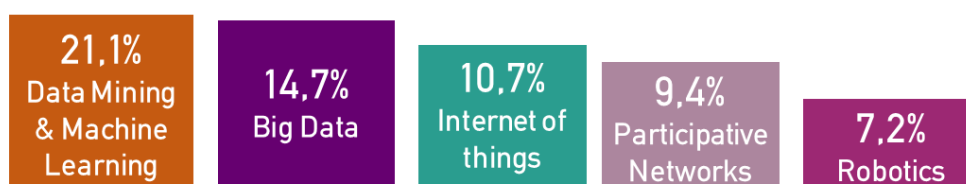
Σε ποσοστό 56%, η έρευνα των νέων διδακτόρων οδηγεί στη δημιουργία νέων ερευνητικών δεδομένων ή την ανάπτυξη κώδικα προγραμματισμού. Το 39,2% των νέων διδακτόρων απάντησε ότι στις επιστημονικές εκροές που συνδέονται με τη διδακτορική τους έρευνα περιλαμβάνεται η δημιουργία νέων ερευνητικών δεδομένων, το 5,2% η ανάπτυξη κώδικα προγραμματισμού ενώ για το 11,7% οι επιστημονικές εκροές συμπεριλαμβάνουν τόσο δεδομένα, όσο και ανάπτυξη κώδικα προγραμματισμού.

Η πλειονότητα των νέων διδακτόρων (ποσοστό 76%) χρησιμοποίησε το διαδίκτυο για τη διάχυση των ερευνητικών αποτελεσμάτων. Από αυτούς, το 60,1% απάντησε ότι η διάχυση έγινε μέσα από εξειδικευμένο ακαδημαϊκό προφίλ ή ιστοσελίδα επιστημονικής δικτύωσης (π.χ. Academia, ORCID κ.λπ.), 39,6% αξιοποίησε για αυτό τον σκοπό μέσα κοινωνικής δικτύωσης (Facebook, Twitter, LinkedIn κ.λπ.), και 30,2% έκανε χρήση της ιστοσελίδας του πανεπιστημίου ή του φορέα στον οποίο εργάζεται.

Χρήση ψηφιακών τεχνολογιών στη διδακτορική έρευνα

Επιδραστικές ψηφιακές τεχνολογίες στη διδακτορική έρευνα

Επαγγελματική απασχόληση και μελλοντικοί στόχοι νέων διδασκόντων

Κατά την ολοκλήρωση των διδακτορικών σπουδών τους, οι νέοι διδάκτορες σε ποσοστό 82,3% εργάζονται. Οι περισσότεροι διατηρούν τη θέση που κατείχαν πριν την ολοκλήρωση των διδακτορικών σπουδών (63,0%, από τους οποίους οι περισσότεροι εξειδικεύονται στην Ιατρική και τις Επιστήμες Υγείας). Ποσοστό 14,9% δεν εργάζεται και αναζητά θέση εργασίας (από αυτούς η πλειονότητα προέρχεται από τις Φυσικές Επιστήμες).

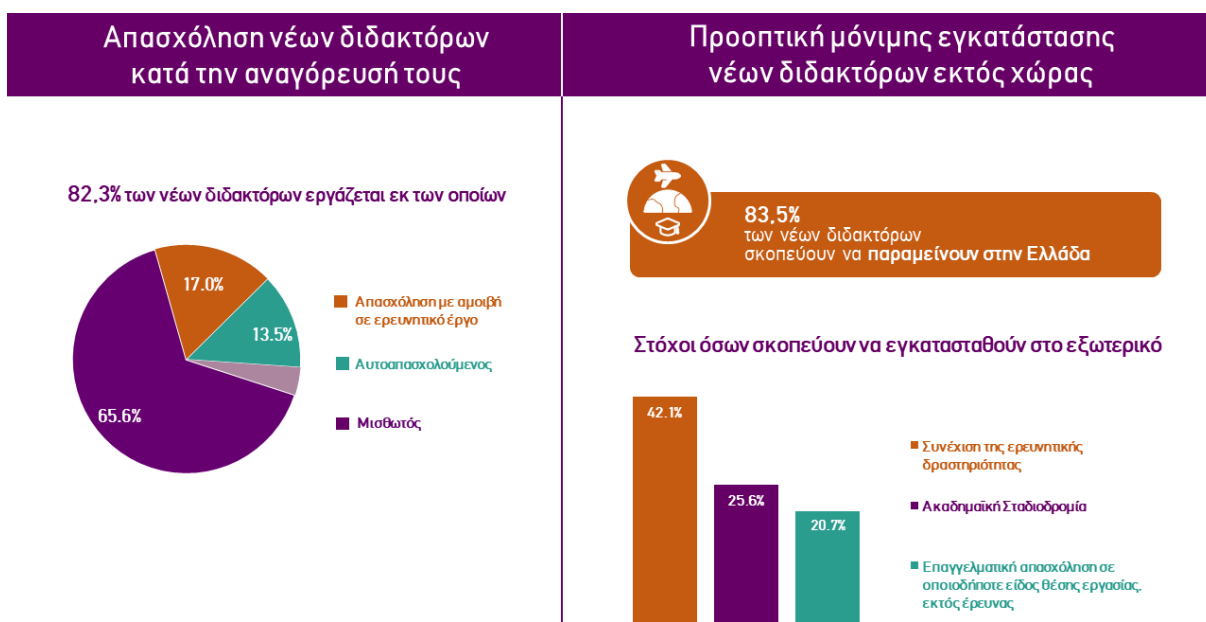
Για τους περισσότερους από τους νέους διδάκτορες που απασχολούνται, η θέση εργασίας τους έχει συνάφεια με το ερευνητικό ή γνωστικό αντικείμενο των διδακτορικών σπουδών τους (63,2%). Για το 27,5% υπάρχει μόνο μερική συνάφεια, ενώ για το 9,3% δεν υπάρχει συνάφεια.

Όσον αφορά τους μελλοντικούς τους στόχους, οι περισσότεροι (53,9%) σκοπεύουν να ακολουθήσουν επαγγελματικά ακαδημαϊκή / ερευνητική σταδιοδρομία – κυρίως όσων η διατριβή εντάσσεται στις Κοινωνικές Επιστήμες. Ένα σημαντικό ποσοστό (19,0% - κυρίως από τις Κοινωνικές Επιστήμες και την Ιατρική & Επιστήμες Υγείας) δεν προτίθενται να αλλάξουν θέση εργασίας.

Όσον αφορά την προοπτική εγκατάστασης των νέων διδασκόντων στο εξωτερικό, η μεγάλη πλειονότητα (83,5%) δεν σκοπεύει να φύγει στο άμεσο μέλλον από τη χώρα.

Από όσους σκοπεύουν να εγκατασταθούν στο άμεσο μέλλον μόνιμα στο εξωτερικό, οι περισσότεροι προέρχονται από τις Φυσικές Επιστήμες (26,5%), ενώ ακολουθούν με μικρή διαφορά όσοι εξειδικεύονται στις Επιστήμες Μηχανικού & Τεχνολογία (24,4%).

Η συνέχιση της ερευνητικής δραστηριότητας φαίνεται ότι αποτελεί τον βασικό λόγο για την προοπτική μόνιμης εγκατάστασης των νέων διδασκόντων εκτός χώρας (42,1%), ενώ έπεται η ακαδημαϊκή σταδιοδρομία (25,6%) και η επαγγελματική απασχόληση σε οποιοδήποτε είδος θέσης εργασίας, εκτός έρευνας (20,7%).

Ενότητα 2

Αριθμός νέων διδασκτόρων από ελληνικά ΑΕΙ

Στην παρούσα ενότητα αποτυπώνονται γενικά, εισαγωγικά στοιχεία για τον αριθμό και την κατανομή των νέων διδασκτόρων ανά ΑΕΙ και Σχολή.

Τα βασικότερα συμπεράσματα είναι τα εξής:

Ακολουθώντας την ανοδική πορεία των τελευταίων ετών, ο αριθμός των νέων διδασκτόρων από τα ελληνικά ΑΕΙ το 2022 ανήλθε σε 1.923.

Οι περισσότερες διδακτορικές διατριβές εκπονήθηκαν στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (23,2%), το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (17,4%), το Πανεπιστήμιο Πατρών (7,5%), το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο (7,0%), το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων (6,6%), το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας (5,8%), το Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης (5,7%). Τα μερίδια των υπόλοιπων Πανεπιστημίων, από τα οποία αναγορεύθηκαν οι διδάκτορες το 2022 είναι χαμηλότερα του 5%.

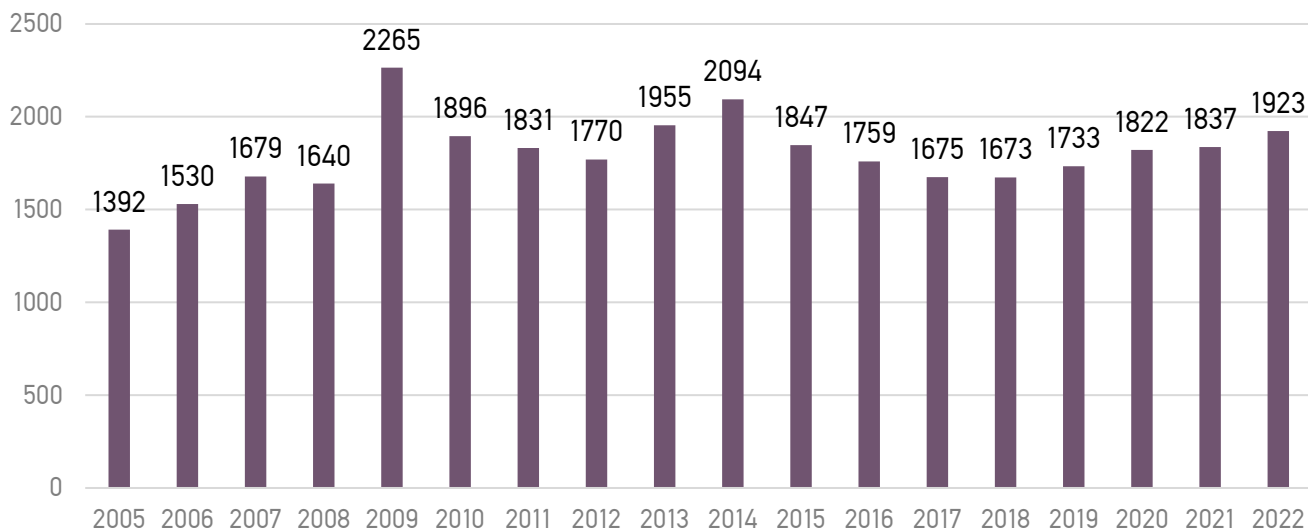
Το μεγαλύτερο μέρος των διδακτορικών διατριβών εκπονήθηκε σε ιδρύματα που εδρεύουν, κατά σειρά, στις Περιφέρειες Αττικής, Κεντρικής Μακεδονίας, Δυτικής Ελλάδας, Ηπείρου, Θεσσαλίας και Κρήτης.

Αριθμός νέων διδασκτόρων

Σύμφωνα με τα στοιχεία κατάθεσης διατριβών στο ΕΑΔΔ, 1.923 επιστήμονες υποστήριξαν το 2022 τη διδακτορική τους έρευνα σε ελληνικά ΑΕΙ. Η εξέλιξη του αριθμού των αναγορεύσεων νέων διδασκτόρων από ελληνικά ΑΕΙ την περίοδο 2005-2022 αποτυπώνεται στο Διάγραμμα 1².

² Πιθανές διαφορές στον συνολικό αριθμό των νέων διδασκτόρων που αναφέρονται στα προηγούμενα έτη και τις προηγούμενες εκδόσεις του ΕΚΤ προκύπτουν λόγω της καθυστερημένης καταχώρησης ορισμένων διατριβών στο ΕΑΔΔ.

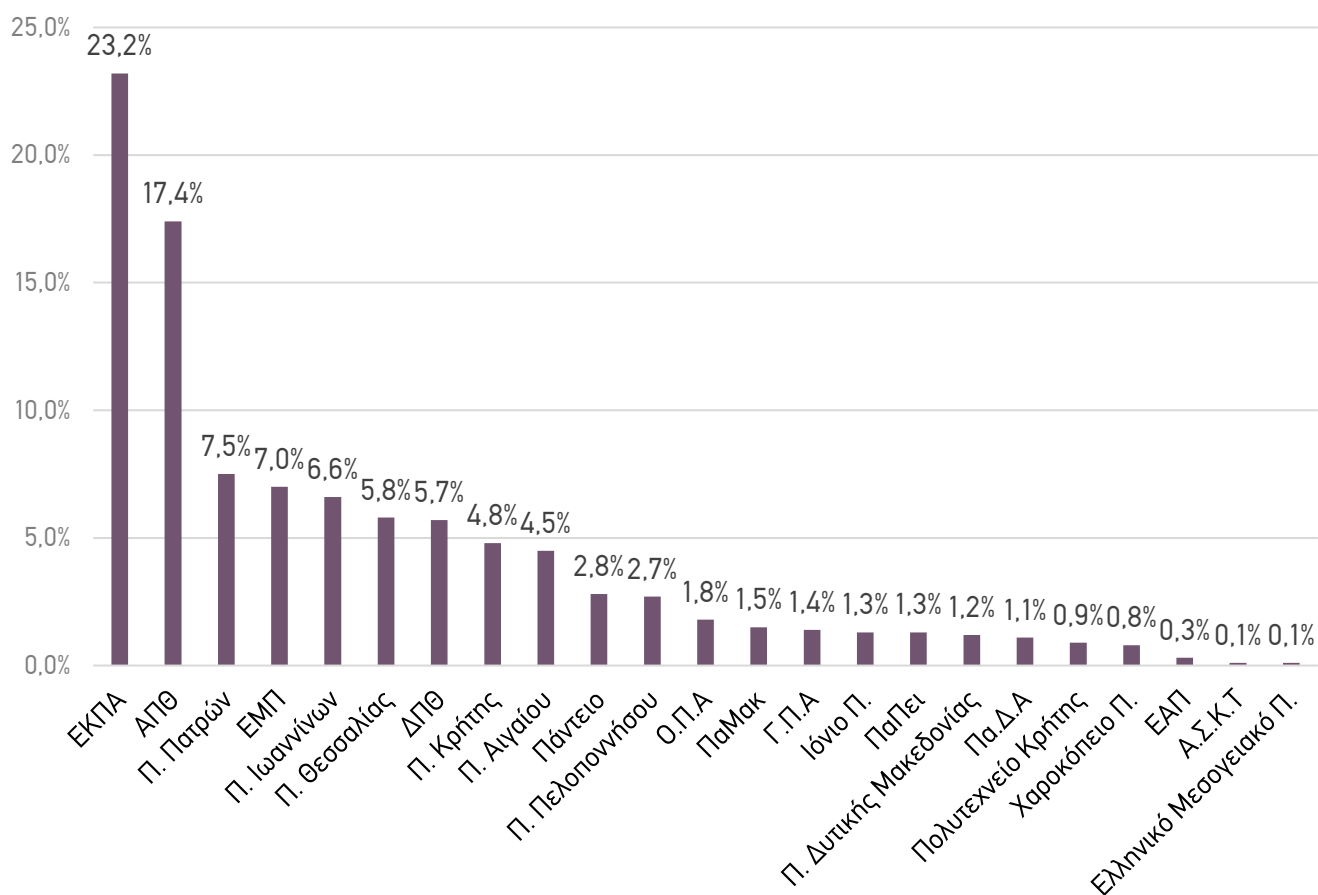
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1: Αριθμός νέων διδασκόντων που κατέθεσαν τη διατριβή τους στο ΕΑΔΔ, 2005-2022

Κατανομή νέων διδασκόντων ανά ΑΕΙ, Σχολή και Περιφέρεια

Στο Διάγραμμα 2 αποτυπώνεται η κατανομή των νέων διδασκόντων του 2022, ανά ίδρυμα. Σύμφωνα με τα στοιχεία, στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών και το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης εκπονήθηκαν οι περισσότερες διδακτορικές διατριβές με ποσοστά 23,2% και 17,4%, αντίστοιχα. Ακολουθούν το Πανεπιστήμιο Πατρών, το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας και το Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης. Τα μερίδια των υπόλοιπων Πανεπιστημίων, από τα οποία αναγορεύθηκαν οι διδάκτορες το 2022 είναι χαμηλότερα του 5%.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδακτόρων, ανά Ίδρυμα εκπόνησης της διατριβής, 2022

Στον ακόλουθο Πίνακα αποτυπώνεται η κατανομή των διδακτορικών διατριβών ανά Ίδρυμα και Σχολή, σε απόλυτους αριθμούς.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1: Κατανομή νέων διδακτόρων, ανά Ίδρυμα και Σχολή εκπόνησης της διατριβής τους, 2022

ΑΝΩΤΑΤΗ ΣΧΟΛΗ ΚΑΛΩΝ ΤΕΧΝΩΝ	Σχολή Καλών Τεχνών	2
	Σύνολο	2
ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	Σχολή Επιστημών Υγείας	59
	Σχολή Θετικών Επιστημών	59
	Σχολή Φιλοσοφική	45
	Σχολή Πολυτεχνική	38
	Σχολή Γεωπονίας, Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος	29
	Σχολή Θεολογική	22
	Σχολή Παιδαγωγική	12
	Σχολή Επιστημών Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού	10
	Σχολή Καλών Τεχνών	10
	Σχολή Νομικών Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών	10
	Σχολή Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών	8
	Σύνολο	302
ΓΕΩΠΟΝΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ	Σχολή Επιστημών Τροφίμων και Διατροφής	7
	Σχολή Επιστημών των Φυτών	7
	Σχολή Εφαρμοσμένης Βιολογίας και Βιοτεχνολογίας	4
	Σχολή Περιβάλλοντος και Γεωργικής Μηχανικής	3
	Σχολή Επιστημών των Ζώων	2
	Σχολή Βιοτεχνολογίας Τροφίμων και Ανάπτυξης	1
	Σχολή Εφαρμοσμένων Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών	1
Σύνολο	25	
ΔΗΜΟΚΡΕΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΡΑΚΗΣ	Σχολή Πολυτεχνική	24
	Σχολή Επιστημών Υγείας	23
	Σχολή Κλασικών και Ανθρωπιστικών Επιστημών	14
	Σχολή Επιστημών Αγωγής	11
	Σχολή Επιστήμης Φυσικής Αγωγής & Αθλητισμού	7
	Σχολή Επιστημών Γεωπονίας και Δασολογίας	7
	Σχολή Κοινωνικών, Πολιτικών & Οικονομικών Επιστημών	7
	Σχολή Νομικής	5
Σύνολο	98	

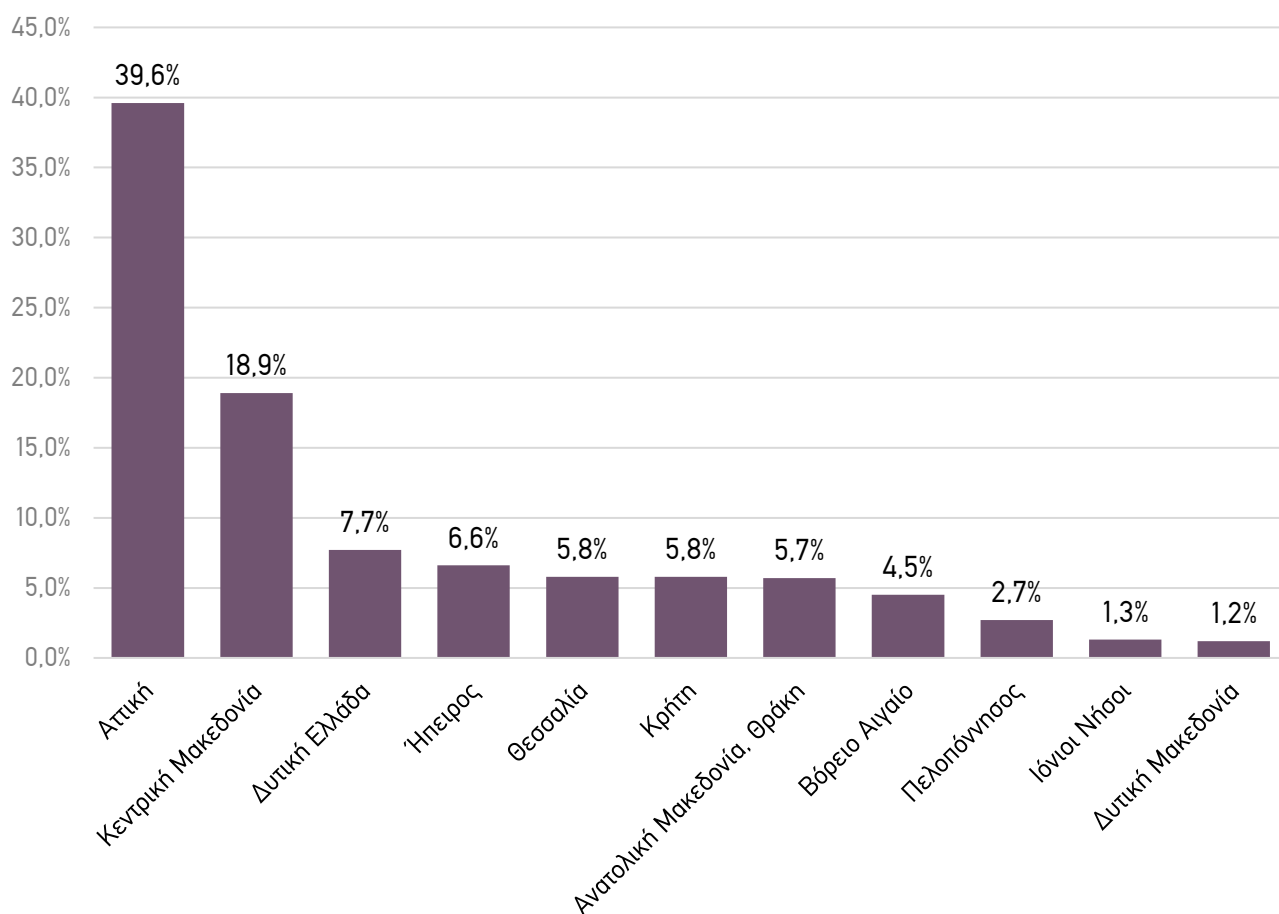
ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ	Σχολή Επιστημών Υγείας	188
	Σχολή Θετικών Επιστημών	74
	Σχολή Φιλοσοφική	59
	Σχολή Νομικής	38
	Σχολή Επιστημών Αγωγής	13
	Σχολή Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών	12
	Σχολή Θεολογική	9
	Σχολή Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού	6
	Σχολή Νομικών, Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών	2
	Σύνολο	401
ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ	Σχολή Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Μηχανικών Υπολογιστών	41
	Σχολή Χημικών Μηχανικών	20
	Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών	15
	Σχολή Εφαρμοσμένων Μαθηματικών και Φυσικών Επιστημών	14
	Σχολή Πολιτικών Μηχανικών	14
	Σχολή Αγρονόμων και Τοπογράφων Μηχανικών - Μηχανικών Γεωπληροφορικής	13
	Σχολή Μηχανολόγων Μηχανικών	3
	Σχολή Μηχανικών Μεταλλείων - Μεταλλουργών	1
Σύνολο	121	
ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΑΝΟΙΚΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ	Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών	2
	Σχολή Θετικών Επιστημών και Τεχνολογίας	2
	Σύνολο	4
ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ	Σχολή Μηχανικών	2
	Σύνολο	2
ΙΟΝΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ	Σχολή Επιστήμης της Πληροφορίας και Πληροφορικής	11
	Σχολή Μουσικής και Οπτικοακουστικών Τεχνών	7
	Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών	5
	Σύνολο	23
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ	Σχολή Διοίκησης Επιχειρήσεων	17
	Σχολή Επιστημών και Τεχνολογίας της Πληροφορίας	8
	Σχολή Οικονομικών Επιστημών	6
	Σύνολο	31
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ	Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών	27
	Σχολή Επιστημών της Διοίκησης	15
	Σχολή Περιβάλλοντος	15
	Σχολή Κοινωνικών Επιστημών	11
	Σχολή Θετικών Επιστημών	5
	Σχολή Πολυτεχνική	5
	Σύνολο	78

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ	Σχολή Επιστημών Υγείας & Πρόνοιας	6
	Σχολή Διοικητικών, Οικονομικών & Κοινωνικών Επιστημών	5
	Σχολή Μηχανικών	5
	Σχολή Εφαρμοσμένων Τεχνών & Πολιτισμού	3
	Σύνολο	19
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	Σχολή Κοινωνικών και Ανθρωπιστικών Επιστημών	12
	Σχολή Πολυτεχνική	8
	Σχολή Καλών Τεχνών	1
	Σύνολο	21
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	Σχολή Επιστημών Υγείας	42
	Σχολή Πολυτεχνική	18
	Σχολή Επιστημών του Ανθρώπου	11
	Σχολή Θετικών Επιστημών	9
	Σχολή Επιστημών Φυσικής Αγωγής, Αθλητισμού και Διαιτολογίας	8
	Σχολή Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών	7
	Σχολή Γεωπονικών Επιστημών	5
	Σχολή Οικονομικών και Διοικητικών Επιστημών	1
	Σύνολο	101
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	Σχολή Επιστημών Υγείας	39
	Σχολή Θετικών Επιστημών	30
	Σχολή Επιστημών Αγωγής	22
	Σχολή Πολυτεχνική	10
	Σχολή Φιλοσοφική	8
	Σχολή Οικονομικών και Διοικητικών Επιστημών	4
	Σχολή Καλών Τεχνών	1
	Σχολή Μουσικών Σπουδών	1
	Σύνολο	115
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ	Σχολή Θετικών και Τεχνολογικών Επιστημών	34
	Σχολή Επιστημών Υγείας	33
	Σχολή Φιλοσοφική	12
	Σχολή Κοινωνικών Επιστημών	3
	Σχολή Επιστημών Αγωγής	1
	Σύνολο	83
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	Σχολή Επιστημών Πληροφορίας	13
	Σχολή Κοινωνικών, Ανθρωπιστικών Επιστημών και Τεχνών	7
	Σχολή Οικονομικών και Περιφερειακών Σπουδών	4
	Σχολή Επιστημών Διοίκησης Επιχειρήσεων	2
	Σύνολο	26

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΩΝ	Σχολή Επιστημών Υγείας	42
	Σχολή Πολυτεχνική	35
	Σχολή Θετικών Επιστημών	30
	Σχολή Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών	13
	Σχολή Γεωπονικών Επιστημών	0
	Σχολή Οικονομικών Επιστημών και Διοίκησης Επιχειρήσεων	9
	Σχολή Επιστημών Αποκατάστασης Υγείας	0
	Σύνολο	129
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	Σχολή Οικονομικών, Επιχειρηματικών και Διεθνών Σπουδών	8
	Σχολή Ναυτιλίας και Βιομηχανίας	6
	Σχολή Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών	5
	Σχολή Χρηματοοικονομικής και Στατιστικής	3
	Σύνολο	22
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών και Πολιτισμικών Σπουδών	11
	Σχολή Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών	9
	Σχολή Επιστημών Υγείας	7
	Σχολή Οικονομίας και Τεχνολογίας	6
	Σχολή Ανθρώπινης Κίνησης και Ποιότητας Ζωής	5
	Σχολή Επιστημών Διοίκησης και Οικονομίας	4
	Σχολή Επιστημών Ανθρώπινης Κίνησης και Ποιότητας Ζωής	3
	Σχολή Καλών Τεχνών	1
	Σχολή Οικονομίας Διοίκησης και Πληροφορικής	1
	Σύνολο	47
ΠΑΝΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ	Σχολή Κοινωνικών Επιστημών	18
	Σχολή Πολιτικών Επιστημών	12
	Σχολή Επιστημών Οικονομίας και Δημόσιας Διοίκησης	11
	Σχολή Διεθνών Σπουδών, Επικοινωνίας και Πολιτισμού	5
	Σχολή Κοινωνικών Επιστημών & Ψυχολογίας	3
	Σύνολο	49
ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ	Σχολή Μηχανικών Παραγωγής και Διοίκησης	12
	Σχολή Χημικών Μηχανικών και Μηχανικών Περιβάλλοντος	2
	Σχολή Ηλεκτρονικών Μηχανικών και Μηχανικών Υπολογιστών	1
	Σχολή Μηχανικών Ορυκτών Πόρων	1
	Σύνολο	16
ΧΑΡΟΚΟΠΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ	Σχολή Περιβάλλοντος, Γεωγραφίας και Εφαρμοσμένων Οικονομικών	6
	Σχολή Επιστημών Υγείας & Αγωγής	4
	Σχολή Ψηφιακής Τεχνολογίας	3
	Σύνολο	13

Η κατανομή των νέων διδασκόντων ανά Περιφέρεια της χώρας, με βάση την έδρα του Πανεπιστημίου στο οποίο υποστήριξαν τη διατριβή τους οι νέοι διδάκτορες, αποτυπώνεται στο Διάγραμμα 3³. Σύμφωνα με τα στοιχεία του ΕΑΔΔ, κατά το 2022, οι περισσότεροι από τους νέους διδάκτορες έλαβαν το διδακτορικό τους από ιδρύματα της Περιφέρειας Αττικής, ενώ ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας, Δυτικής Ελλάδας, Ηπείρου, Θεσσαλίας και Κρήτης.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδασκόντων, ανά Περιφέρεια, 2022

³ Οι περιφέρειες Βορείου & Νοτίου Αιγαίου παρουσιάζονται συνολικά, καθώς το Πανεπιστήμιο Αιγαίου διαθέτει Πανεπιστημιακές Μονάδες και στις δύο αυτές Περιφέρειες.

Ενότητα 3

Προφίλ νέων διδασκόντων

Στην παρούσα ενότητα αποτυπώνονται στοιχεία που αφορούν το προφίλ των νέων διδασκόντων (φύλο, ηλικία, χώρα γέννησης και στοιχεία ιθαγένειας, επίπεδο εκπαίδευσης γονέων, οικογενειακή κατάσταση και στοιχεία ως προς τη διαμονή).

Τα σημαντικότερα ευρήματα είναι τα ακόλουθα:

Οι άνδρες νέοι διδάκτορες υπερτερούν ελαφρώς των γυναικών με ποσοστό 52,2% έναντι 47,8%.

Ηλικιακά, οι περισσότεροι διδάκτορες ανήκουν στις ηλικιακές ομάδες 25-34 ετών (39,4%) και 35-44 ετών (36,6%).

Ως προς την οικογενειακή κατάσταση των νέων διδασκόντων, η πλειονότητα είναι άγαμοι (55,8%), και δεν έχουν παιδιά (58,6%). Ακολουθούν όσοι έχουν 2 παιδιά (18,9%).

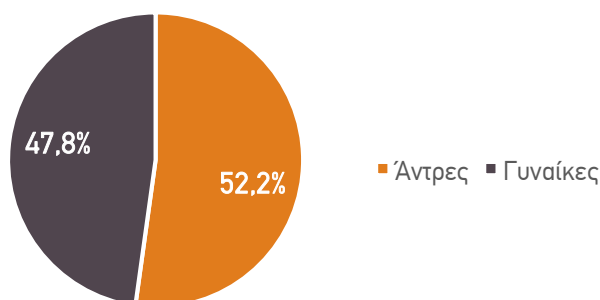
Στις Περιφερειακές ενότητες Αθηνών, Θεσσαλονίκης και Αχαΐας διαμένουν οι περισσότεροι νέοι διδάκτορες.

Για τους περισσότερους νέους διδάκτορες, τουλάχιστον ο ένας από τους γονείς είναι κάτοχος πανεπιστημιακού πτυχίου (37,7%).

Φύλο και ηλικία

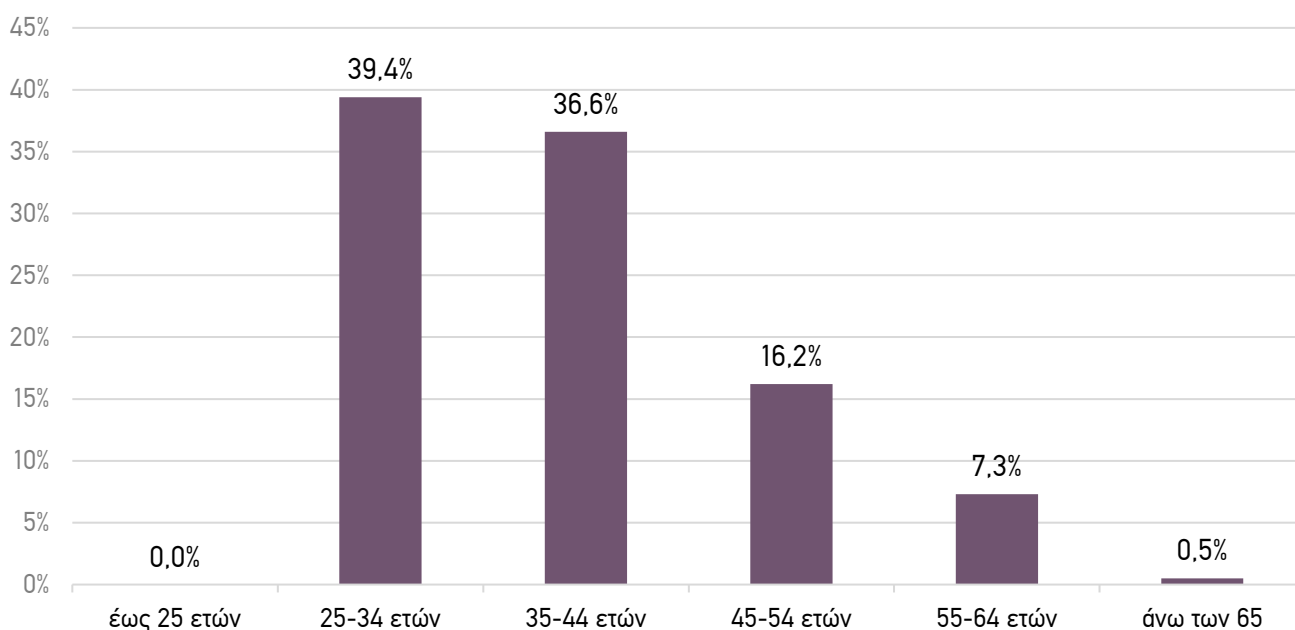
Στο Διάγραμμα 4 παρατίθενται τα μερίδια ανδρών και γυναικών μεταξύ των νέων διδασκόντων για το έτος 2022. Οι άνδρες νέοι διδάκτορες υπερτερούν οριακά των γυναικών με ποσοστό 52,2% έναντι 47,8%.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδασκόντων, ανά φύλο, 2022

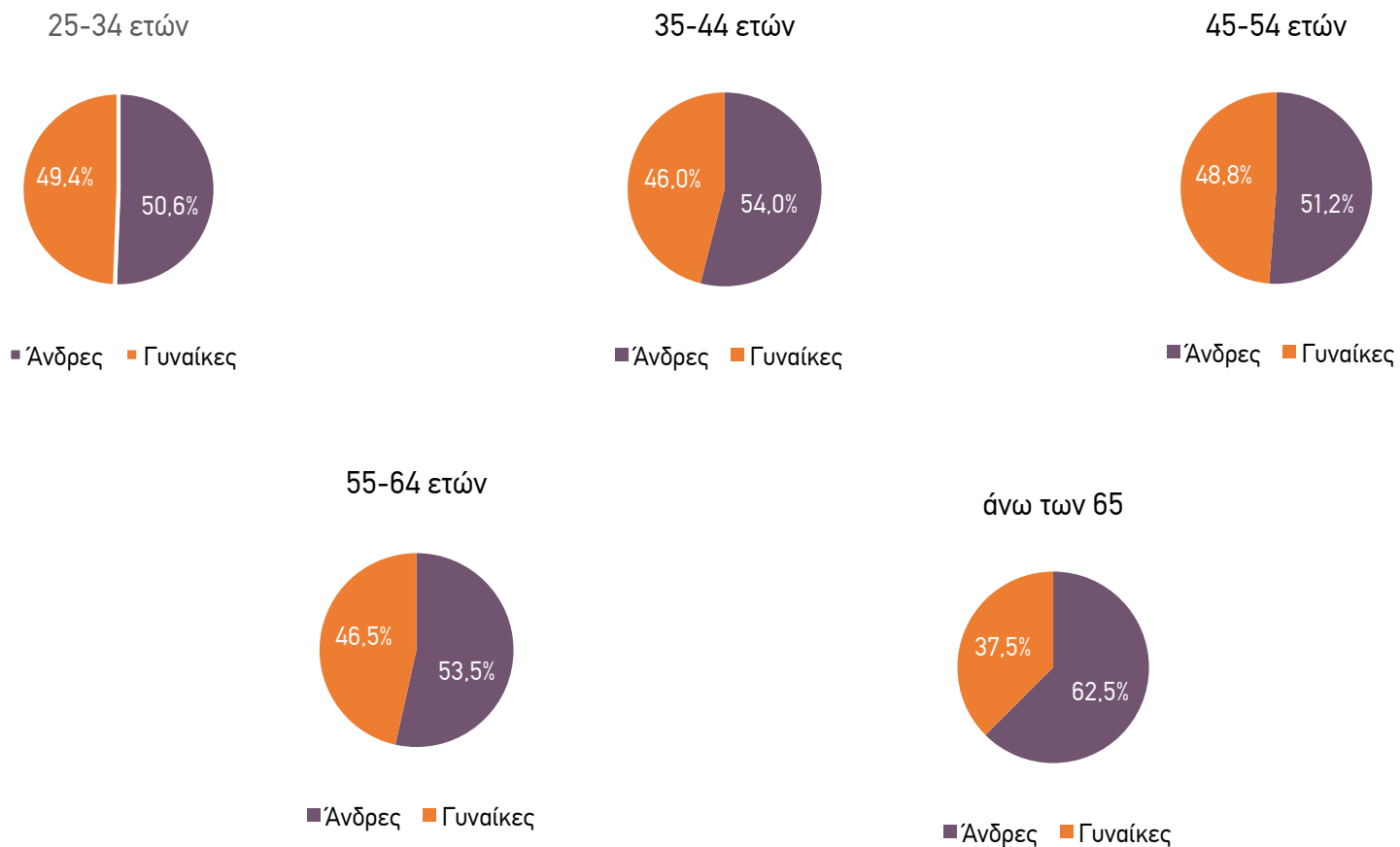
Με βάση τις αποκρίσεις που έχουν συλλεγεί από τα σχετικά ερωτηματολόγια, οι περισσότεροι από τους νέους διδάκτορες, κατά το έτος 2022, ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 25-34 ετών (39,4%), ενώ ακολουθούν με κάποια διαφορά όσοι είναι από 35 έως 44 ετών (36,6%). Συνολικά, οι δύο ηλικιακές ομάδες συγκεντρώνουν σχεδόν τα 4/5 των νέων διδασκόντων για το έτος 2022 (Διάγραμμα 5).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδασκόντων ανά ηλικιακή ομάδα, 2022 (ως % των αποκρίσεων)

Το Διάγραμμα 6 παραθέτει συνδυαστικά την κατανομή ανά φύλο και ηλικιακή ομάδα. Σε όλες τις ηλικιακές ομάδες οι άνδρες υπερτερούν των γυναικών. Η μικρότερη διαφορά παρατηρείται στην ηλικιακή ομάδα 25-34 (0,4%), ενώ η μεγαλύτερη στην κατηγορία άνω των 65 (14,2%).

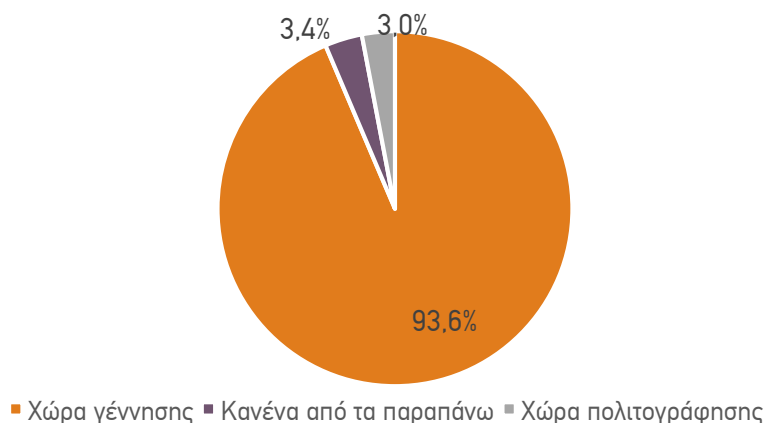
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδασκόντων ανά φύλο και ηλικιακή ομάδα, 2022 (ως % των απαντήσεων)

Τόπος γέννησης, ιθαγένεια και διαμονή

Η Ελλάδα είναι η χώρα γέννησης των νέων διδασκόντων του 2022 σε ποσοστό 93,6%. Σε ποσοστό 3,0% η Ελλάδα προσδιορίζεται ως χώρα πολιτογράφησης (Διάγραμμα 7).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 7. Ποσοστιαία κατανομή νέων διδασκόντων, ανά είδος σχέσης με την Ελλάδα, 2022 (ως % των αποκρίσεων)

Όσον αφορά την ιθαγένεια, το 97,6% των νέων διδασκόντων έχουν ελληνική ιθαγένεια και το 2,4% μη ελληνική, που διακρίνεται σε ιθαγένεια κράτους μέλους της ΕΕ (2,0%) και τρίτης χώρας (0,4%, Διάγραμμα 8).

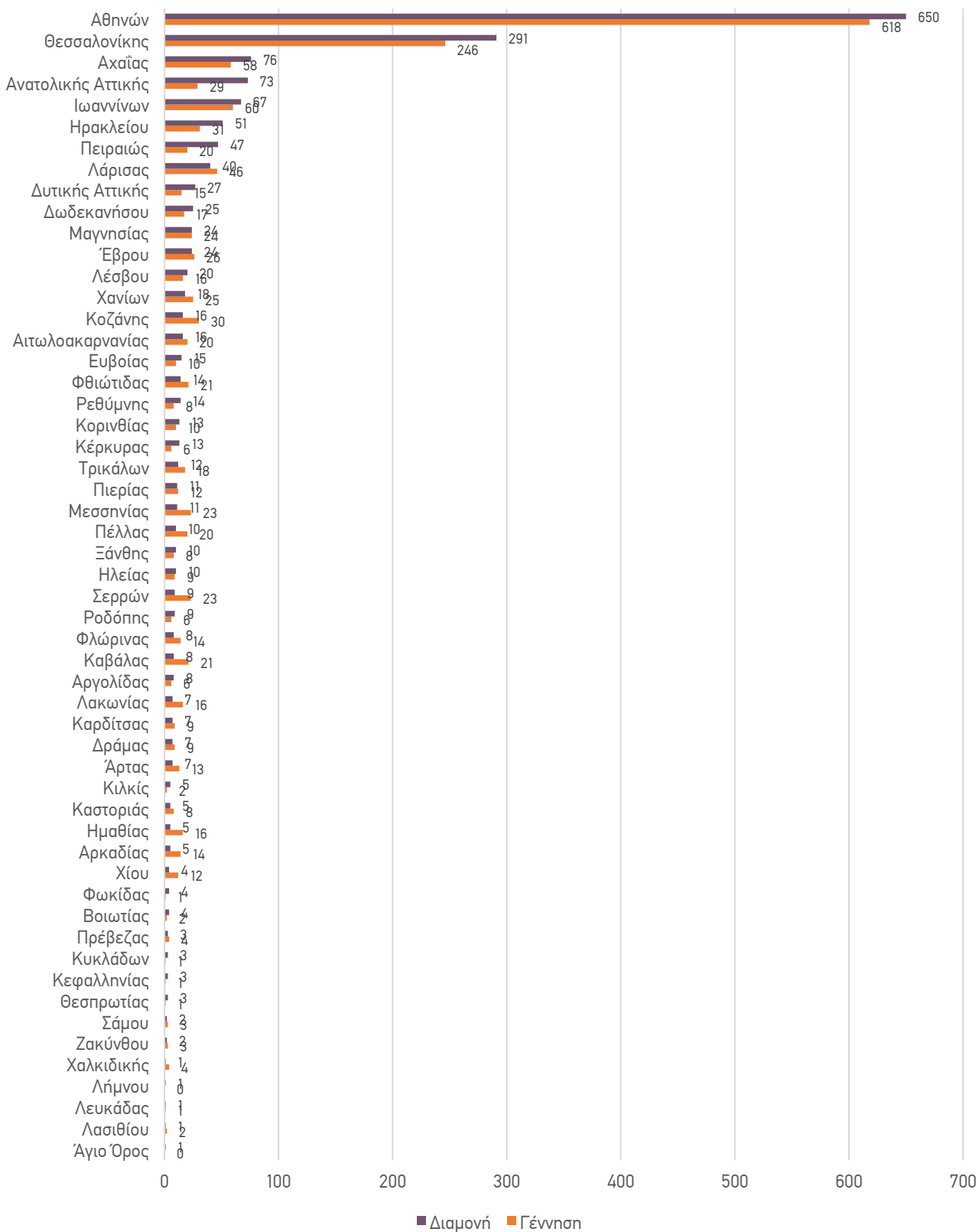
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 8. Ποσοστιαία κατανομή νέων διδασκόντων ανά ιθαγένεια, 2022 (ως % των αποκρίσεων)

Αντίστοιχα, το Διάγραμμα 9 παραθέτει στοιχεία για την κατανομή των νέων διδασκόντων ανά Περιφερειακή ενότητα γέννησης και διαμονής. Ενδιαφέρον εύρημα ως προς την εσωτερική μετανάστευση και την κινητικότητα των νέων διδασκόντων προκύπτει από τη σύγκριση των δεδομένων που αφορούν τον τόπο διαμονής και τον τόπο γέννησής τους.

Πιο συγκεκριμένα, στις περιφερειακές ενότητες που ο αριθμός όσων διαμένουν είναι μεγαλύτερος σε σχέση με τον αριθμό όσων είχαν γεννηθεί εκεί, αποτελούν περιοχές που προσελκύουν περισσότερο το νέο καταρτισμένο ανθρώπινο δυναμικό της χώρας. Αντίθετα, οι περιφερειακές ενότητες, στις οποίες ο αριθμός όσων διαμένουν είναι μικρότερος από τον αριθμό γεννήσεων αποτελούν τις περιοχές της χώρας από όπου σημειώνεται μεγαλύτερη «εκροή» καταρτισμένου ανθρώπινου δυναμικού, σε όρους κινητικότητας εντός της επικράτειας.

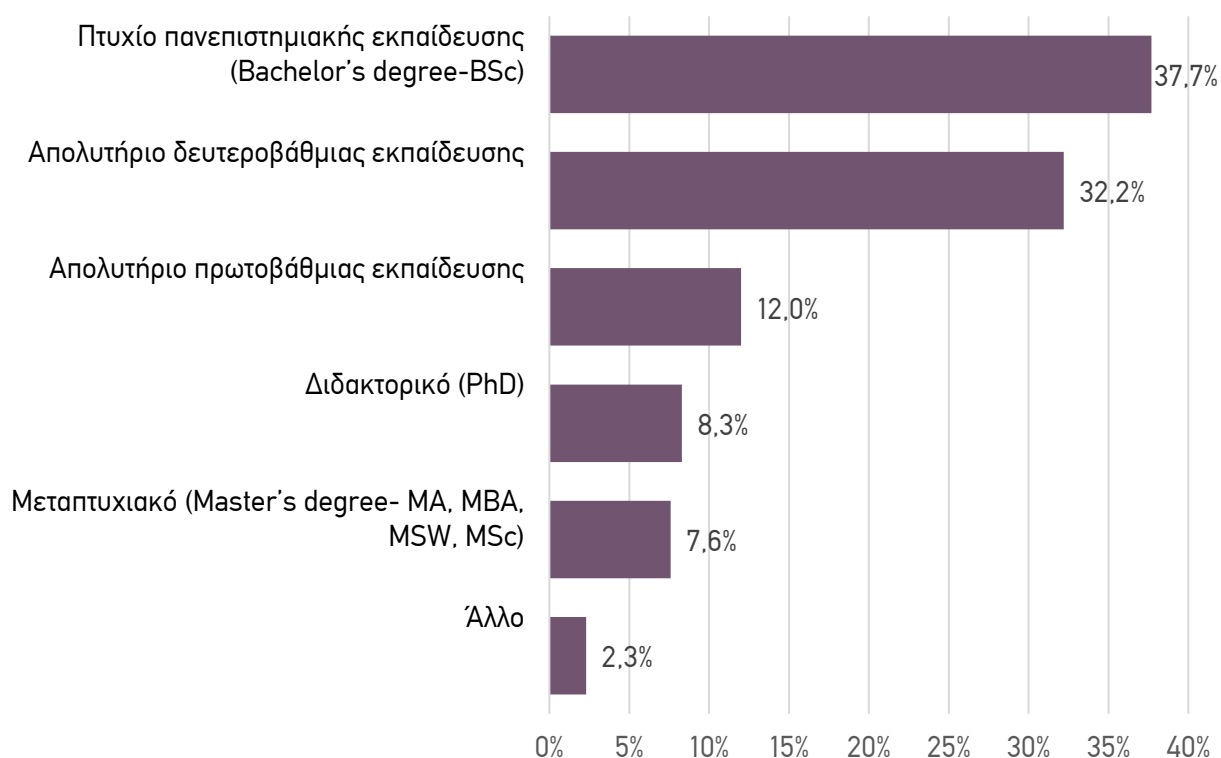
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 9: Αριθμός νέων διδασκόντων ανά Περιφερειακή ενότητα γέννησης και διαμονής, 2022 (αριθμός αποκρίσεων)

Επίπεδο εκπαίδευσης γονέων και οικογενειακή κατάσταση

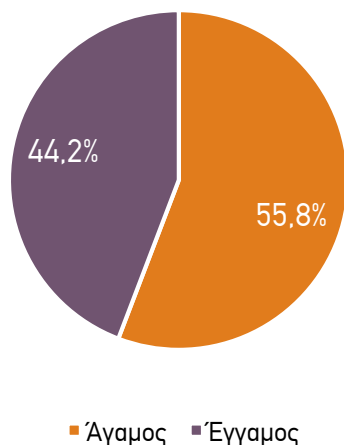
Όσον αφορά το επίπεδο εκπαίδευσης των γονέων των νέων διδασκόντων του 2022, το Διάγραμμα 13 καταγράφει το υψηλότερο επίπεδο εκπαίδευσης που έχει τουλάχιστον ο ένας από τους δύο γονείς τους. Για το 37,7% των νέων διδασκόντων, τουλάχιστον ο ένας από τους γονείς είναι κάτοχος πανεπιστημιακού πτυχίου, για το 32,2% είναι απόφοιτος δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, για το 12,0% είναι απόφοιτος πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης. Επίσης, για το 8,3% και το 7,6% είναι κάτοχος διδακτορικού τίτλου και κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου, αντίστοιχα (Διάγραμμα 10).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 10: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδασκόντων, ανά υψηλότερο μορφωτικό επίπεδο των γονέων τους, 2022 (ως % των αποκρίσεων)

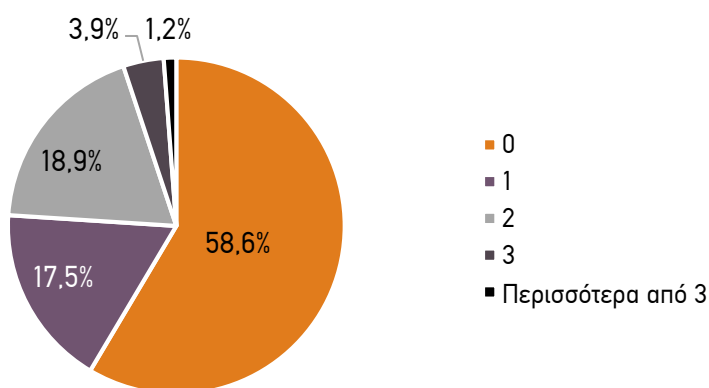
Διερευνώντας την οικογενειακή κατάσταση των νέων διδασκόντων, προκύπτει ότι η πλειονότητα (55,8%) είναι άγαμοι, ενώ 44,2% έγγαμοι (Διάγραμμα 11).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 11: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδασκόντων ανά οικογενειακή κατάσταση, 2022 (ως % των αποκρίσεων)

Αντίστοιχα, το Διάγραμμα 12 παραθέτει στοιχεία ως προς τον αριθμό τέκνων των νέων διδασκόντων. Η πλειονότητα (58,6%) δεν έχει παιδιά, ενώ 18,9% έχει 2 παιδιά.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 12: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδασκόντων ανά αριθμό τέκνων, 2022 (ως % των αποκρίσεων)

Ενότητα 4

Η πορεία προς τις διδακτορικές σπουδές (σπουδές σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο)

Στην παρούσα ενότητα αποτυπώνονται στοιχεία για τους προηγούμενους ακαδημαϊκούς τίτλους σπουδών των νέων διδασκόντων, υπό τον ευρύτερο τίτλο «πορεία προς τις διδακτορικές σπουδές».

Τα σημαντικότερα ευρήματα είναι τα ακόλουθα:

Η μεγάλη πλειονότητα των νέων διδασκόντων (94,5%) απέκτησαν τον πρώτο ακαδημαϊκό τους τίτλο (βασικό τίτλο σπουδών, πτυχίο) από ελληνικό ίδρυμα.

Οι βασικοί τίτλοι σπουδών των νέων διδασκόντων ανήκουν, στο μεγαλύτερο μέρος τους, στα πεδία εκπαίδευσης⁴ «Φυσικές Επιστήμες, Μαθηματικά και Στατιστική» (22,0%) και «Υγεία και Πρόνοια» (20,7%). Ακολουθούν οι σπουδές στα πεδία «Τέχνες και Ανθρωπιστικές Επιστήμες» (12,9%) και «Μηχανική, Παραγωγή και Κατασκευές» (10,3%).

Όσον αφορά τις μεταπτυχιακές σπουδές, το 86,5% των νέων διδασκόντων έχει μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών, ενώ το 13,5% ξεκίνησε την εκπόνηση της διδακτορικής διατριβής αμέσως μετά την ολοκλήρωση των προπτυχιακών σπουδών. Οι περισσότεροι νέοι διδάκτορες απέκτησαν μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών στην Ελλάδα (84,6%), ενώ ακολουθούν όσοι σπούδασαν στο Ηνωμένο Βασίλειο (7,2%).

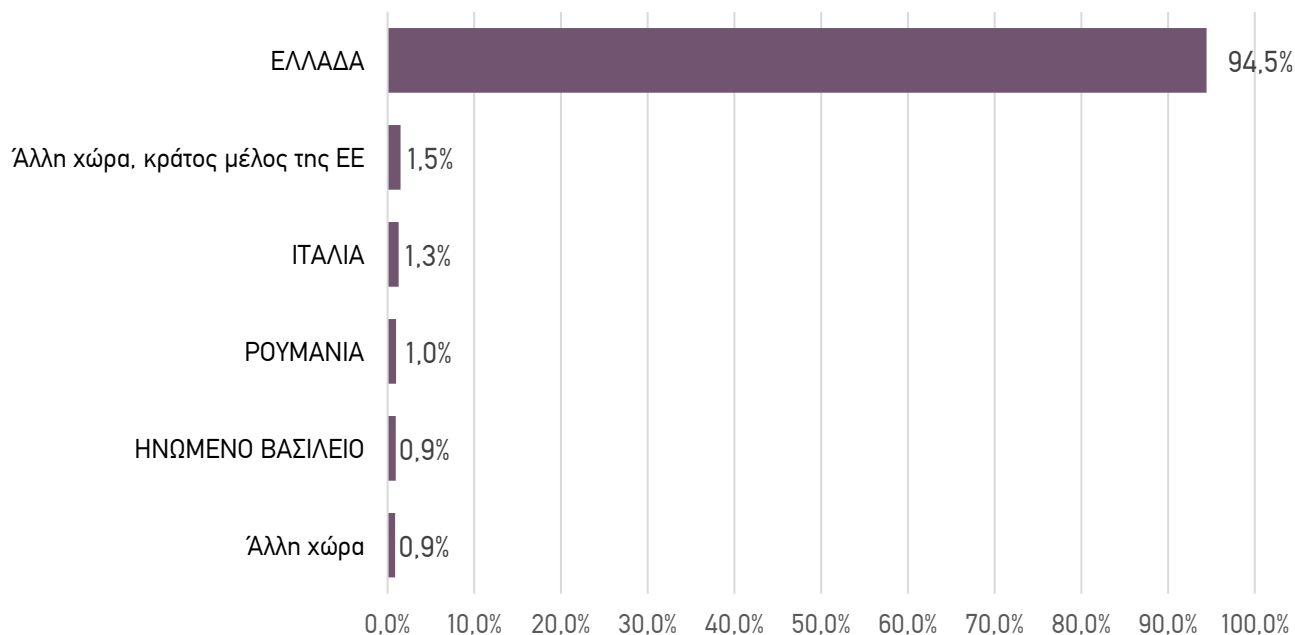
Οι περισσότεροι μεταπτυχιακοί τίτλοι σπουδών αφορούν τα πεδία εκπαίδευσης «Φυσικές Επιστήμες, Μαθηματικά και Στατιστική» (21,7%), «Υγεία και Πρόνοια» (18,2%), «Τέχνες και Ανθρωπιστικές Επιστήμες» (15,5%), και «Επιχειρήσεις, Διοίκηση και Δίκαιο» (9,3%).

⁴ Σύμφωνα με τη Διεθνή Τυποποιημένη Ταξινόμηση της Εκπαίδευσης ISCED 2013 <https://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/isced-fields-of-education-and-training-2013-en.pdf>

Βασικός τίτλος σπουδών (Πτυχίο)

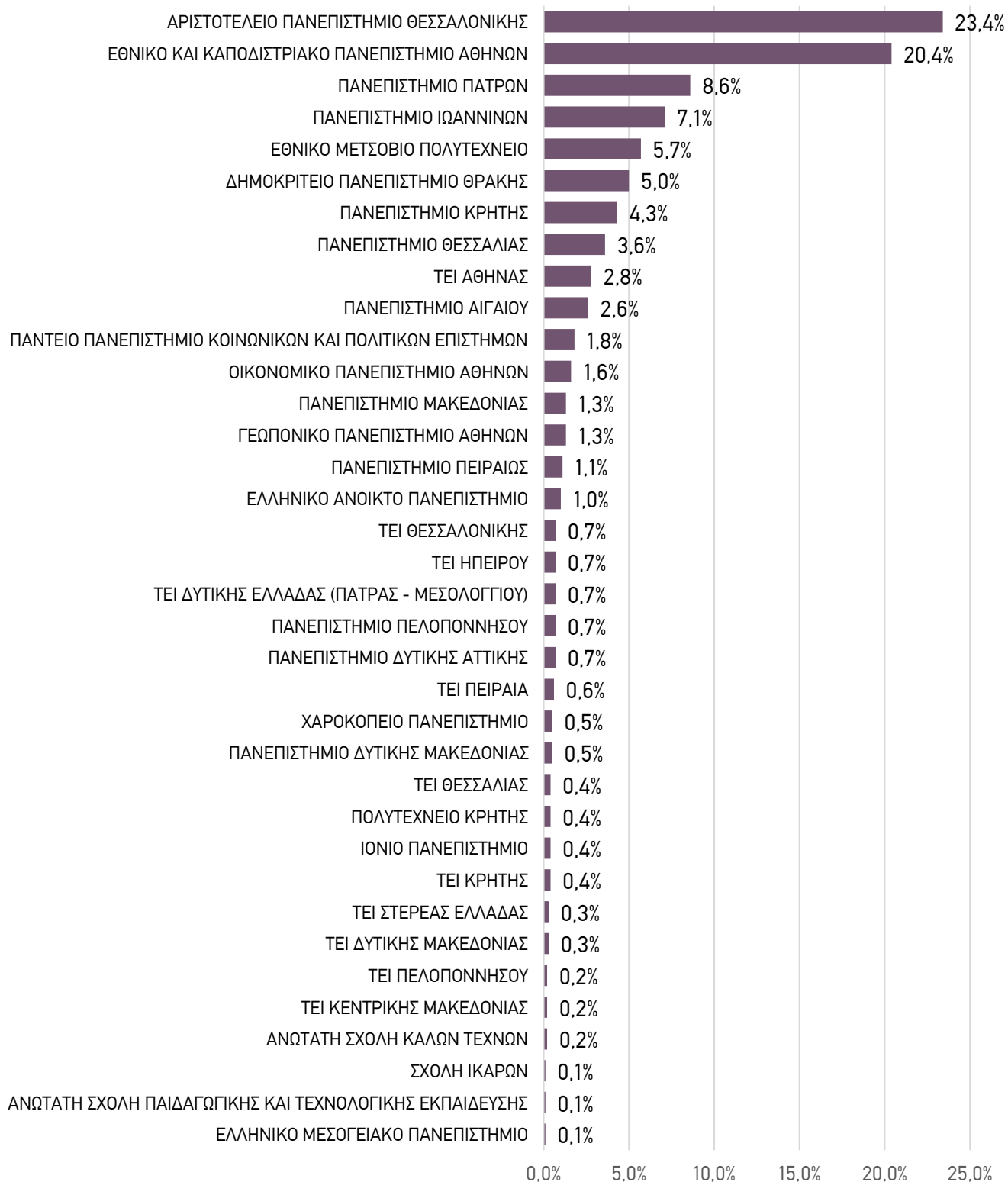
Εξετάζοντας καταρχάς τις σπουδές σε προπτυχιακό επίπεδο, φαίνεται ότι ως προς τον πρώτο ακαδημαϊκό τίτλο, η πλειονότητα των νέων διδασκόντων τον απέκτησε από ελληνικό ίδρυμα (ποσοστό 94,5% - Διάγραμμα 13).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 13: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδασκόντων, ανά χώρα απόκτησης προπτυχιακού τίτλου σπουδών, 2022 (ως % των αποκρίσεων)

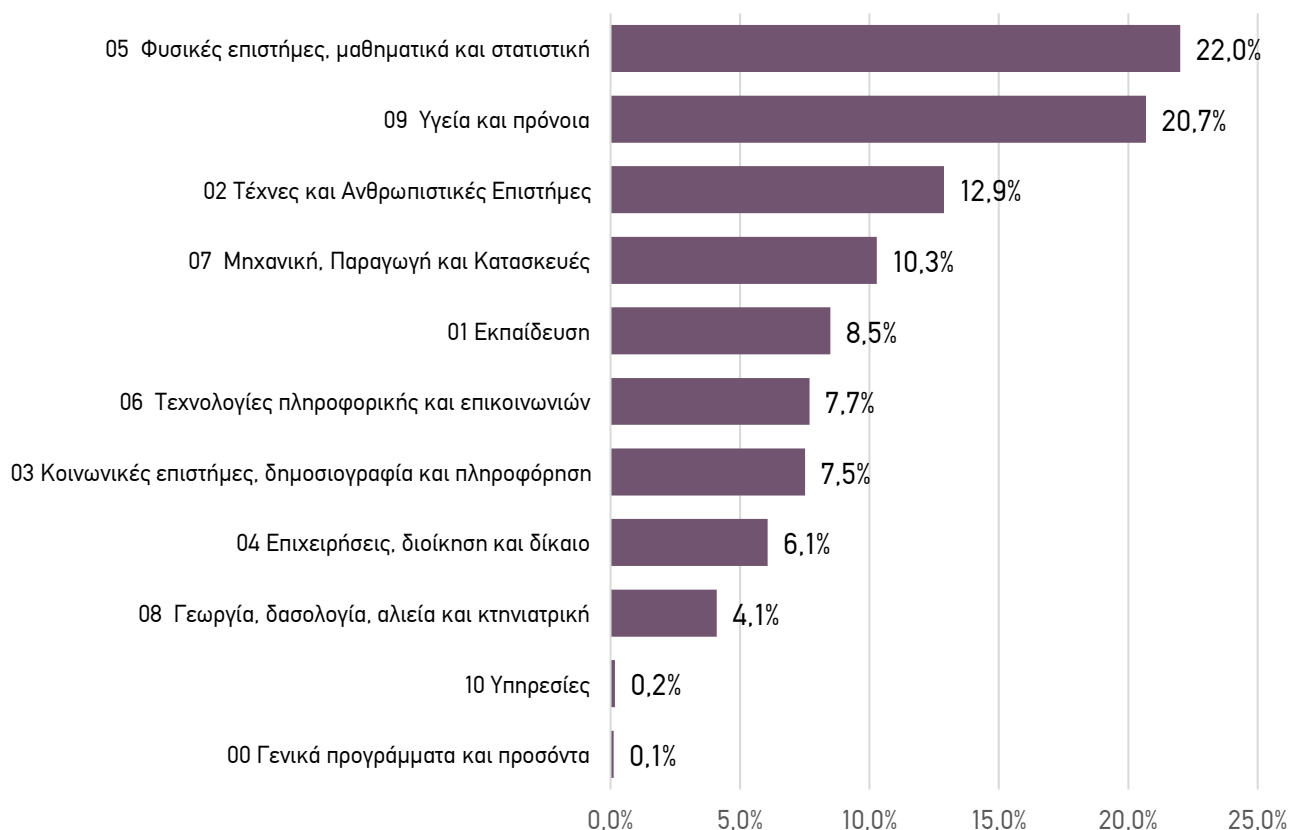
Για τους διδάκτορες που απέκτησαν τον πρώτο τίτλο σπουδών τους από ελληνικό ΑΕΙ, οι περισσότεροι είναι απόφοιτοι του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (23,4%) και ακολουθούν οι απόφοιτοι του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (20,4%) (Διάγραμμα 14).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 14: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδασκόντων, ανά ελληνικό ΑΕΙ που απέκτησαν τον προπτυχιακό τίτλο σπουδών, 2022 (ως % των αποκρίσεων, όσων έλαβαν τον προπτυχιακό τίτλο σπουδών από ελληνικό ίδρυμα)

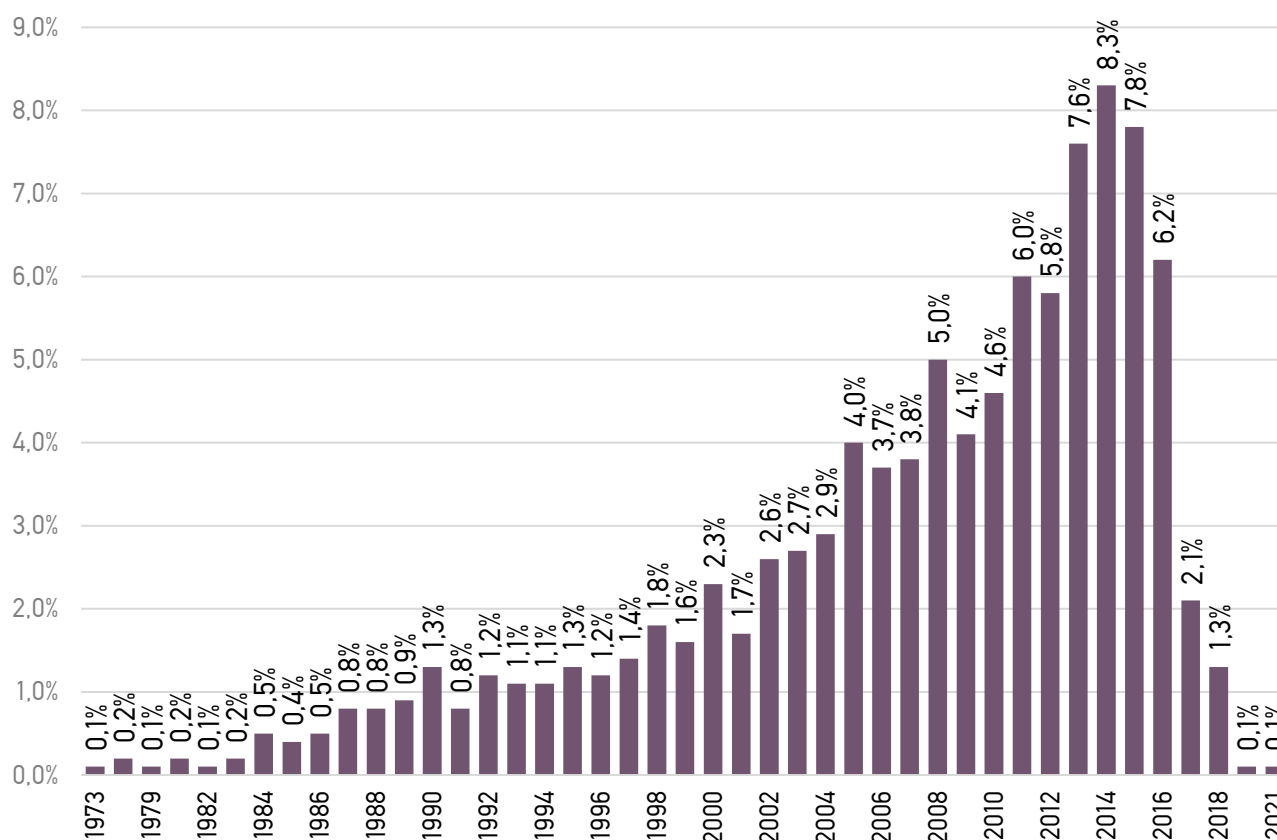
Οι βασικοί τίτλοι σπουδών των νέων διδασκόντων ανήκουν, στο μεγαλύτερο μέρος τους, στα πεδία εκπαίδευσης «Φυσικές Επιστήμες, Μαθηματικά και Στατιστική» (22,0%) και «Υγεία και Πρόνοια» (20,7%). Ακολουθούν οι σπουδές στα πεδία «Τέχνες και Ανθρωπιστικές Επιστήμες» (12,9%) και «Μηχανική, Παραγωγή και Κατασκευές» (10,3%) (Διάγραμμα 15).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 15: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδασκόντων, ανά Πεδίο Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ISCED 2013), προπτυχιακού τίτλου σπουδών 2022 (ως % των αποκρίσεων)

Όσον αφορά την περίοδο απόκτησης του πρώτου προπτυχιακού τίτλου σπουδών, η υψηλότερη συγκέντρωση σημειώνεται στα έτη 2013-2016 (Διάγραμμα 16).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 16: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδασκόντων, ανά έτος απόκτησης προπτυχιακού τίτλου σπουδών, 2022 (ως % των αποκρίσεων)

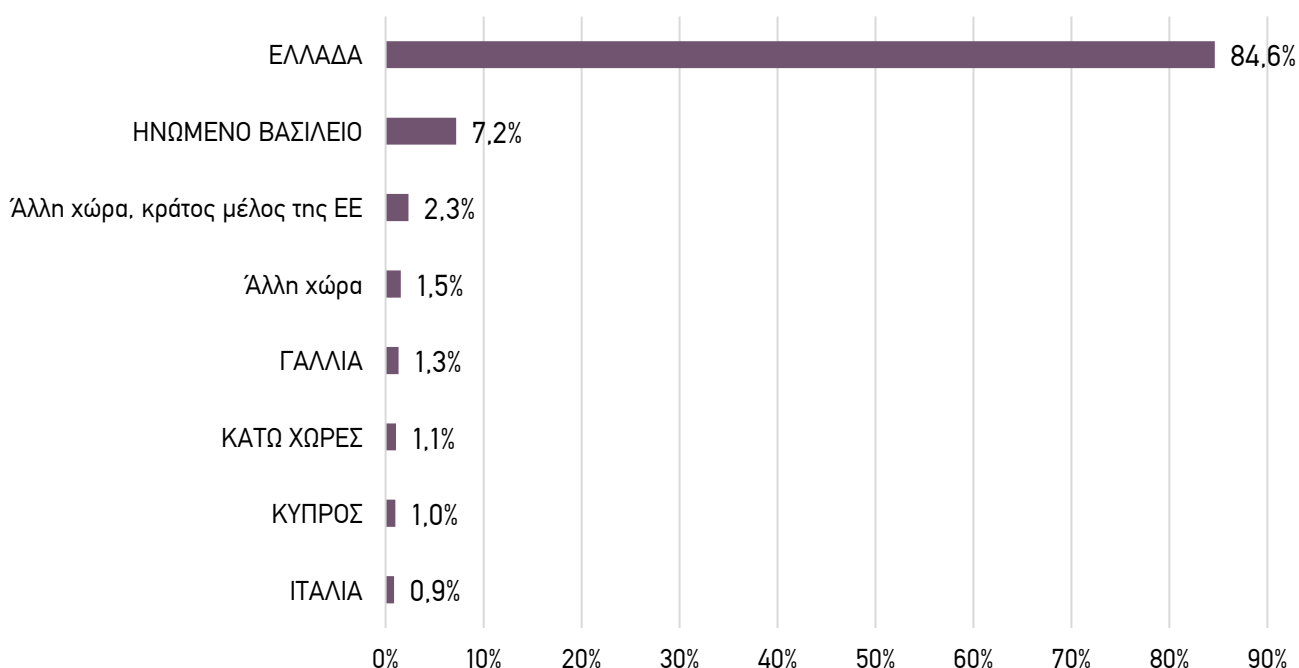
Σημειώνεται ότι από τους νέους διδάκτορες του 2022, 162 άτομα δήλωσαν ότι διαθέτουν 2^ο πτυχίο. Από αυτούς, το 92,6% δήλωσε ότι έχει πραγματοποιήσει αυτό τον κύκλο σπουδών του στην Ελλάδα, 2,5% στο Ηνωμένο Βασίλειο και 1,9% στην Ιταλία. Από όσους απέκτησαν δεύτερο πτυχίο από ελληνικό ΑΕΙ, το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών σημειώνει την υψηλότερη συγκέντρωση (24,7%), ακολουθούμενο από το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (18,0%), το Πανεπιστήμιο Αιγαίου και το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο (5,3%). Η πλειονότητα των πτυχίων αυτών αφορούν το πεδίο εκπαίδευσης «Τέχνες και Ανθρωπιστικές Επιστήμες», σε ποσοστό 29,0%. Ακολουθούν οι σπουδές στο πεδίο «Εκπαίδευση», με ποσοστό 16,0%.

Μεταπτυχιακός τίτλος σπουδών

Από το σύνολο των νέων διδασκόντων, το 86,5% έχει μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών, ενώ το 13,5% ξεκίνησε την εκπόνηση διδακτορικής διατριβής αμέσως μετά την ολοκλήρωση των προπτυχιακών σπουδών.

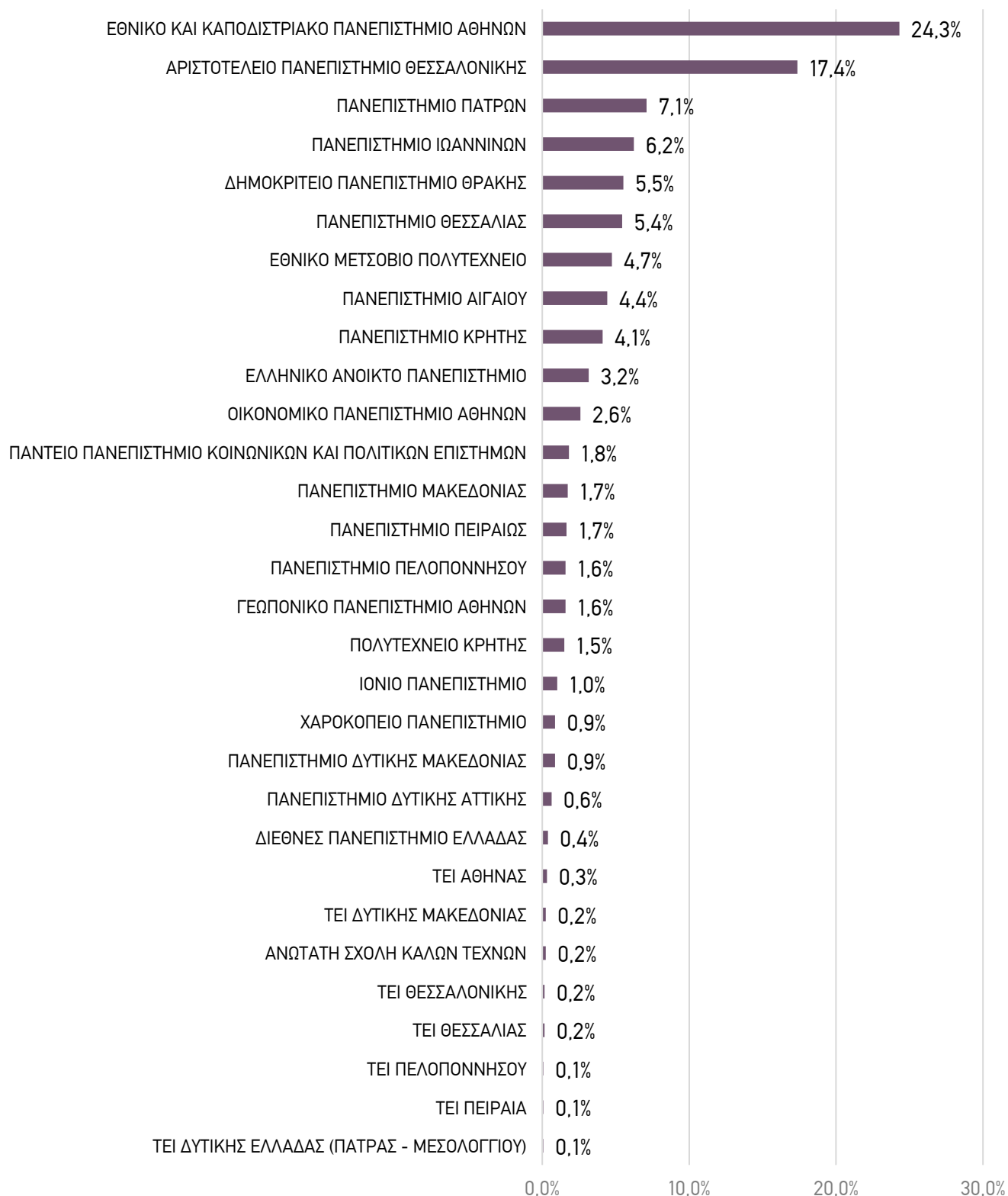
Από όσους έχουν μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών, οι περισσότεροι (84,6%) τον απέκτησαν στην Ελλάδα. Με σημαντική διαφορά ακολουθούν όσοι σπούδασαν στο Ηνωμένο Βασίλειο (7,2%) (Διάγραμμα 17).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 17: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδασκόντων, ανά χώρα απόκτησης μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών, 2022 (ως % των αποκρίσεων διδασκόντων με μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών)

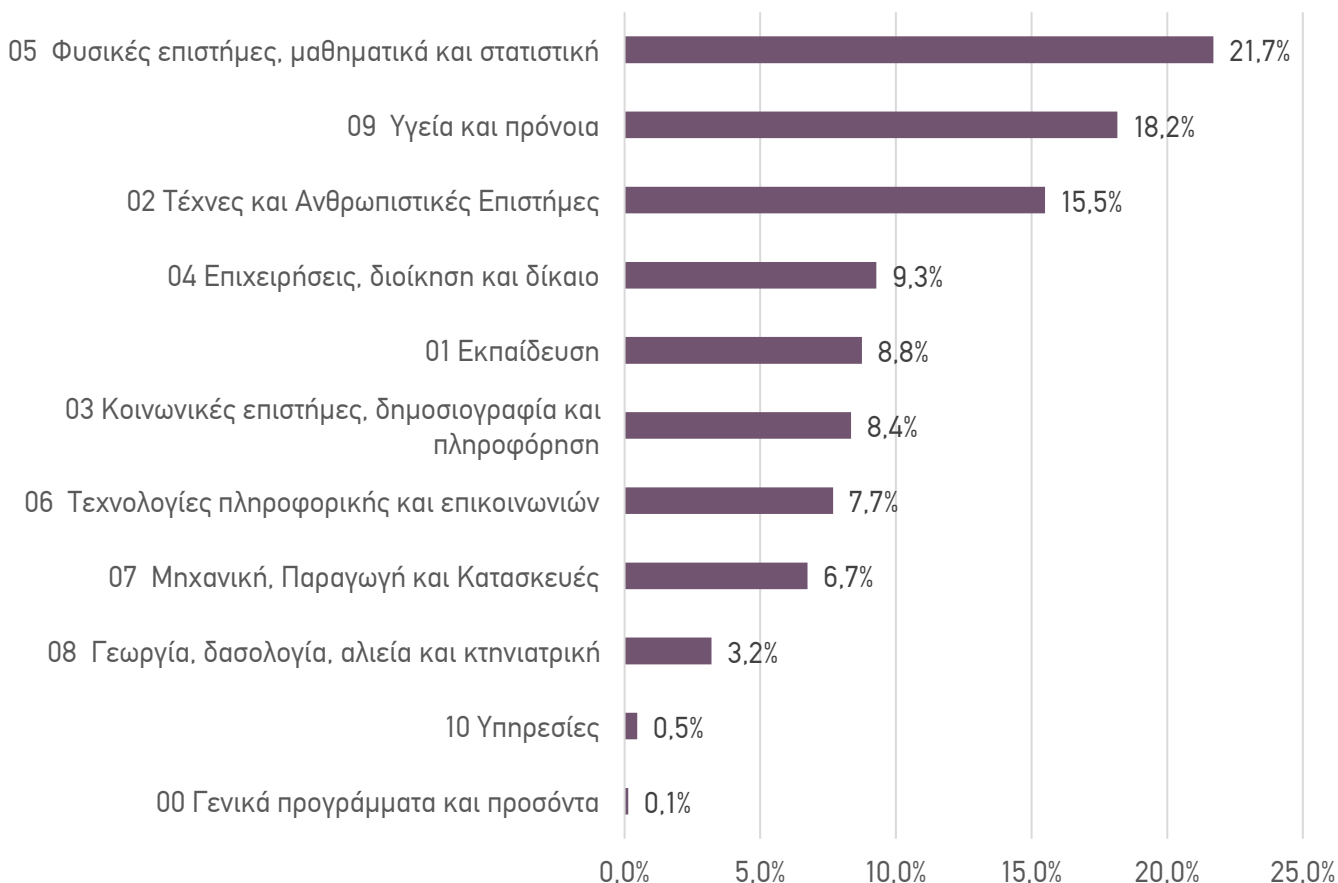
Για τους διδάκτορες που απέκτησαν μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών τους από ελληνικό ΑΕΙ, οι περισσότεροι είναι απόφοιτοι του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (24,3%), ενώ ακολουθούν οι απόφοιτοι του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (17,4%) (Διάγραμμα 18).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 18: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδασκόντων, ανά ελληνικό ΑΕΙ που απέκτησαν τον μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών, 2022 (ως % των αποκρίσεων διδασκόντων με μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών από ελληνικό ίδρυμα)

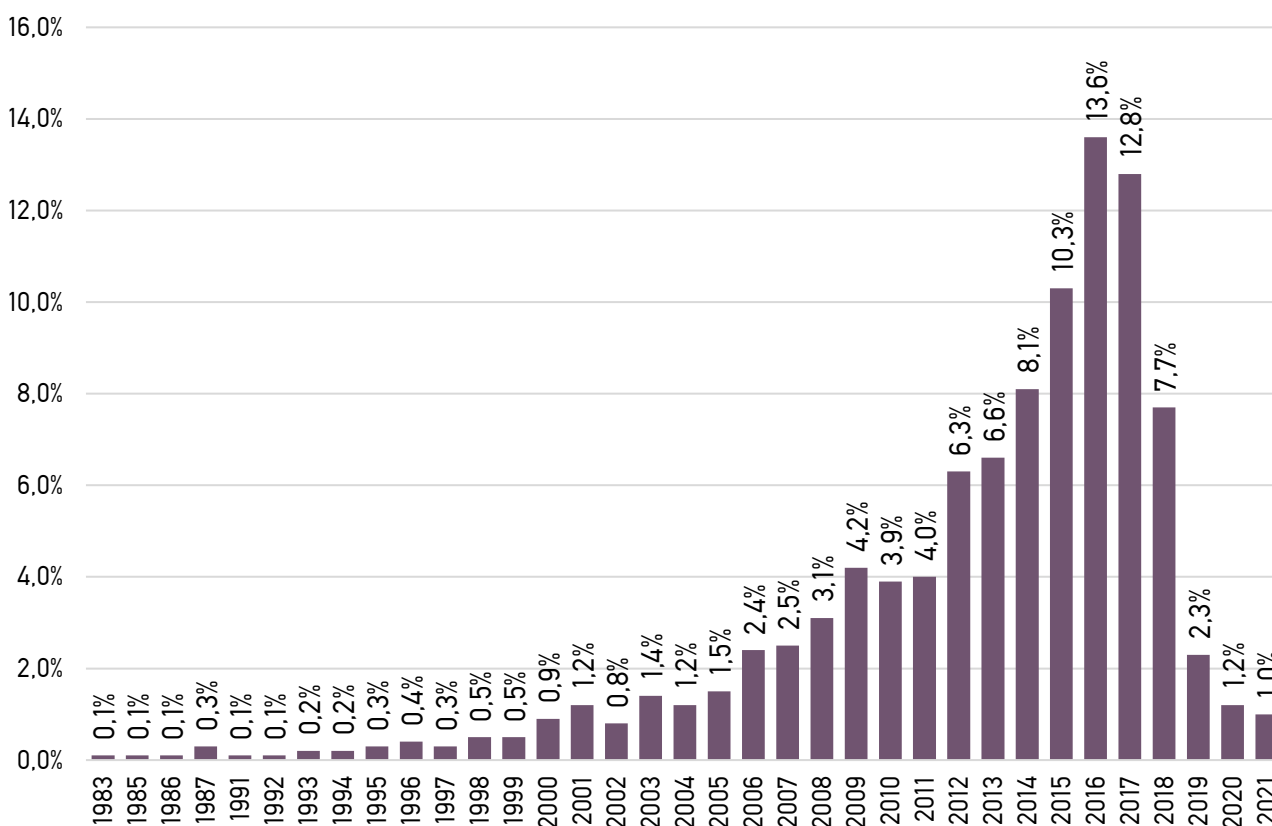
Όσον αφορά τα Πεδία Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ISCED 2013) στα οποία αντιστοιχούν οι μεταπτυχιακές σπουδές των νέων διδασκόντων, η πλειονότητα είχε εξειδίκευση στο πεδίο «Φυσικές Επιστήμες, Μαθηματικά και Στατιστική» (21,7%), «Υγεία και Πρόνοια» (18,2%), «Τέχνες και Ανθρωπιστικές Επιστήμες» (15,5%), και «Επιχειρήσεις, Διοίκηση και Δίκαιο»(9,3%) (Διάγραμμα 19).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 19: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδασκόντων, ανά Πεδίο Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ISCED 2013) μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών, 2022 (ως % των αποκρίσεων διδασκόντων με μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών)

Όσον αφορά την περίοδο απόκτησης του πρώτου μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών, η υψηλότερη συγκέντρωση απαντήσεων αφορά τα έτη 2014 έως και 2018 (Διάγραμμα 20).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 20: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδασκόντων, ανά έτος απόκτησης μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών, 2022 (ως % των αποκρίσεων διδασκόντων με μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών)

Από τους νέους διδάκτορες του 2022, 201 άτομα δήλωσαν ότι διαθέτουν 2^ο μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών. Από αυτούς, το 76,6% δήλωσε ότι έχει πραγματοποιήσει σπουδές για την απόκτηση 2^{ου} μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών του στην Ελλάδα, 6,5% στη Κύπρο, 5,0% στο Ηνωμένο Βασίλειο και 4,0% στην Γαλλία.

Από όσους απέκτησαν δεύτερο πτυχίο από ελληνικό ΑΕΙ, το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (25,3%) σημειώνει την υψηλότερη συγκέντρωση, ακολουθούμενο από το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (13,6%) και το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο (9,7%). Η πλειονότητα των μεταπτυχιακών αυτών τίτλων εντάσσεται, αθροιστικά σε ποσοστό 65,6%, στα πεδία «Εκπαίδευση», «Υγεία και πρόνοια», «Επιχειρήσεις, διοίκηση, δίκαιο» και «Κοινωνικές επιστήμες, δημοσιογραφία και πληροφόρηση».

Ενότητα 5

Η περίοδος των διδακτορικών σπουδών

Η παρούσα ενότητα αναφέρεται στην περίοδο των διδακτορικών σπουδών, αποτυπώνοντας στοιχεία που παρουσιάζουν τους κυριότερους λόγους εκπόνησης διδακτορικής διατριβής, τη βασική πηγή χρηματοδότησης και τη διάρκεια των διδακτορικών σπουδών, καθώς και τη διεθνή κινητικότητα των νέων διδασκόντων σε αυτή την περίοδο. Τα σημαντικότερα ευρήματα είναι τα ακόλουθα:

Το προσωπικό ενδιαφέρον για την πραγματοποίηση διδακτορικής έρευνας ήταν ο κυριότερος λόγος για την εκπόνηση διατριβής (60,1%). Άλλοι λόγοι ήταν η προοπτική να ακολουθήσουν οι νέοι διδάκτορες ακαδημαϊκή σταδιοδρομία (21,1%) και η πρόσβαση σε καλύτερες επαγγελματικές ευκαιρίες (16,5%).

Ποσοστό 34,5% των νέων διδασκόντων του 2022 χρηματοδοτήθηκαν για την εκπόνηση της διδακτορικής τους διατριβής⁵ από υποτροφία ή από συμμετοχή σε ερευνητικό έργο που σχετίζεται με τη διδακτορική έρευνα. Για την πλειονότητα (59,8%) τα ίδια μέσα (μισθωτή εργασία, προσωπικές αποταμιεύσεις / οικονομική στήριξη από την οικογένεια, αυτοαπασχόληση) αποτέλεσαν την κύρια πηγή χρηματοδότησης των διδακτορικών σπουδών.

Η χρηματοδότηση για διδακτορικές σπουδές (λήψη υποτροφίας ή/και συμμετοχή σε ερευνητικά έργα που σχετίζονται με τη διδακτορική έρευνα) συναντάται περισσότερο ως βασική πηγή χρηματοδότησης των επιστημόνων με διδακτορικό στις Φυσικές Επιστήμες και τις Επιστήμες Μηχανικού & Τεχνολογία. Η πλειονότητα όσων δήλωσαν μισθωτοί, πραγματοποίησαν διατριβή στις Κοινωνικές Επιστήμες. Από όσους επέλεξαν την ίδια χρηματοδότηση ως κύρια πηγή πόρων των διδακτορικών τους σπουδών, οι περισσότεροι εκπόνησαν διατριβή στην Ιατρική & Επιστήμες Υγείας.

Η πλειονότητα των διδασκόντων ολοκληρώνει τις διδακτορικές σπουδές σε τέσσερα έως έξι έτη: 16% σε τέσσερα, 20,8% σε πέντε και 16% σε έξι. Σημαντικό ποσοστό αποτελούν και όσοι χρειάστηκαν πάνω από 9 έτη (14,3%).

Η χρηματοδότηση για την πραγματοποίηση διδακτορικής διατριβής (είτε αφορά υποτροφία είτε συμμετοχή και χρηματοδότηση από ερευνητικό έργο που είναι συναφές με το πεδίο της διδακτορικής έρευνας) συμβάλλει στην επίτευξη της διάρκειας των διδακτορικών σπουδών, ενώ όσοι έχουν ως βασική πηγή εισοδήματος τη μισθωτή εργασία και άρα εργάζονται παράλληλα με το διδακτορικό τους ολοκληρώνουν τη διατριβή τους σε μεγαλύτερο χρονικό διάστημα.

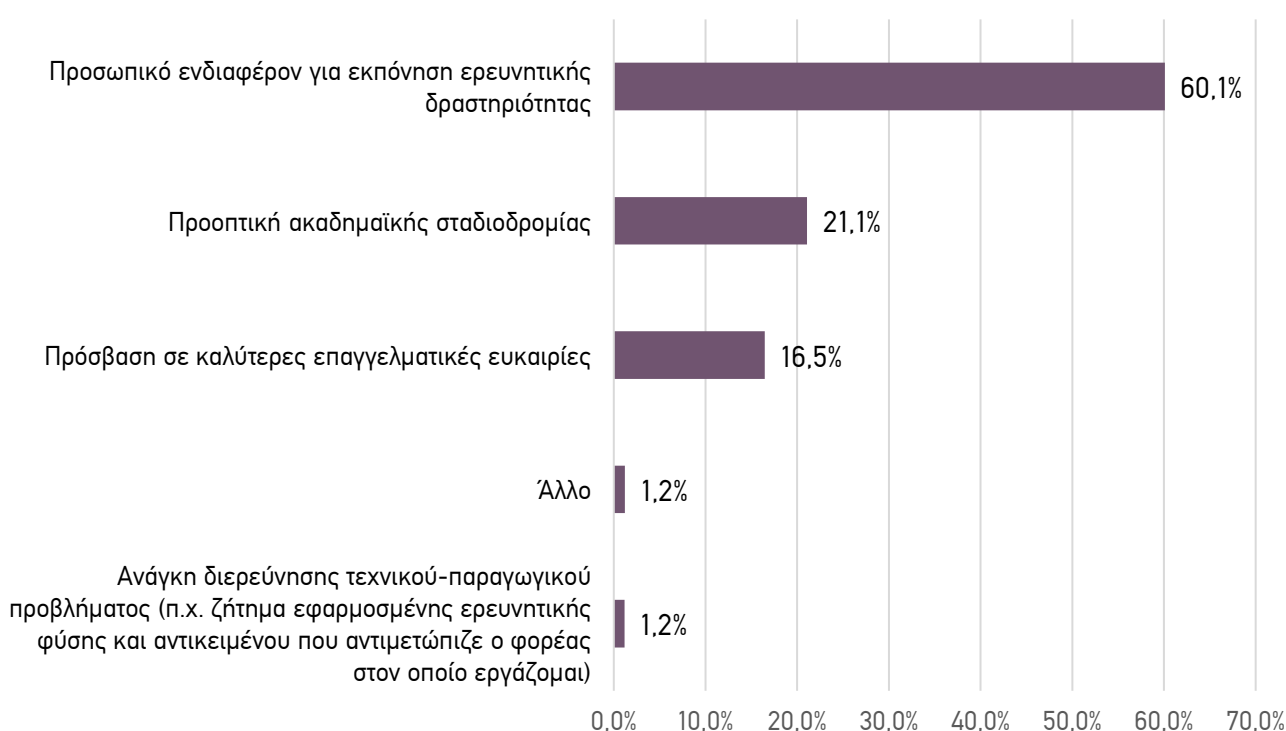
Ποσοστό 16,5% των νέων διδασκόντων διέμειναν στο εξωτερικό κατά τη διάρκεια των διδακτορικών τους σπουδών. Για τους περισσότερους από αυτούς, η διαμονή ήταν για διάστημα μικρότερο του ενός έτους (64,7%) και για λόγους που αφορούσαν τη διδακτορική διατριβή (39,2%).

⁵ Με αναφορά στα τρία τελευταία έτη των διδακτορικών σπουδών.

Κυριότερος λόγος εκπόνησης διδακτορικής διατριβής

Στο πλαίσιο της έρευνας προς τους νέους διδάκτορες, οι νέοι επιστήμονες ρωτήθηκαν για τον κυριότερο λόγο εκπόνησης διδακτορικής διατριβής. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα, ο κυριότερος λόγος (60,1% των νέων διδασκόντων) ήταν το προσωπικό ενδιαφέρον για την πραγματοποίηση της συγκεκριμένης ερευνητικής δραστηριότητας. Ακολουθούν, με σημαντική διαφορά, η προοπτική να ακολουθήσουν οι νέοι διδάκτορες ακαδημαϊκή σταδιοδρομία (21,1%) και η πρόσβαση σε καλύτερες επαγγελματικές ευκαιρίες (16,5%). Αξίζει να επισημανθεί, ότι μόλις για το 1,2% των νέων επιστημόνων η ανάγκη διερεύνησης ενός τεχνικού-παραγωγικού προβλήματος ήταν ο κύριος λόγος εκπόνησης της διατριβής (Διάγραμμα 21).

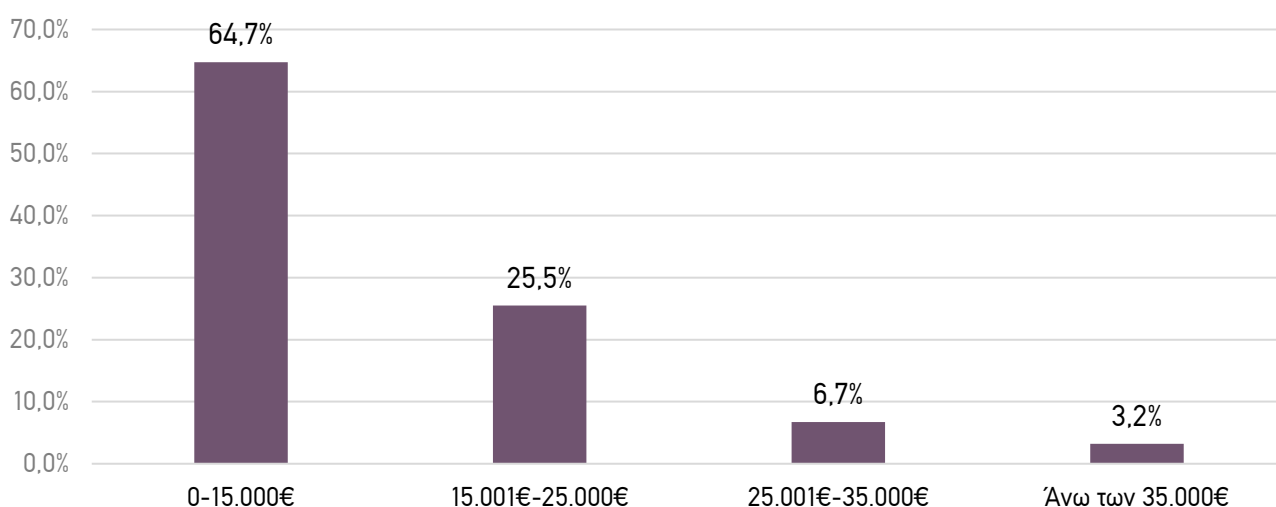
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 21: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδασκόντων, ανά κυριότερο λόγο εκπόνησης διδακτορικής διατριβής, 2022 (ως % των απαντήσεων)

Χρηματοδότηση διδακτορικών σπουδών

Στο πλαίσιο της έρευνας, οι νέοι διδάκτορες ρωτήθηκαν για το ύψος του μέσου ετήσιου καθαρού εισοδήματος τα τελευταία τρία έτη πριν την υποστήριξη της διατριβής τους καθώς και για την πηγή χρηματοδότησης των διδακτορικών τους σπουδών. Ως προς το πρώτο, η πλειονότητα επέλεξε το εύρος 0-15.000€ (64,7%), ενώ για το 25,5% το μέσο ετήσιο καθαρό εισόδημα κυμάνθηκε από 15.001 ως 25.000€ (Διάγραμμα 22).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 22: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδασκόντων, ανά ύψος μέσου ετήσιου καθαρού εισοδήματος, 2022 (ως % των αποκρίσεων)

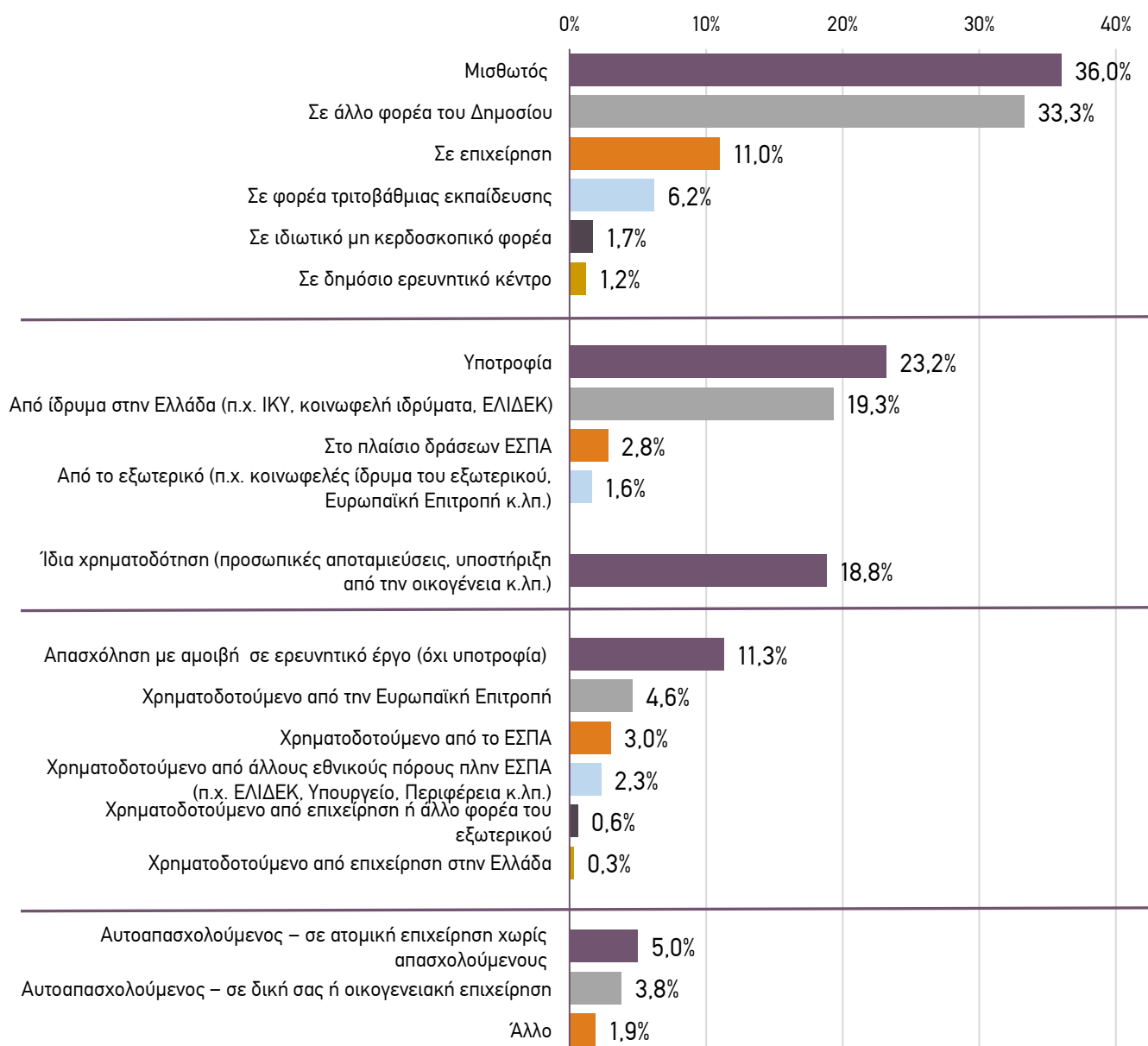
Όσον αφορά την κύρια πηγή χρηματοδότησης των διδακτορικών σπουδών -και συγκεκριμένα τα τελευταία τρία έτη, πριν την υποστήριξη της διατριβής- οι περισσότεροι νέοι διδάκτορες χρηματοδοτούν με ίδια μέσα τις διδακτορικές σπουδές τους.

Πιο συγκεκριμένα, η χρηματοδότηση των σπουδών με ίδια μέσα, είτε από μισθωτή εργασία, είτε προσωπικές αποταμιεύσεις / οικονομική στήριξη από την οικογένεια, είτε από αυτοαπασχόληση, συγκεντρώνει ποσοστό 59,8% (36,0% των νέων διδασκόντων δήλωσαν πως ήταν μισθωτοί, με μόνιμη – συστηματική απασχόληση ή με προσωρινή εργασία, 18,8% προχώρησαν σε χρηματοδότηση των σπουδών τους από προσωπικές αποταμιεύσεις ή στήριξη από την οικογένεια και 5,0% ήταν αυτοαπασχολούμενοι).

Η χρηματοδότηση από υποτροφία ή συμμετοχή σε ερευνητικό έργο συγκέντρωσε 34,5% των αποκρίσεων (το 23,2% έλαβε υποτροφία για την εκπόνηση της διατριβής, και το 11,3% χρηματοδότησε τις διδακτορικές σπουδές του με αμοιβή σε ερευνητικό έργο).

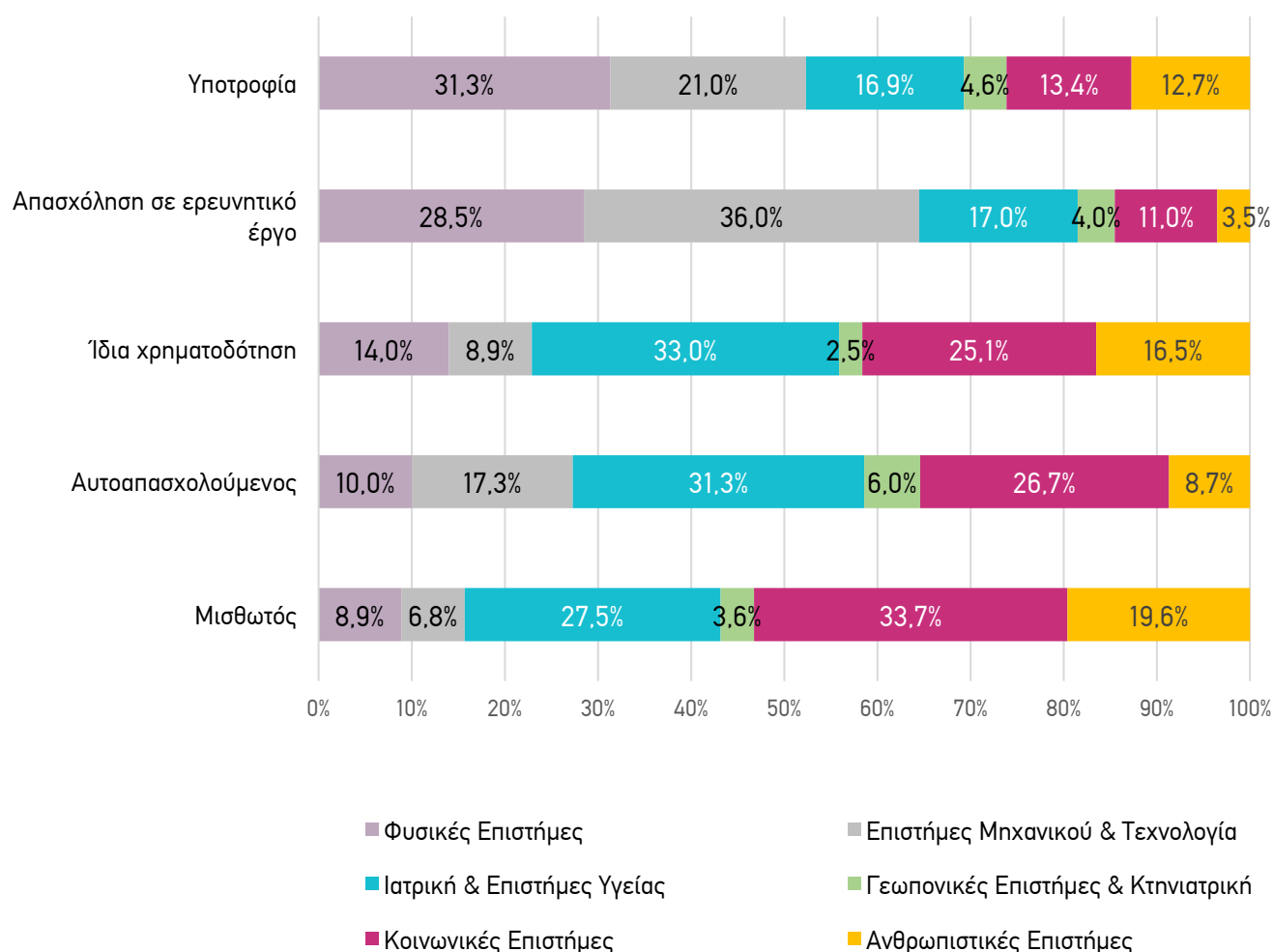
Τέλος, η χρηματοδότηση μέσω αυτοαπασχόλησης συγκέντρωσε το 5,0% των αποκρίσεων (Διάγραμμα 23).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 23: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδασκόντων, ανά κύρια πηγή χρηματοδότησης των σπουδών τους, 2022 (ως % των αποκρίσεων)

Στη συνδυαστική ανάλυση της κύριας πηγής χρηματοδότησης των διδακτορικών σπουδών⁶ με το επιστημονικό πεδίο της διατριβής προκύπτει, ότι η πλειονότητα όσων δήλωσαν μισθωτοί, πραγματοποίησαν διατριβή στις Κοινωνικές Επιστήμες (33,7%). Αντίθετα, οι περισσότεροι από όσους έλαβαν χρηματοδότηση για τις διδακτορικές τους σπουδές (υποτροφία ή απασχόληση με αμοιβή σε ερευνητικό έργο) έκαναν διατριβή στις Φυσικές Επιστήμες (31,3%) και τις Επιστήμες Μηχανικού & Τεχνολογία (36,0%). Τέλος, η πλειονότητα όσων η ίδια χρηματοδότηση (προσωπικές αποταμιεύσεις ή στήριξη από την οικογένεια) αποτέλεσε την κύρια πηγή πόρων κατά την περίοδο εκπόνησης της διδακτορικής διατριβής τους, εκπόνησαν διατριβή στην Ιατρική και τις Επιστήμες Υγείας (33,0%). (Διάγραμμα 24).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 24: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδακτόρων, ανά κύρια πηγή χρηματοδότησης των σπουδών τους και επιστημονικό πεδίο της διατριβής, 2022 (ως % των αποκρίσεων)

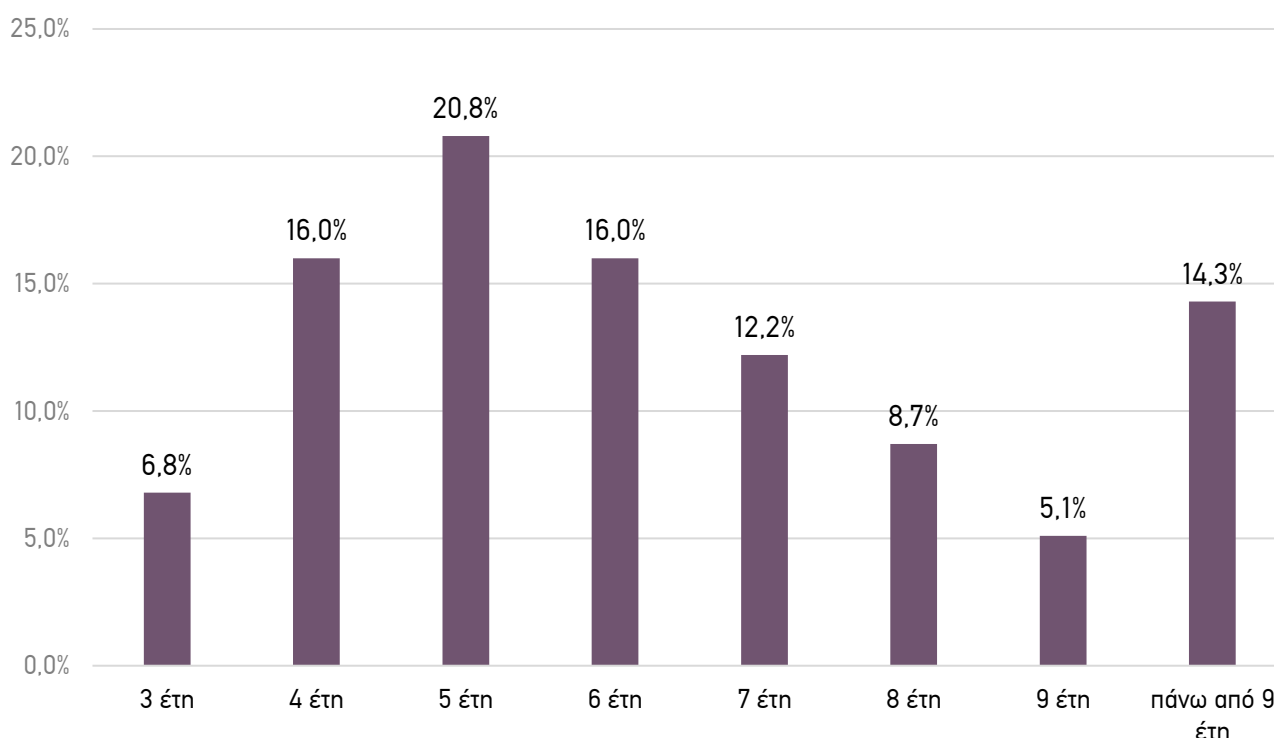

⁶ Σε αυτό το πλαίσιο ανάλυσης οι πιθανές πηγές χρηματοδότησης εμφανίζονται αθροιστικά με βάση τις επιμέρους ομαδοποιήσεις τους (π.χ. στην κατηγορία 'Μισθωτός' συμπεριλαμβάνονται τα αποτελέσματα που αφορούν μισθωτούς σε επιχειρήσεις, μισθωτούς σε φορέα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, μισθωτούς σε άλλο φορέα του Δημοσίου κ.ο.κ.)

Διάρκεια διδακτορικών σπουδών

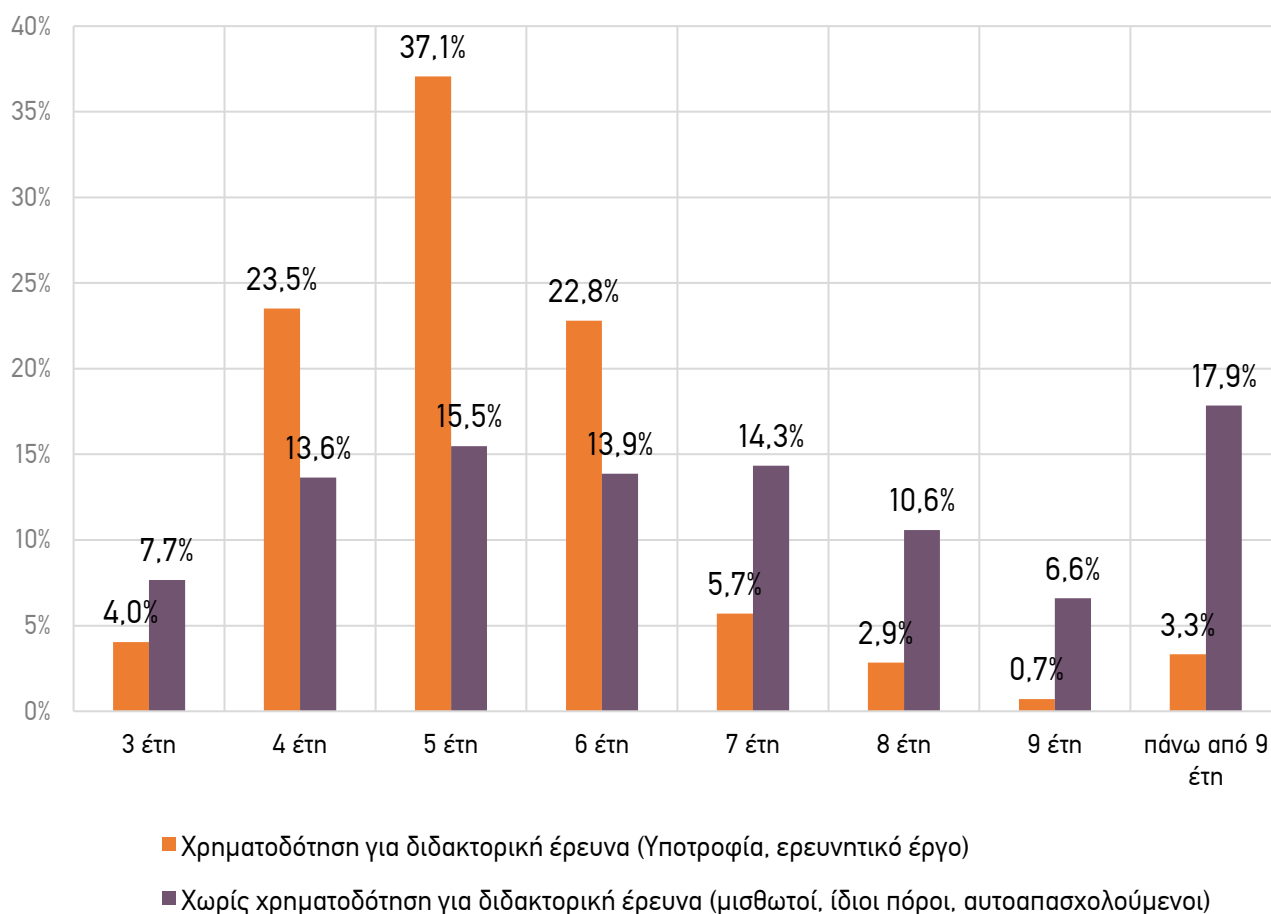
Η μεγαλύτερη μερίδα των διδακτόρων του 2022 ολοκλήρωσαν τη διατριβή τους στα 5 έτη (20,8%), ενώ ακολουθούν όσοι χρειάστηκαν 4 και 6 έτη για την ολοκλήρωση της διατριβής τους (16,0%). Το 14,3% των διδακτόρων χρειάστηκαν για την ολοκλήρωση της διατριβής τους περισσότερα από 9 έτη (Διάγραμμα 25).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 25: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδακτόρων, ανά διάρκεια διδακτορικών σπουδών, 2022 (ως % των αποκρίσεων)

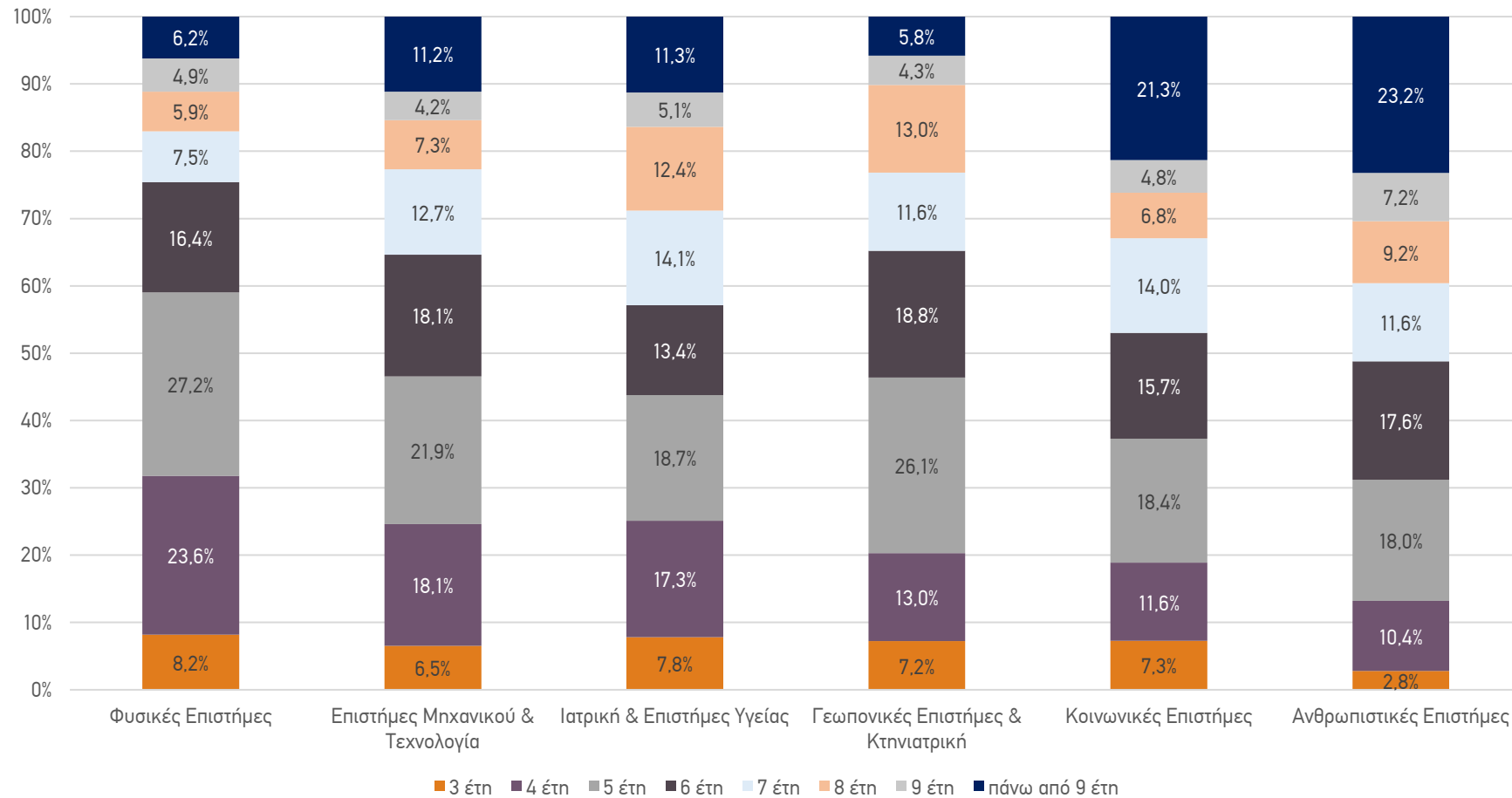
Το Διάγραμμα 26 παραθέτει με συνδυαστικό τρόπο την κατανομή των απαντήσεων των διδακτόρων ως προς την κύρια πηγή χρηματοδότησης και τη διάρκεια ολοκλήρωσης των διδακτορικών τους σπουδών. Η χρηματοδότηση για την πραγματοποίηση διδακτορικής διατριβής (είτε αφορά υποτροφία είτε συμμετοχή και χρηματοδότηση από ερευνητικό έργο που είναι συναφές με το πεδίο της διδακτορικής έρευνας) συμβάλλει στην επίσπευση της διάρκειας των διδακτορικών σπουδών. Αντίθετα, από τα 7 χρόνια των σπουδών και πάνω η βασική πηγή εισοδήματος αφορούσε μισθωτή εργασία ή ίδιους πόρους ή αυτοαπασχόληση.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 26: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδασκόντων ανά πηγή χρηματοδότησης (ομαδοποιημένη) και χρονική διάρκεια ολοκλήρωσης των διδακτορικών σπουδών, 2022 (ως % των αποκρίσεων)

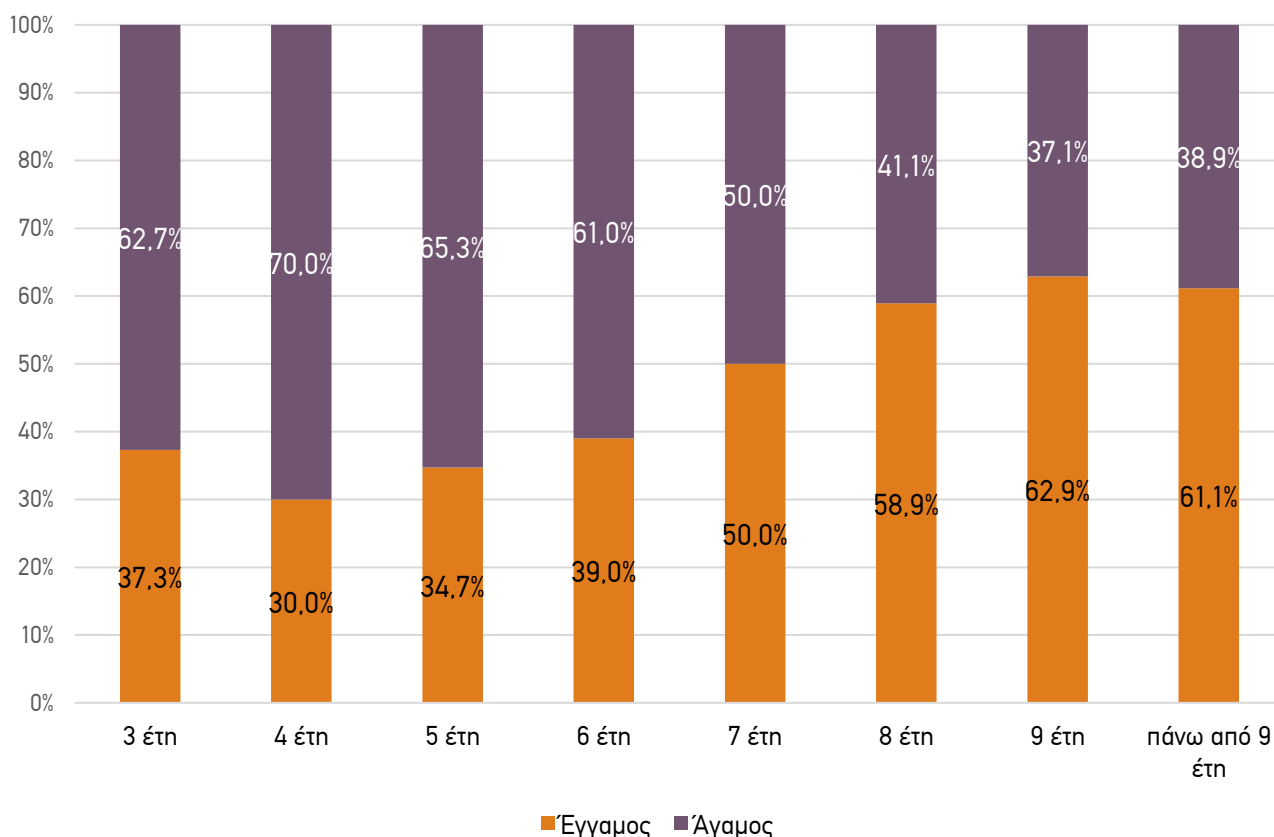
Το Διάγραμμα 27 παραθέτει επίσης συνδυαστικά την κατανομή των απαντήσεων ως προς την χρονική διάρκεια των διδακτορικών σπουδών σε σχέση με το επιστημονικό πεδίο της διατριβής. Στα επιστημονικά πεδία των Ανθρωπιστικών Επιστημών και των Κοινωνικών Επιστημών η διάρκεια είναι μεγαλύτερη σε σχέση με τα υπόλοιπα.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 27: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδακτόρων ανά διάρκεια διδακτορικών σπουδών και επιστημονικό πεδίο διατριβής, 2022 (ως % των αποκρίσεων)

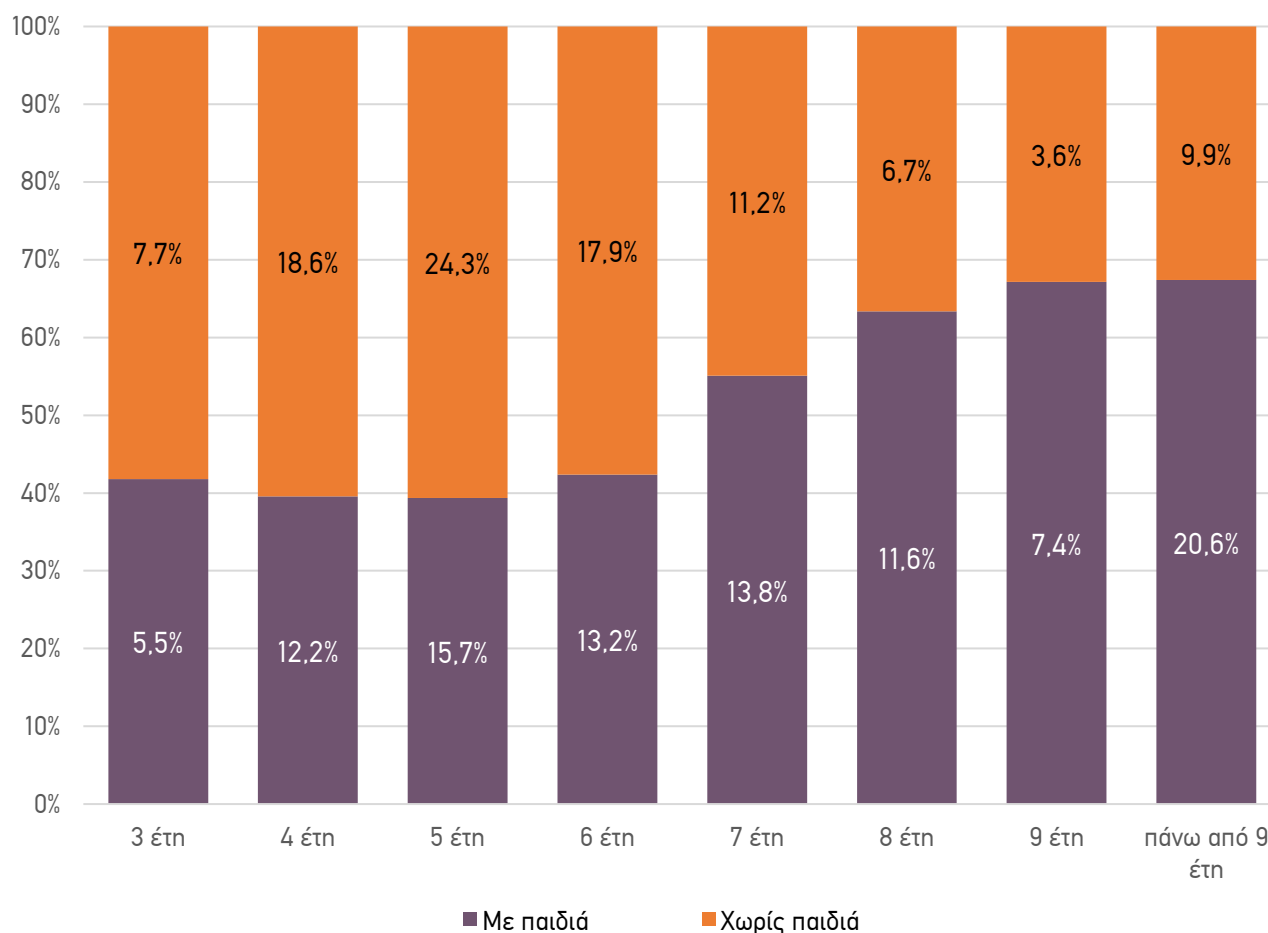
Συσχετίζοντας τη διάρκεια των διδακτορικών σπουδών με την οικογενειακή κατάσταση των νέων διδασκόντων, προκύπτει ότι η πλειονότητα όσων ολοκληρώνουν τις σπουδές τους από 3 έως 6 έτη είναι άγαμοι (ποσοστά από 70,0% - στα 4 έτη ως 61,0% - στα 6 έτη), στα 7 έτη υπάρχει ισορροπία, ενώ η πλειονότητα όσων ολοκληρώνουν τις σπουδές τους από 8 χρόνια και πάνω είναι έγγαμοι (ποσοστά από 58,9% ως 62,9%). Γενικά, φαίνεται να ισχύει ότι όσο αυξάνεται η διάρκεια των σπουδών, αυξάνεται και το ποσοστό των έγγαμων νέων διδασκόντων.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 28: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδασκόντων ανά διάρκεια διδακτορικών σπουδών και οικογενειακή κατάσταση, 2022 (ως % των αποκρίσεων)

Αντίστοιχα, αν συσχετισθεί η διάρκεια των διδακτορικών σπουδών με την ύπαρξη παιδιών, επιβεβαιώνεται το αναμενόμενο, δηλαδή πως όσοι δεν έχουν παιδιά είναι πιο πιθανό να ολοκληρώσουν πιο σύντομα τις διδακτορικές τους σπουδές (Διάγραμμα 29).

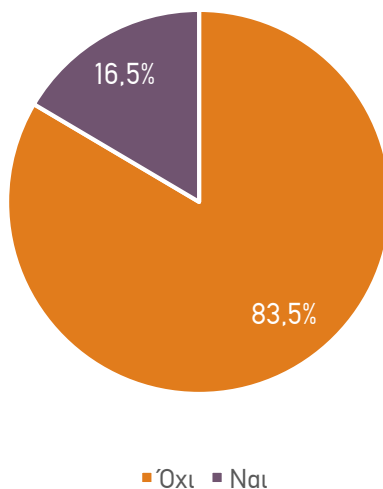
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 29: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδασκόντων με/χωρίς παιδιά και ανά διάρκεια διδακτορικών σπουδών, 2022 (ως % των αποκρίσεων)

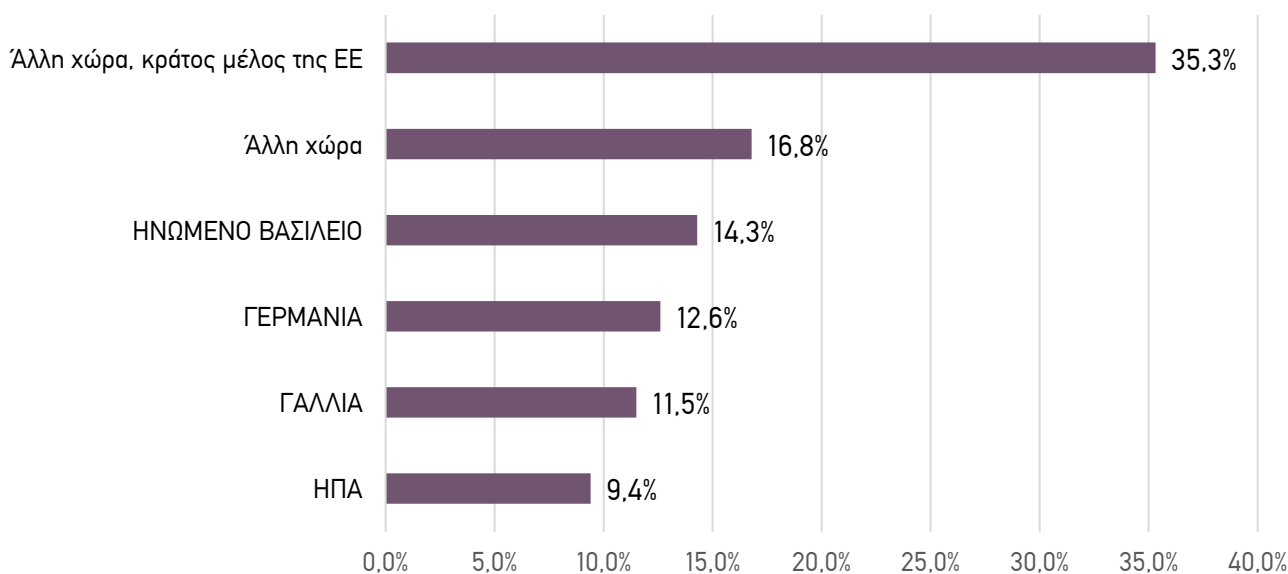
Διεθνής κινητικότητα νέων διδασκόντων

Σε ό,τι αφορά την κινητικότητα των διδασκόντων, προκύπτει ότι 286 άτομα (16,5% του συνόλου των αποκρίσεων) διέμειναν στο εξωτερικό κατά τη διάρκεια των διδακτορικών τους σπουδών (για άλλους λόγους, εκτός τουρισμού) (Διάγραμμα 30). Εκ των δημοφιλέστερων χωρών ήταν το Ηνωμένο Βασίλειο (14,3%), η Γερμανία (12,6%), η Γαλλία (12,6%) και οι Η.Π.Α. (9,4%) (Διάγραμμα 31).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 30: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδασκόντων που διέμειναν σε άλλη χώρα κατά τη διάρκεια των διδακτορικών τους σπουδών (για λόγους άλλους, εκτός τουρισμού), 2022 (ως % των αποκρίσεων)

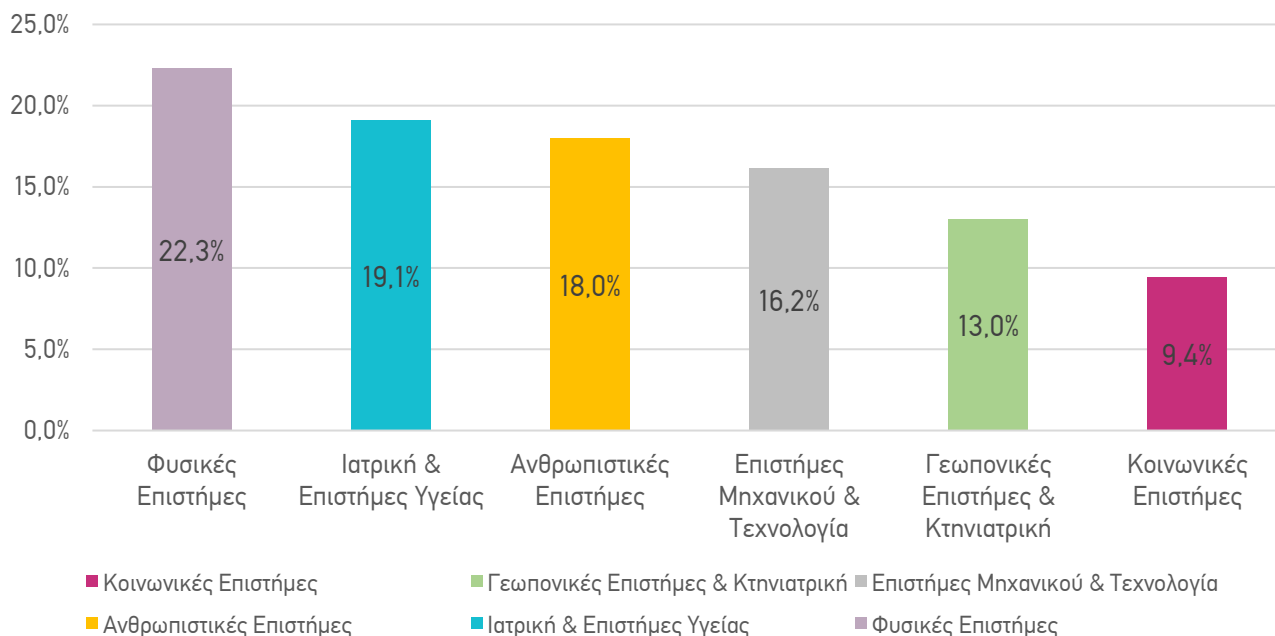

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 31: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδασκόντων που διέμειναν σε άλλη χώρα κατά τη διάρκεια των διδακτορικών τους σπουδών (για λόγους άλλους, εκτός τουρισμού), ανά πρώτη χώρα προορισμού, 2022 (ως % των αποκρίσεων όσων διέμειναν στο εξωτερικό)

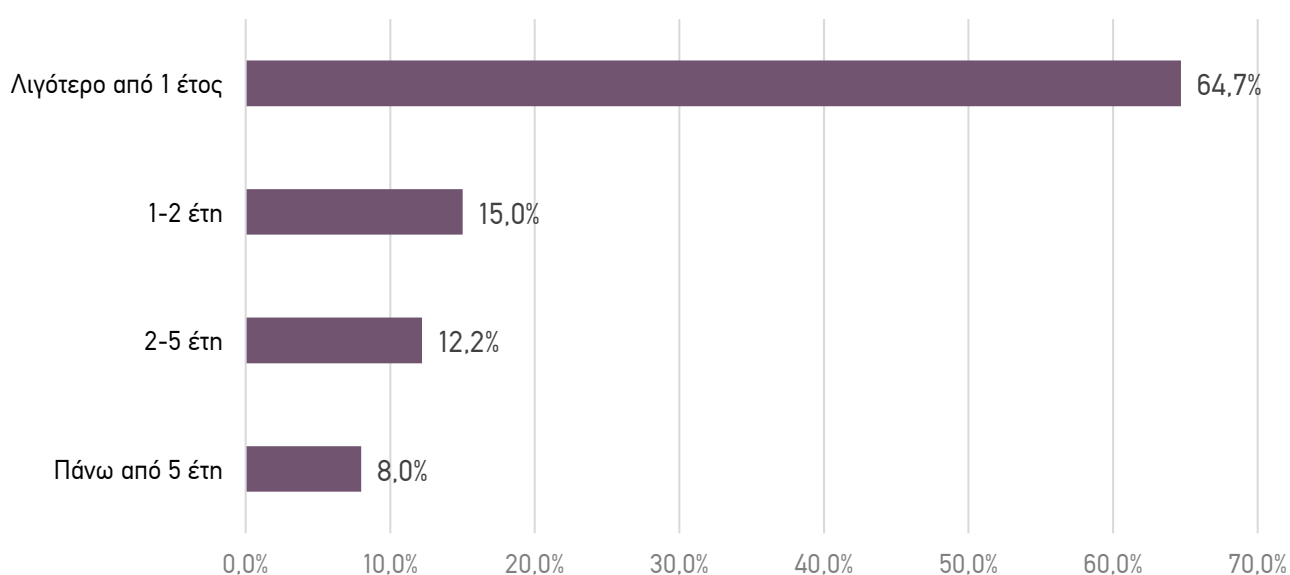
Συνδυάζοντας τα δεδομένα για το εάν οι νέοι διδάκτορες διέμειναν σε άλλη χώρα κατά τη διάρκεια των διδακτορικών τους σπουδών, με το επιστημονικό πεδίο της διδακτορικής έρευνας, προκύπτει ότι η σχετικά υψηλότερη κινητικότητα καταγράφεται μεταξύ των διδασκόντων των Φυσικών Επιστημών, ενώ η μικρότερη κινητικότητα μεταξύ εκείνων των Κοινωνικών Επιστημών (Διάγραμμα 32).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 32: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδασκόντων που διέμεναν σε άλλη χώρα κατά τη διάρκεια των διδακτορικών τους σπουδών (για λόγους άλλους, εκτός τουρισμού), ανά επιστημονικό πεδίο διατριβής, 2022 (ως % των απαντήσεων όσων διέμεναν στο εξωτερικό)

Η διάρκεια της παραμονής των διδασκόντων εκτός Ελλάδας εμφανίζεται στο Διάγραμμα 33. Το υψηλότερο ποσοστό (64,7%) διέμεινε στο εξωτερικό για λιγότερο από ένα έτος, ενώ με σημαντική διαφορά ακολουθούν εκείνοι που διέμεναν για 1-2 έτη (15,0%).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 33: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδασκόντων που διέμεναν σε άλλη χώρα, ανά διάρκεια πρώτης παραμονής στο εξωτερικό, 2022 (ως % των απαντήσεων όσων διέμεναν στο εξωτερικό)

Οι λόγοι της διαμονής των διδασκόντων εκτός Ελλάδας εμφανίζονται στο Διάγραμμα 34. Σύμφωνα με τις αποκρίσεις όσων δήλωσαν πως διέμειναν στο εξωτερικό κατά τη διάρκεια της εκπόνησης της διδακτορικής τους διατριβής, το 39,2% εγκαταστάθηκε στο εξωτερικό στο πλαίσιο της διδακτορικής του/της έρευνας, το 26,2% εξαιτίας της συμμετοχής σε ευρωπαϊκό έργο που προωθεί την κινητικότητα των ερευνητών, ενώ το 18,9% μετακινήθηκε για επαγγελματικούς λόγους.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 34: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδασκόντων που διέμειναν σε άλλη χώρα ανά σκοπό πρώτης παραμονής στο εξωτερικό, 2022 (ως % των αποκρίσεων όσων διέμειναν στο εξωτερικό)

Από τα 286 άτομα που δήλωσαν πως διέμειναν σε χώρα του εξωτερικού, 52 δήλωσαν ότι διέμειναν και σε δεύτερη χώρα. Από αυτούς, η πλειονότητα (58,8%) μετακινήθηκε προς κράτος μέλος της ΕΕ, ενώ η συντριπτική πλειονότητα (78,8%) διέμεινε στο εξωτερικό για λιγότερο από ένα έτος.

Ενότητα 6

Επιστημονική εξειδίκευση νέων διδασκόντων και αντικείμενο διδακτορικής έρευνας

Στην παρούσα ενότητα αποτυπώνονται στοιχεία για το κύριο πεδίο εκπαίδευσης με βάση τη σχολή στην οποία πραγματοποίησαν τις διδακτορικές τους σπουδές οι νέοι διδάκτορες, το κύριο και τα εξειδικευμένα επιστημονικά πεδία με βάση το αντικείμενο της διδακτορικής τους έρευνας, τις ερευνητικές μεθόδους που χρησιμοποίησαν και τις επιστημονικές εκροές κατά τη διάρκεια των διδακτορικών σπουδών. Τα σημαντικότερα ευρήματα είναι τα εξής:

Όσον αφορά τα κύρια πεδία εκπαίδευσης, η υψηλότερη συγκέντρωση των διδακτορικών σπουδών εντοπίζεται στο πεδίο «Υγεία και Πρόνοια» (23,9%) και «Φυσικές Επιστήμες, Μαθηματικά και Στατιστική» (20,3%). Γενικά υπάρχει αντιστοίχιση με τα πεδία στα οποία εντάσσονται οι βασικοί τίτλοι σπουδών, εκτός από τα πεδία «Φυσικές επιστήμες, Μαθηματικά και Στατιστική» και «Μηχανική, Παραγωγή και Κατασκευές» όπου η συγκέντρωση αποφοίτων προπτυχιακών σπουδών είναι μεγαλύτερη σε σχέση με την αντίστοιχη των διδασκόντων.

Όσον αφορά τα επιστημονικά πεδία με βάση το αντικείμενο της διδακτορικής έρευνας, η Ιατρική & Επιστήμες Υγείας (26,0%), οι Κοινωνικές Επιστήμες (24,1%), και οι Φυσικές Επιστήμες (22,0%) είναι τα κύρια επιστημονικά πεδία, στα οποία εντάσσονται οι περισσότερες από τις διδακτορικές διατριβές του 2022.

Υπεροχή των γυναικών καταγράφεται στα πεδία των Κοινωνικών Επιστημών, των Ανθρωπιστικών Επιστημών, των Γεωπονικών Επιστημών, καθώς και της Ιατρικής & Επιστημών Υγείας (54,5%, 54,4%, 53,6% και 51,6%, αντίστοιχα). Η συμμετοχή των γυναικών είναι χαμηλότερη στο πεδίο των Φυσικών Επιστημών (43,9%) και, κυρίως, στο πεδίο των Επιστημών Μηχανικού & Τεχνολογίας (27,3%).

Οι κύριες ερευνητικές μέθοδοι που χρησιμοποίησαν οι διδάκτορες για την υλοποίηση της έρευνάς τους, αφορούσαν τη διατύπωση και τον έλεγχο υποθέσεων σε πειράματα (35,2%) και τη συλλογή, επεξεργασία και ανάλυση δεδομένων (31,1%).

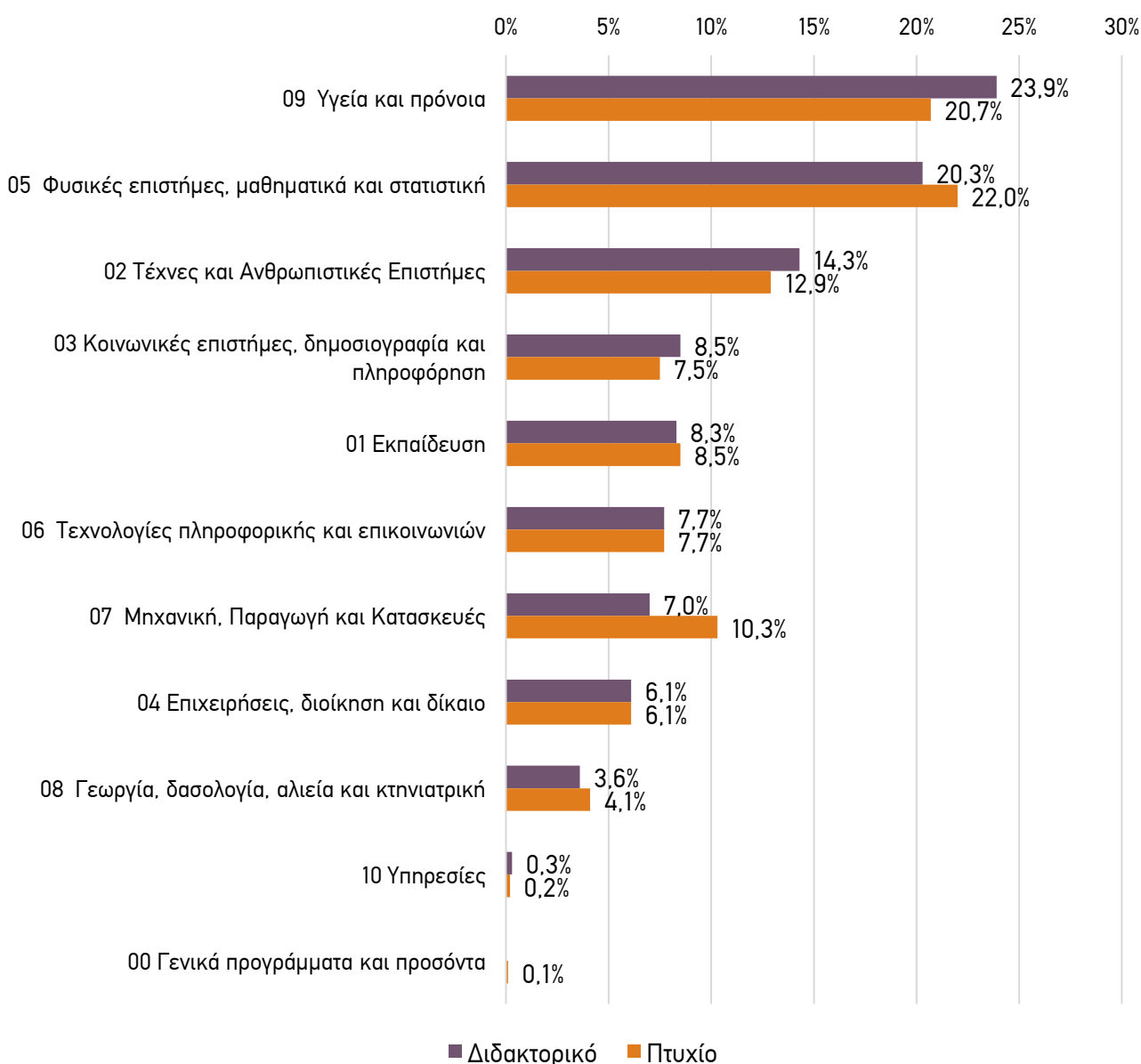
Όσον αφορά τις επιστημονικές εκροές που συνδέονται με τη διδακτορική έρευνα των νέων διδασκόντων, η δημοσίευση σε διεθνές επιστημονικό περιοδικό (59,6%), η συμμετοχή σε διεθνές συνέδριο (52,3%), και η δημοσίευση σε πρακτικά συνεδρίου (51,2%) αποτελούν τις κυριότερες επιλογές των νέων διδασκόντων του 2022.

Κύριο πεδίο εκπαίδευσης νέων διδασκόντων

Στο Διάγραμμα 35 αποτυπώνεται η κατανομή των νέων διδασκόντων, ανά κύριο πεδίο εκπαίδευσης και κατάρτισης (με βάση την ταξινόμηση ISCED 2013) που αφορά την εξειδίκευση των διδακτορικών τους

σπουδών. Η υψηλότερη συγκέντρωση των διδακτορικών σπουδών εντοπίζεται στο πεδίο «Υγεία και Πρόνοια» (23,9%), ενώ έπονται τα πεδία «Φυσικές Επιστήμες, Μαθηματικά και Στατιστική» (20,3%), «Τέχνες και Ανθρωπιστικές Επιστήμες» (14,3%) και «Κοινωνικές Επιστήμες, Δημοσιογραφία και Πληροφόρηση» (8,5%). Στο συγκεκριμένο Διάγραμμα παρατίθεται συγκριτικά και η κατανομή των πεδίων εκπαίδευσης και κατάρτισης των νέων διδασκόντων με βάση το πτυχίο τους. Τα πεδία «Υγεία και Πρόνοια» και «Τέχνες και Ανθρωπιστικές Επιστήμες» συγκεντρώνουν περισσότερους διδάκτορες σε σχέση με απόφοιτους προπτυχιακών σπουδών. Αντίθετα, στα πεδία «Φυσικές επιστήμες, Μαθηματικά και Στατιστική» και «Μηχανική, Παραγωγή και Κατασκευές» η συγκέντρωση αποφοίτων προπτυχιακών σπουδών είναι μεγαλύτερη σε σχέση με την αντίστοιχη των διδασκόντων. Στα υπόλοιπα πεδία δεν παρατηρούνται σημαντικές διαφοροποιήσεις.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 35: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδασκόντων, ανά κύριο πεδίο εκπαίδευσης και κατάρτισης (ταξινόμηση ISCED 2013) της εξειδίκευσης των διδακτορικών σπουδών και του πτυχίου τους, 2022 (ως % των αποκρίσεων)

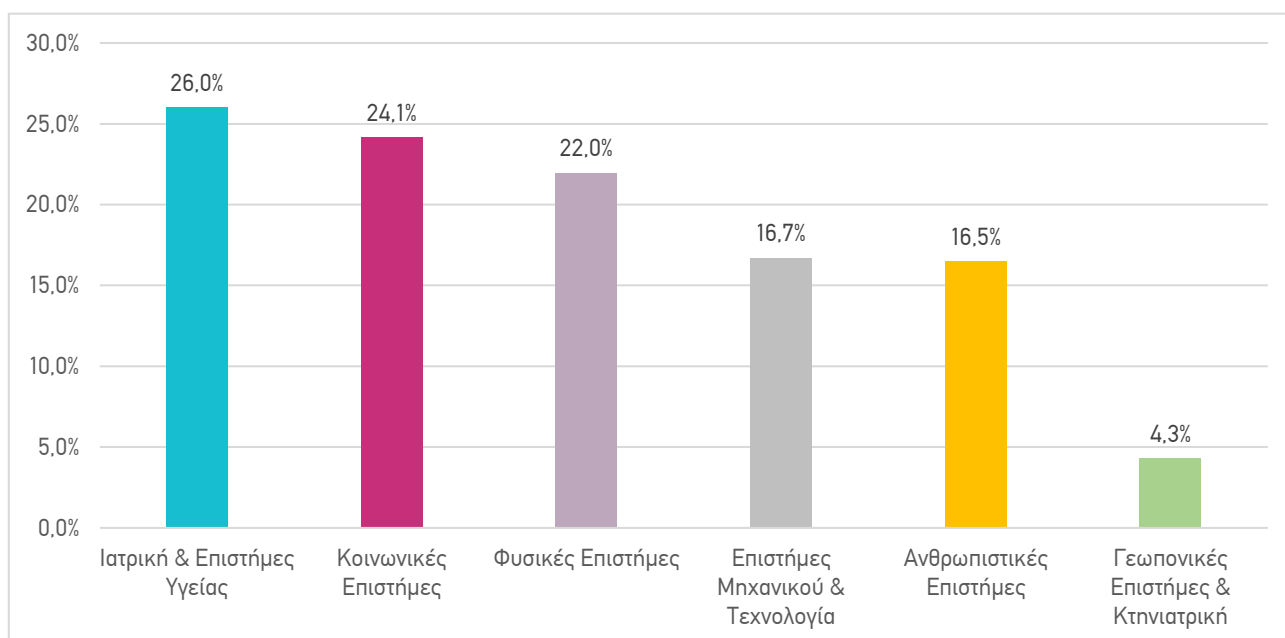

Επιστημονικό πεδίο διδακτορικής έρευνας

Το Διάγραμμα 36 παρουσιάζει την κατανομή της επιστημονικής εξειδίκευσης των νέων διδασκόντων –βάσει της διδακτορικής τους έρευνας- στα 6 κύρια επιστημονικά πεδία της ταξινόμησης Frascati⁷, σύμφωνα με τα στοιχεία του ΕΑΔΔ για το 2022.

Οι περισσότερες διατριβές εντάσσονται στο πεδίο της Ιατρικής & Επιστημών Υγείας (26,0%), ενώ ακολουθούν οι Κοινωνικές Επιστήμες (24,1%), οι Φυσικές Επιστήμες (22,0%), οι Επιστήμες Μηχανικού & Τεχνολογία (16,7%), οι Ανθρωπιστικές Επιστήμες (16,5%), και οι Γεωπονικές Επιστήμες & Κτηνιατρική (4,3%)⁸.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 36: Κύριο επιστημονικό πεδίο της διατριβής των νέων διδασκόντων, 2022 (ως % των αποκρίσεων)

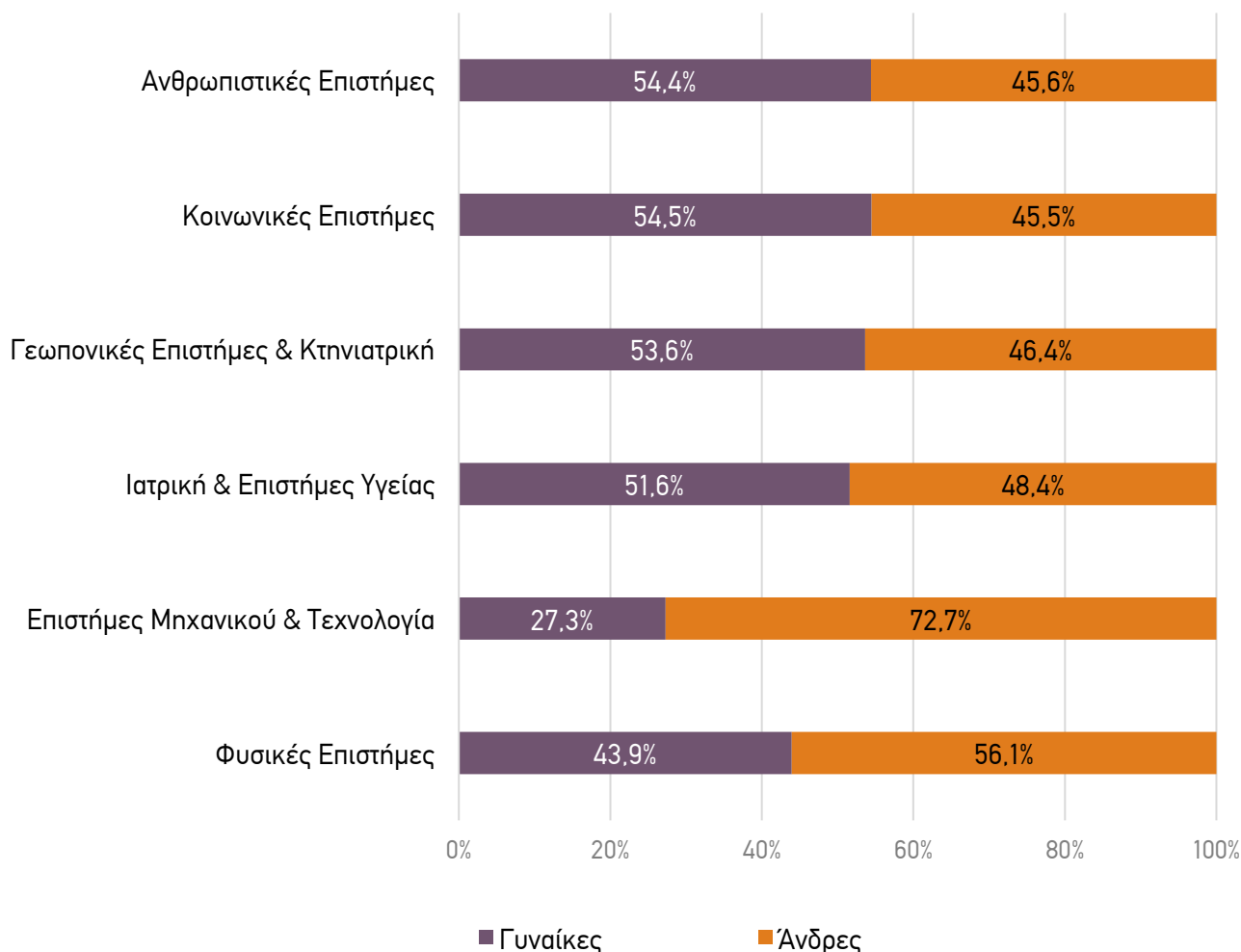
Το Διάγραμμα 37 παραθέτει συνδυαστικά στοιχεία για την κατανομή μεταξύ των δύο φύλων ανά επιστημονικό πεδίο. Στα πεδία των Κοινωνικών Επιστημών, των Ανθρωπιστικών Επιστημών, των Γεωπονικών Επιστημών, καθώς και της Ιατρικής και των Επιστημών Υγείας καταγράφεται υπεροχή των

⁷ Major Fields of Research and Development, σύμφωνα με το εγχειρίδιο Frascati 2015 (https://read.oecd-ilibrary.org/science-and-technology/frascati-manual-2015_9789264239012-en#page61) Η ανάλυση των επιστημονικών πεδίων παρατίθεται στις μεθοδολογικές σημειώσεις.

⁸ Συχνά, μια διδακτορική διατριβή αντιστοιχεί σε περισσότερες επιστημονικές περιοχές. Για το λόγο αυτό, για την κατανομή των διδακτορικών διατριβών στα επιστημονικά πεδία ακολουθείται η τεχνική προσμέτρησης “whole counting”, δηλαδή κάθε διδακτορική διατριβή προσμετράται μια φορά για κάθε επιστημονικό πεδίο στο οποίο αντιστοιχεί. Είναι προφανές ότι με τον τρόπο αυτό το σύνολο των διδακτορικών διατριβών, όπως προκύπτει από το άθροισμα των διατριβών στο κάθε επιστημονικό πεδίο, είναι μεγαλύτερο από τον πραγματικό αριθμό των διατριβών (ή, στην περίπτωση απεικόνισης με ποσοστά, το σύνολο αθροίζεται σε ποσοστό μεγαλύτερο του 100%).

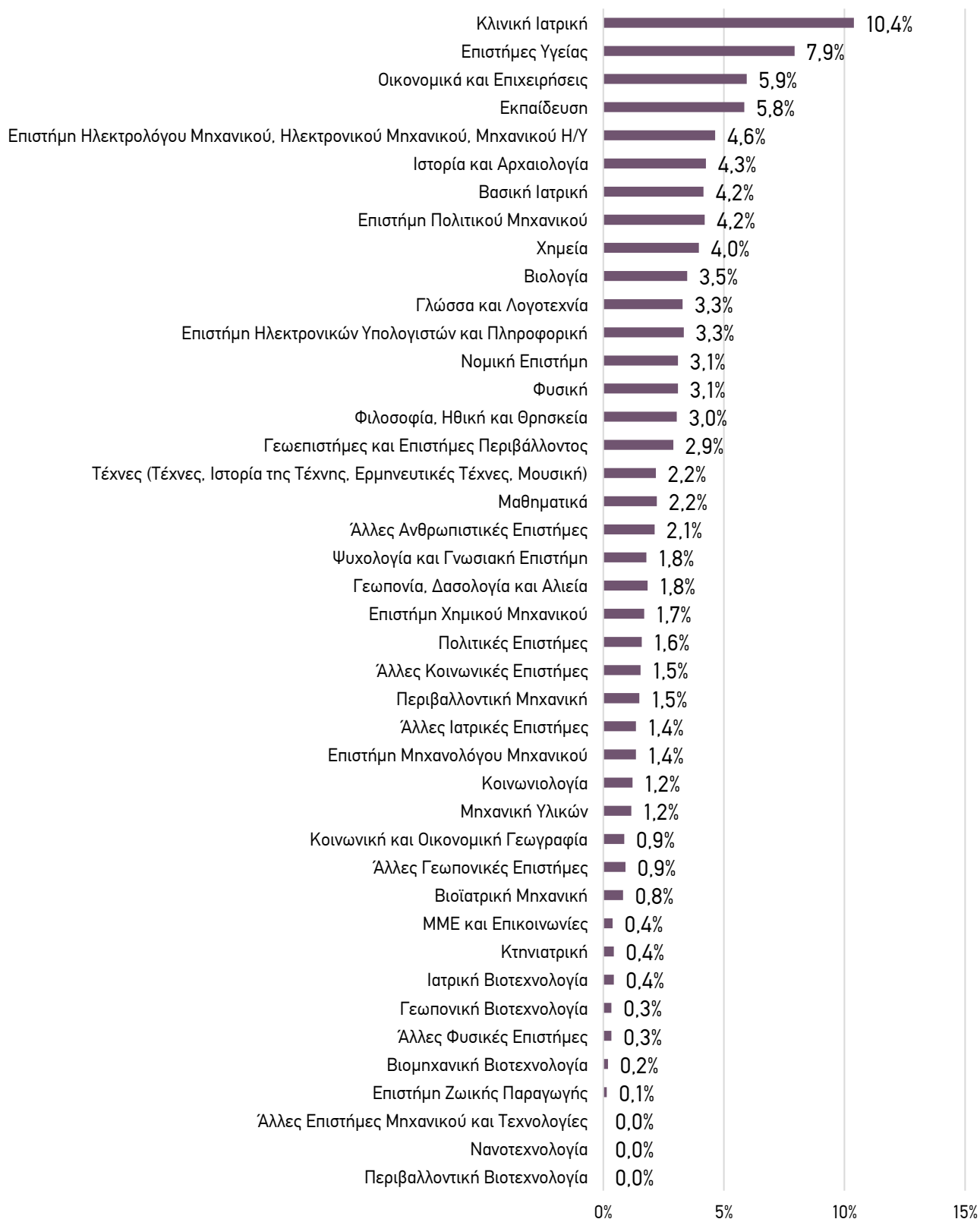
γυναικών (54,5%, 54,4%, 53,6% και 51,6%, αντίστοιχα). Οι άνδρες υπερτερούν στα πεδία των Επιστημών Μηχανικού και Τεχνολογία και των Φυσικών Επιστημών (72,7% και 56,1%, αντίστοιχα).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 37: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδασκόντων, ανά επιστημονικό πεδίο της διατριβής και φύλο, 2022 (ως % των αποκρίσεων)

Η πιο αναλυτική αποτύπωση των επιστημονικών υποπεδίων που δήλωσαν οι νέοι διδάκτορες του 2022 ως προς την επιστημονική εξειδίκευση της διδακτορικής τους έρευνας φαίνεται στο Διάγραμμα 38.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 38: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδασκόντων, ανά επιστημονικό υποπεδίο της διατριβής, 2022 (ως % των αποκρίσεων)

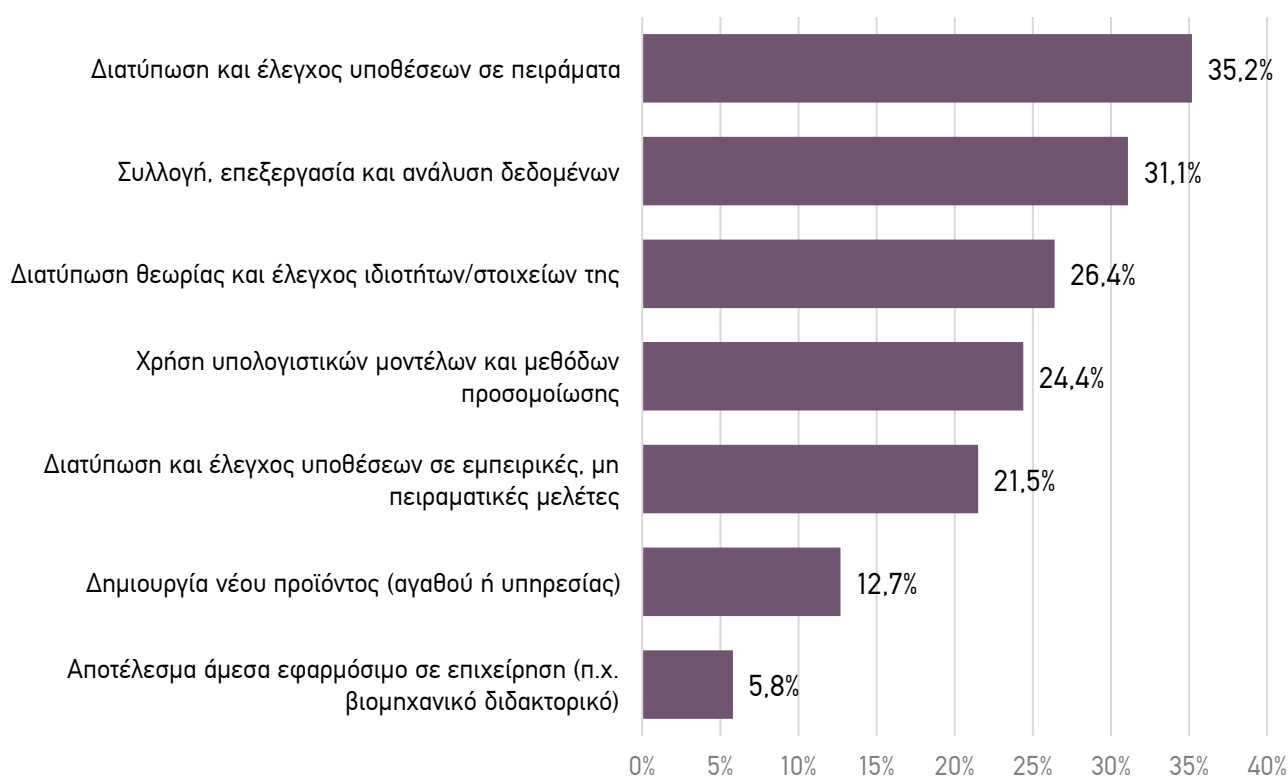

Ερευνητική στοχοθεσία και μεθοδολογία

Η έρευνα του ΕΚΤ συλλέγει στοιχεία σχετικά με την ερευνητική στοχοθεσία και τις ερευνητικές μεθόδους τις οποίες εφαρμόζουν οι διδάκτορες για την υλοποίηση της διδακτορικής τους έρευνας. Συγκεκριμένα εξετάστηκαν: Διατύπωση και έλεγχος υποθέσεων σε πειράματα, Διατύπωση και έλεγχος υποθέσεων σε εμπειρικές, μη πειραματικές μελέτες, Διατύπωση θεωρίας και έλεγχος ιδιοτήτων/στοιχείων της, Συλλογή, επεξεργασία και ανάλυση δεδομένων, Χρήση υπολογιστικών μοντέλων και μεθόδων προσομοίωσης, Δημιουργία νέου προϊόντος (αγαθού ή υπηρεσίας), Αποτέλεσμα άμεσα εφαρμόσιμο σε επιχείρηση (π.χ. βιομηχανικό διδακτορικό).

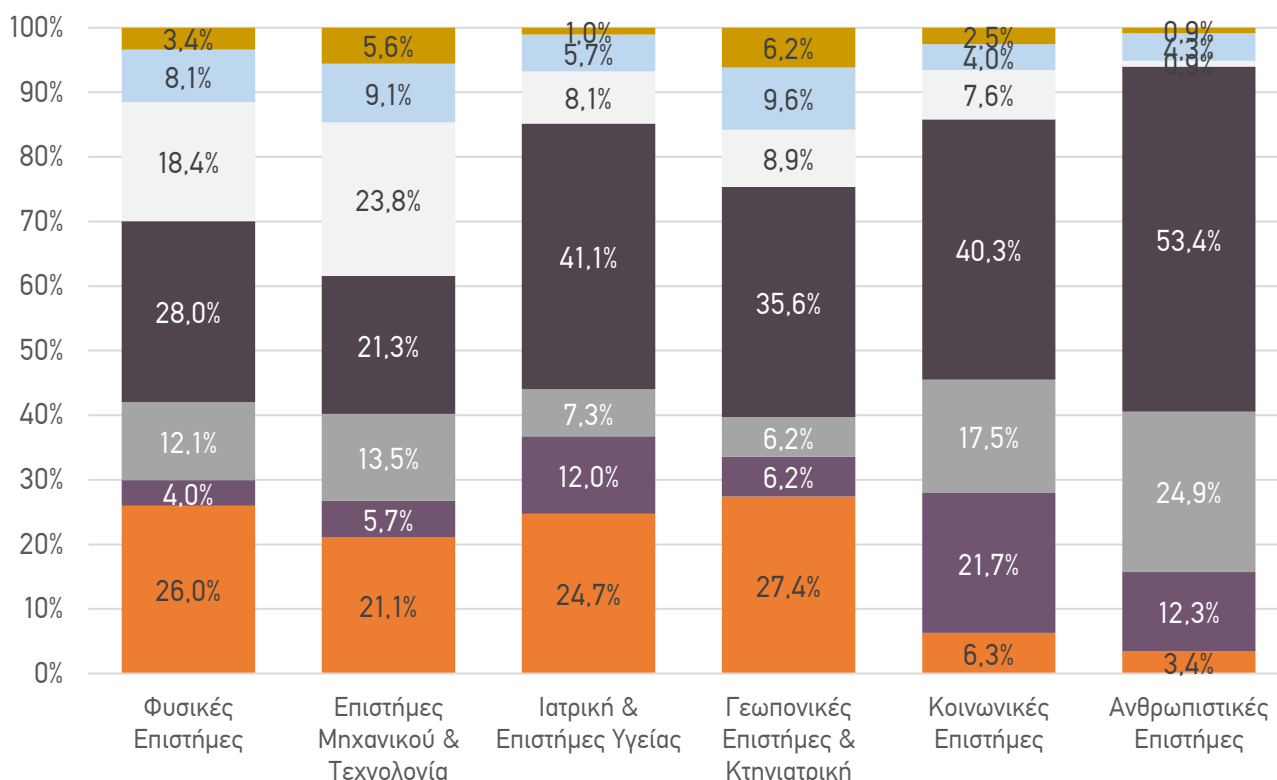
Συνολικά, σε ποσοστό 35,2% οι νέοι επιστήμονες ασχολήθηκαν με διατύπωση και έλεγχο υποθέσεων σε πειράματα και, σε παρόμοιο βαθμό, με συλλογή, επεξεργασία και ανάλυση δεδομένων (31,1%). Ακολουθούν η διατύπωση θεωρίας και ο έλεγχος ιδιοτήτων/στοιχείων αυτής (26,4%), η χρήση υπολογιστικών μοντέλων και μεθόδων προσομοίωσης (24,4%) καθώς και η διατύπωση και ο έλεγχος υποθέσεων σε εμπειρικές, μη πειραματικές μελέτες (21,5%). Τα χαμηλότερα ποσοστά συγκεντρώνουν δημιουργία νέου προϊόντος (12,7%) και τα άμεσα εφαρμοζόμενα αποτελέσματα σε επιχειρήσεις (5,8%).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 39: Βασική δραστηριότητα-περιεχόμενο διδακτορικής έρευνας, 2022 (ως % των αποκρίσεων)

Από τη συνδυαστική ανάλυση της χρήσης ερευνητικών μεθόδων ανά επιστημονικό πεδίο, προκύπτουν σημαντικές διαφοροποιήσεις μεταξύ των επιστημονικών πεδίων. Στις Ανθρωπιστικές Επιστήμες η έρευνα περιλαμβάνει κυρίως τη συλλογή, επεξεργασία και ανάλυση δεδομένων καθώς και τη διατύπωση θεωρίας και τον έλεγχο των ιδιοτήτων/στοιχείων της. Στις Κοινωνικές Επιστήμες, η έρευνα σχετίζεται με τη συλλογή, επεξεργασία και ανάλυση δεδομένων, καθώς και τη διατύπωση και τον έλεγχο υποθέσεων σε εμπειρικές, μη πειραματικές μελέτες. Στις Γεωπονικές Επιστήμες και την Ιατρική & Επιστήμες Υγείας τα υψηλότερα ποσοστά σημειώνονται σε έρευνα που αφορά τη συλλογή, επεξεργασία και ανάλυση δεδομένων και τη διατύπωση και έλεγχο υποθέσεων σε πειράματα. Στις Φυσικές Επιστήμες και τις Επιστήμες Μηχανικού & Τεχνολογία η έρευνα σχετίζεται: α) με τη χρήση υπολογιστικών μοντέλων και μεθόδων προσομοίωσης, β) τη συλλογή, επεξεργασία και ανάλυση δεδομένων, γ) διατύπωση και τον έλεγχο υποθέσεων σε πειράματα, και δ) τη διατύπωση θεωρίας και έλεγχος ιδιοτήτων/στοιχείων της (Διάγραμμα 40).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 40: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδασκόντων, ανά ερευνητική δραστηριότητα στο πλαίσιο των διδακτορικών σπουδών και επιστημονικό πεδίο διατριβής, 2022 (ως % των αποκρίσεων)

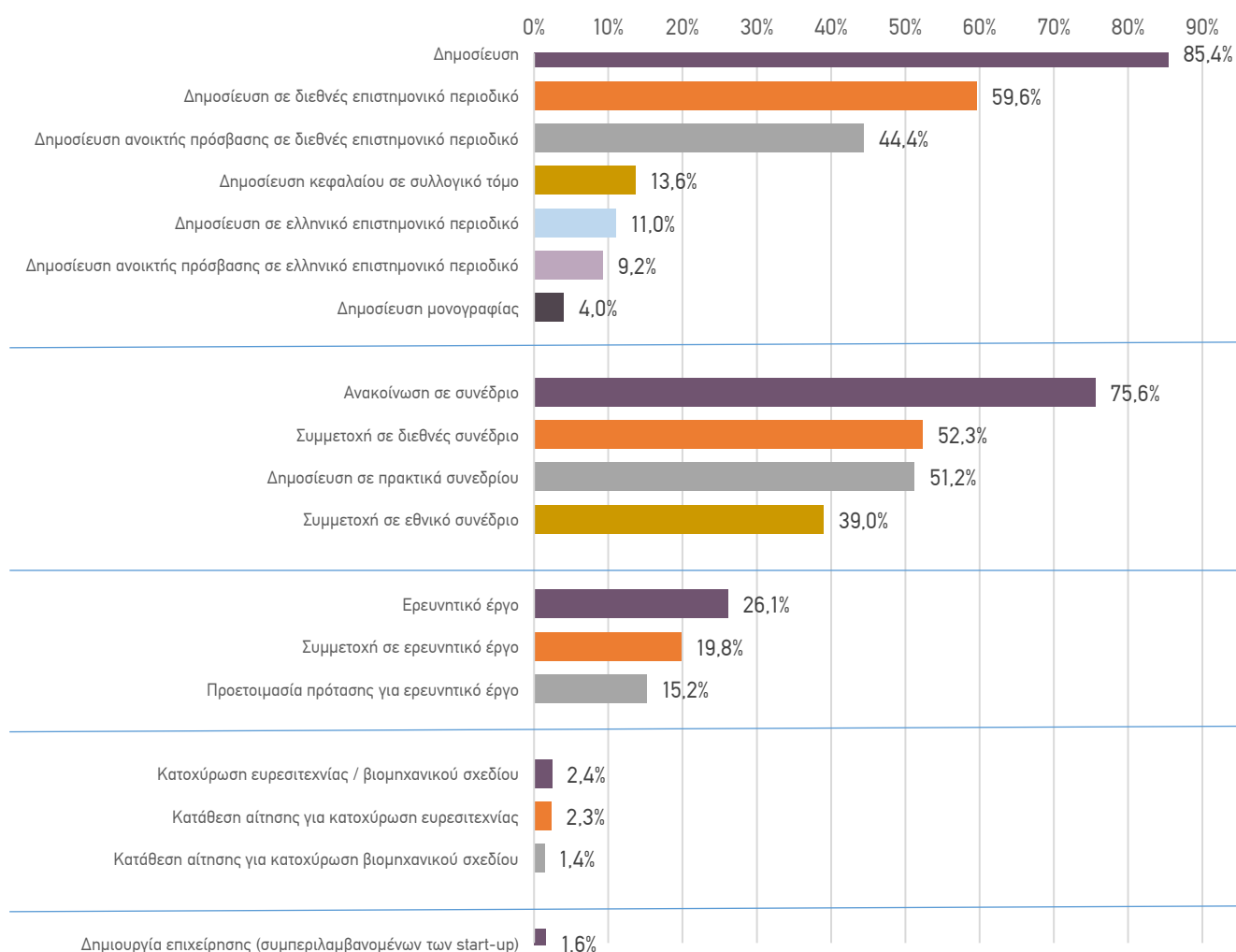

- Αποτέλεσμα άμεσα εφαρμόσιμο σε επιχείρηση (π.χ. βιομηχανικό διδακτορικό)
- Δημιουργία νέου προϊόντος (αγαθού ή υπηρεσίας)
- Χρήση υπολογιστικών μοντέλων και μεθόδων προσομοίωσης
- Συλλογή, επεξεργασία και ανάλυση δεδομένων
- Διατύπωση θεωρίας και έλεγχος ιδιοτήτων/στοιχείων της
- Διατύπωση και έλεγχος υποθέσεων σε εμπειρικές, μη πειραματικές μελέτες
- Διατύπωση και έλεγχος υποθέσεων σε πειράματα

Επιστημονικές εκροές που συνδέονται με τη διδακτορική έρευνα

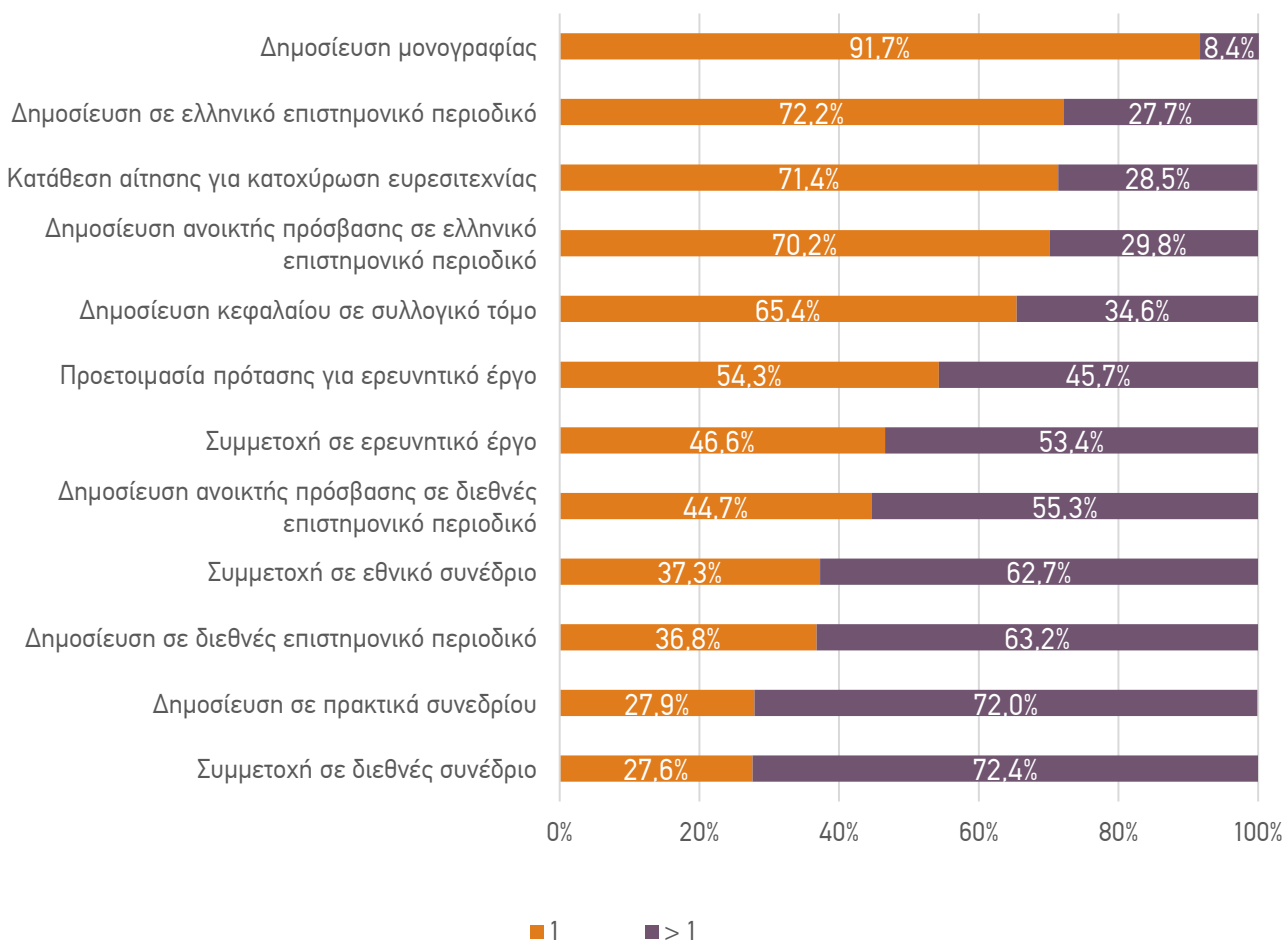
Η υποενότητα αυτή παρουσιάζει στοιχεία ως προς τις επιστημονικές εκροές που συνδέονται με τη διδακτορική έρευνα των νέων διδασκόντων. Συγκεκριμένα, το Διάγραμμα 41 αποτυπώνει την κατανομή τους, ανά είδος επιστημονικής εκροής που έχει προκύψει. Το 85,4% έχει τουλάχιστον μία δημοσίευση (κατά σειρά σε διεθνές επιστημονικό περιοδικό, ανοικτής πρόσβασης σε διεθνές επιστημονικό περιοδικό, δημοσίευση κεφαλαίου σε συλλογικό τόμο, σε ελληνικό επιστημονικό περιοδικό, ανοικτής πρόσβασης σε ελληνικό επιστημονικό περιοδικό, μονογραφία), το 75,6% ανακοίνωση σε συνέδριο (διεθνές, εθνικό συνέδριο, πρακτικά συνεδρίου), το 26,1% συμμετοχή σε ερευνητικό έργο (συμπεριλαμβανομένης και της προετοιμασίας της πρότασης), ενώ αρκετά μικρότερα ποσοστά παρατηρούνται για τις υπόλοιπες εκροές που αφορούν την κατοχύρωση πνευματικής ιδιοκτησίας (2,4%) και τη δημιουργία επιχείρησης (1,6%).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 41: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδασκόντων, ανά είδος επιστημονικής εκροής που συνδέεται με τις διδακτορικές σπουδές, 2022 (ως % των αποκρίσεων)

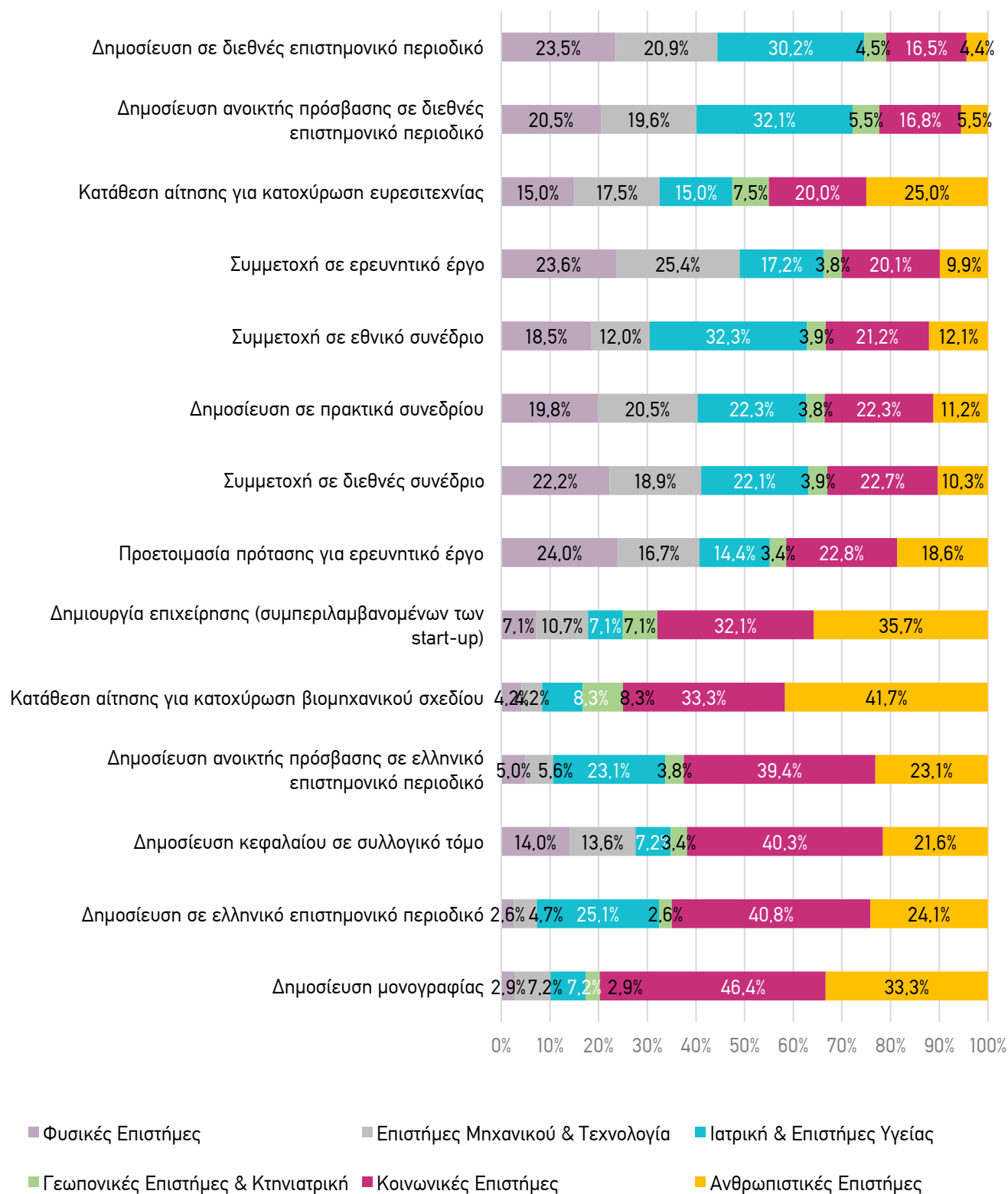
Ειδικότερα όσον αφορά τη δημοσίευση σε διεθνές επιστημονικό περιοδικό, τη δημοσίευση σε πρακτικά συνεδρίου, τη συμμετοχή σε διεθνές συνέδριο, και τη δημοσίευση ανοικτής πρόσβασης σε διεθνές επιστημονικό περιοδικό, οι νέοι διδάκτορες έχουν παράξει περισσότερες της μιας επιστημονικές εκροές, ως αποτέλεσμα της διδακτορικής τους έρευνας (Διάγραμμα 42).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 42: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδασκόντων, ανά είδος και αριθμό επιστημονικών εκροών που συνδέονται με τις διδακτορικές σπουδές, 2022 (ως % των απαντήσεων)

Το Διάγραμμα 43 παρουσιάζει συνδυαστικά το είδος των επιστημονικών εκροών που παράγαγαν οι νέοι διδάκτορες, συναρτήσει του επιστημονικού πεδίου της διδακτορικής τους διατριβής. Στις Κοινωνικές Επιστήμες και των Ανθρωπιστικών Επιστημών η υψηλότερη συγκέντρωση σε επιστημονικές εκροές, όπως η δημοσίευση μονογραφίας και η δημοσίευση σε ελληνικό επιστημονικό περιοδικό, επιβεβαιώνοντας τη σχετική τάση που διέπει αυτές τις επιστημονικές περιοχές. Αντίστοιχα, ως προς τη συμμετοχή σε ερευνητικό έργο, τα υψηλότερα ποσοστά αφορούν τις διδακτορικές έρευνες στις Επιστήμες Μηχανικού και Τεχνολογίας και τις Φυσικές Επιστήμες. Στην Ιατρική & Επιστήμες Υγείας καταγράφονται επιστημονικές εκροές, όπως οι δημοσιεύσεις σε διεθνές περιοδικό, οι δημοσιεύσεις ανοικτής πρόσβασης και η συμμετοχή σε εθνικά συνέδρια.

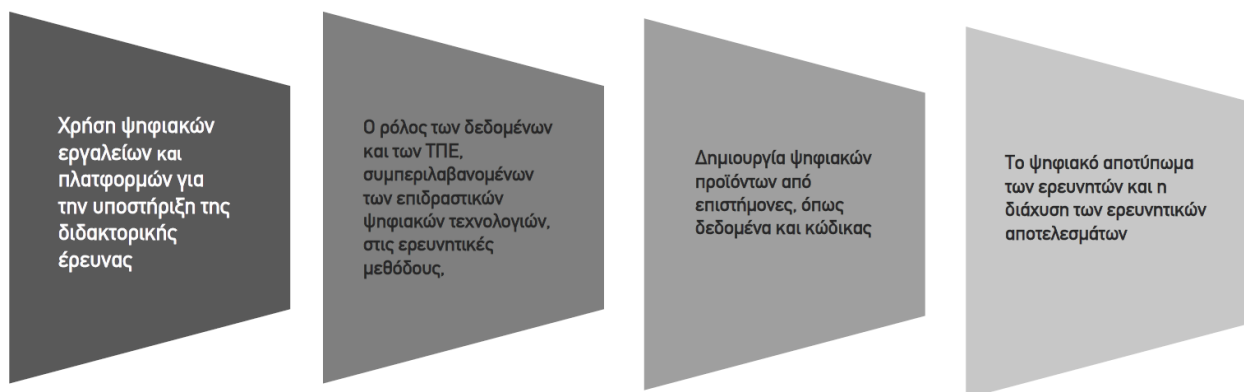
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 43: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδασκόντων, ανά είδος επιστημονικής εκροής που συνδέεται με τις διδακτορικές σπουδές, 2022 (ως % των αποκρίσεων)

Ενότητα 7

Χρήση ψηφιακών τεχνολογιών στη διδακτορική έρευνα

Στην παρούσα ενότητα αποτυπώνονται στοιχεία για τον βαθμό αξιοποίησης ψηφιακών τεχνολογιών και εργαλείων στη διδακτορική έρευνα όπως αναδεικνύονται από τη χρήση ψηφιακών εργαλείων και πλατφορμών για την υποστήριξη της διδακτορικής έρευνας, τον ρόλο των δεδομένων και των ΤΠΕ, την παραγωγή δεδομένων και κωδίκων προγραμματισμού ως εκροή της διδακτορικής διατριβής, και τέλος την ψηφιακή ταυτότητα των νέων διδασκόντων στη διάχυση⁹.

Πηγή: OECD (2019), *Measuring the Digital Transformation: A Roadmap for the Future*, OECD Publishing, Paris.
<https://doi.org/10.1787/9789264311992-en>

Τα σημαντικότερα ευρήματα είναι τα ακόλουθα:

Η βιβλιογραφική αναζήτηση και η πρόσβαση σε άλλες πηγές για την έρευνα αποτελούν τον πλέον συνήθη λόγο αξιοποίησης διαδικτυακών πλατφορμών ή συναφών εφαρμογών (apps), εργαλείων και λύσεων, κατά τη διάρκεια των διδακτορικών σπουδών των νέων διδασκόντων.

Για τους σκοπούς της διδακτορικής έρευνας οι νέοι διδάκτορες αξιοποίησαν επίσης τις νέες επιδραστικές ψηφιακές τεχνολογίες. Ποσοστό 21,1% ανέπτυξαν ή χρησιμοποίησαν διαδικασίες με υπολογιστικά

⁹ Για το περιεχόμενο αυτής της ενότητας έχουν ληφθεί υπόψη σχετικές αναλύσεις του ΟΟΣΑ, ενώ κατά την προετοιμασία της αντίστοιχης ενότητας του ερωτηματολογίου που κλήθηκαν να απαντήσουν οι διδάκτορες έχει ληφθεί υπόψη η έρευνα του ΟΟΣΑ «International Survey of Scientific Authors 2018 “How is science going digital?”»

συστήματα για την εξόρυξη γνώσης και πληροφοριών από δομημένα ή αδόμητα δεδομένα (data mining & machine learning), ποσοστό 14,7% αξιοποίησαν δεδομένα μεγάλης κλίμακας (Big Data), 10,7% ασχολήθηκαν με διασυνδεδεμένους αισθητήρες (Internet of Things), 9,4% χρησιμοποίησαν συμμετοχικά δίκτυα (participative networks) για την πρόσβαση σε δεδομένα και 7,2% ασχολήθηκαν με τη ρομποτική (robotics).

Σε ποσοστό 56%, η έρευνα των νέων διδασκόντων οδηγεί στη δημιουργία νέων ερευνητικών δεδομένων ή την ανάπτυξη κώδικα προγραμματισμού. Το 39,2% των νέων διδασκόντων απάντησε ότι στις επιστημονικές εκροές που συνδέονται με τη διδακτορική τους έρευνα περιλαμβάνεται η δημιουργία νέων ερευνητικών δεδομένων, το 5,2% η ανάπτυξη κώδικα προγραμματισμού ενώ για το 11,7% οι επιστημονικές εκροές συμπεριλαμβάνουν τόσο δεδομένα, όσο και ανάπτυξη κώδικα προγραμματισμού.

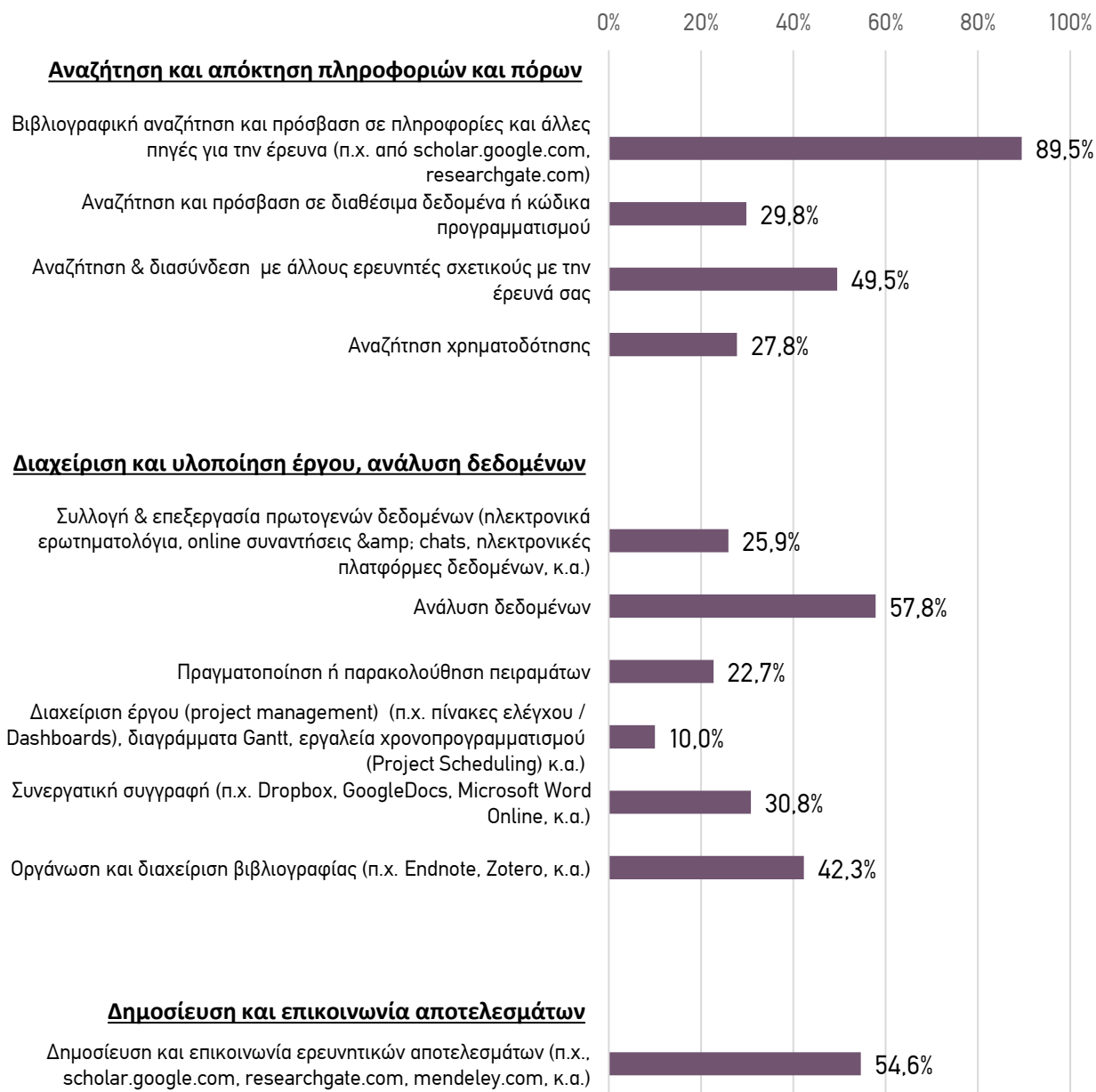
Η πλειονότητα των νέων διδασκόντων (ποσοστό 76%) χρησιμοποίησε το διαδίκτυο για τη διάχυση των ερευνητικών αποτελεσμάτων. Από αυτούς, το 60,1% απάντησε ότι η διάχυση έγινε μέσα από εξειδικευμένο ακαδημαϊκό προφίλ ή ιστοσελίδα επιστημονικής δικτύωσης (π.χ. Academia, ORCID κ.λπ.), 39,6% αξιοποίησε για αυτό τον σκοπό μέσα κοινωνικής δικτύωσης (Facebook, Twitter, LinkedIn κ.λπ.), και 30,2% έκανε χρήση της ιστοσελίδας του πανεπιστημίου ή του φορέα στον οποίο εργάζεται.

Χρήση ψηφιακών εργαλείων και πλατφορμών για την υποστήριξη της διδακτορικής έρευνας

Η χρήση διαδικτυακών πλατφορμών και ψηφιακών εργαλείων υποστηρίζουν το σύνολο των διαδικασιών και των βημάτων υλοποίησης επιστημονικής έρευνας. Σε αυτή τη βάση, οι νέοι διδάκτορες κλήθηκαν να υποδείξουν τη χρήση ψηφιακών εργαλείων για μια σειρά από δραστηριότητες που αφορούν άμεσα τη διδακτορική τους έρευνα, και οι οποίες μπορούν να ομαδοποιηθούν στις ακόλουθες τρεις κύριες διαστάσεις: αναζήτηση και απόκτηση πληροφοριών και πόρων, διαχείριση και υλοποίηση του ερευνητικού τους έργου & ανάλυση δεδομένων, δημοσίευση και επικοινωνία επιστημονικών αποτελεσμάτων.

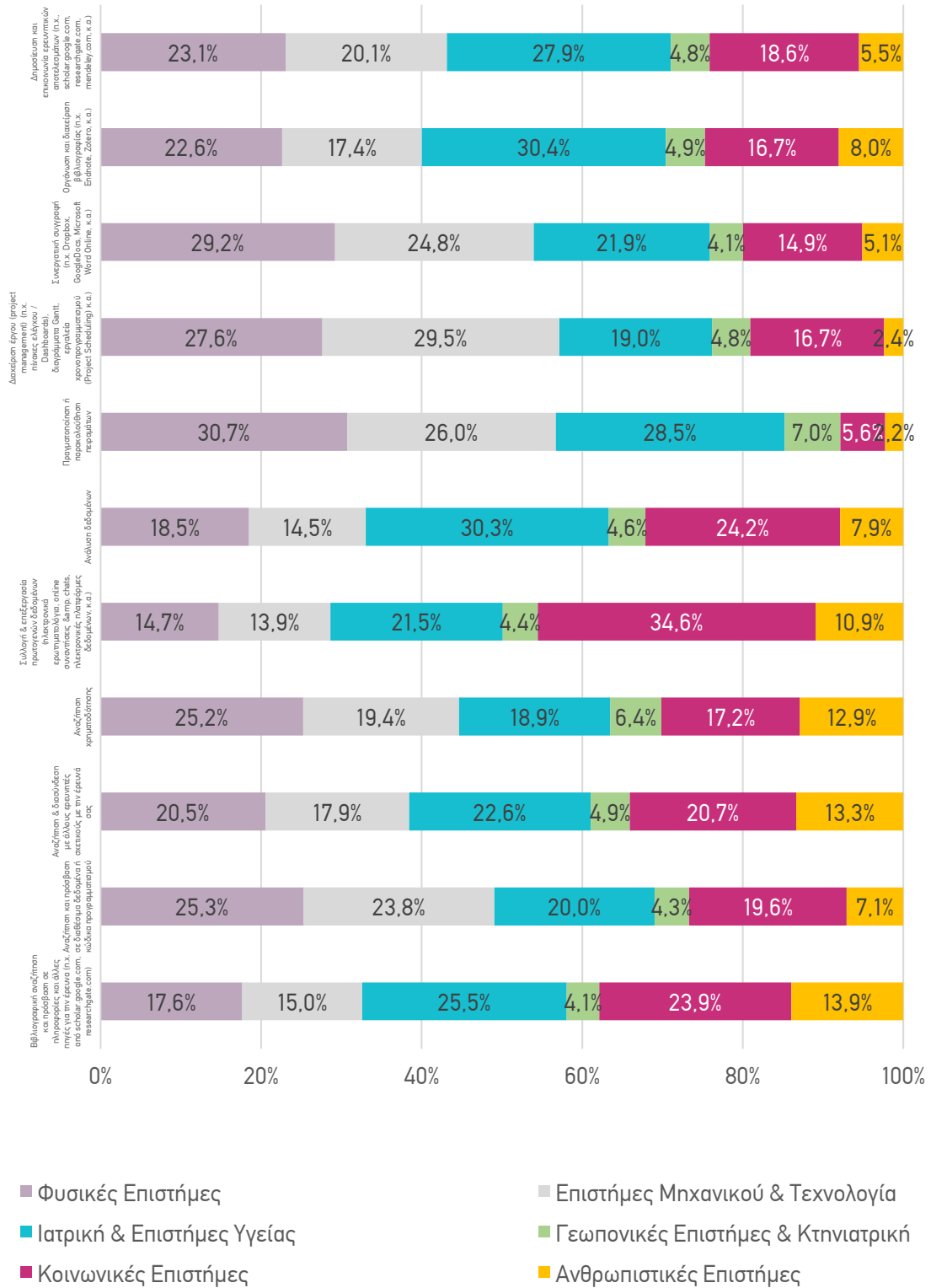
Πιο αναλυτικά, στο Διάγραμμα 44 φαίνεται ότι η βιβλιογραφική αναζήτηση και η πρόσβαση σε άλλες πηγές για την έρευνα αποτελούν τον πλέον συνήθη λόγο (89,5% των νέων διδασκόντων) αξιοποίησης διαδικτυακών πλατφορμών ή συναφών εφαρμογών (apps), κατά τη διάρκεια των διδακτορικών σπουδών. Ακολουθούν η ανάλυση δεδομένων (57,8%), η δημοσίευση και επικοινωνία ερευνητικών αποτελεσμάτων (54,6%), η αναζήτηση και διασύνδεση με άλλους ερευνητές (49,5%) και η οργάνωση και διαχείριση βιβλιογραφίας (42,3%).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 44: Λόγος αξιοποίησης διαδικτυακών πλατφορμών ή συναφών εφαρμογών (apps), εργαλείων και λύσεων, για τους σκοπούς της διδακτορικής έρευνας, 2022 (ως % των αποκρίσεων)

Το ακόλουθο Διάγραμμα (45) παρουσιάζει συνδυαστικά τα δεδομένα για την αξιοποίηση διαδικτυακών πλατφορμών ή συναφών εφαρμογών (apps), εργαλείων κ.λπ., ανά επιστημονικό πεδίο της διατριβής.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 45: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδασκόντων, ανά λόγο αξιοποίησης διαδικτυακών πλατφορμών ή συναφών εφαρμογών (apps), εργαλείων και λύσεων, κατά τη διάρκεια των διδακτορικών σπουδών και επιστημονικό πεδίο διατριβής, 2022 (ως % των αποκρίσεων)

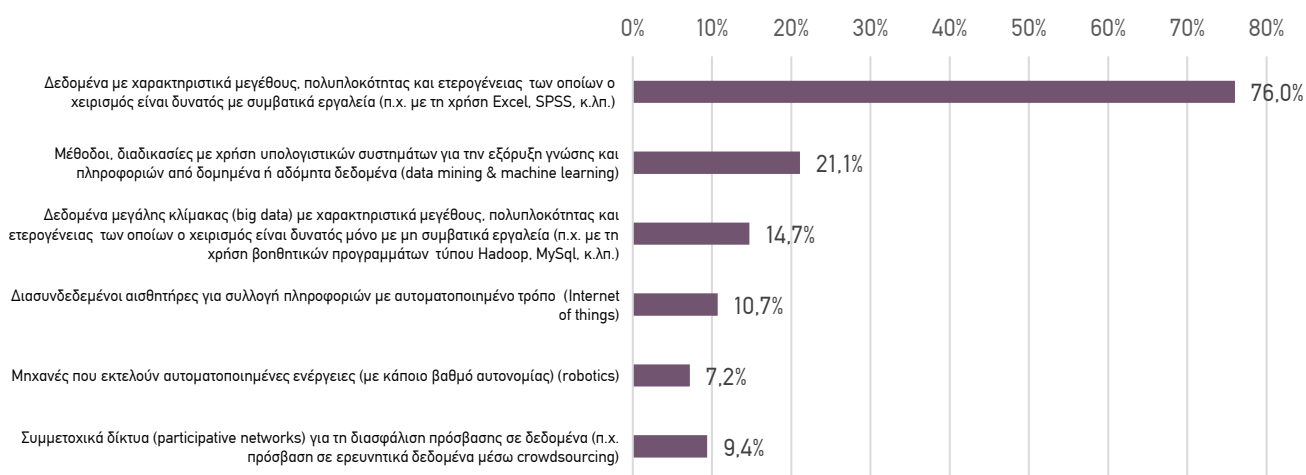

Ο ρόλος των δεδομένων και των ΤΠΕ στις ερευνητικές μεθόδους

Η υποεπένδυση αυτή επιχειρεί να διερευνήσει τον βαθμό στον οποίο η διδακτορική έρευνα μοχλεύεται, ενεργοποιείται ή ακόμα και προσδιορίζεται από τις επιδραστικές ψηφιακές τεχνολογίες. Κατεξοχήν τέτοια περίπτωση αποτελούν τα μεγάλα δεδομένα. Οι νέες δυνατότητες που παρέχονται από τις τεχνολογικές εξελίξεις και τον πλούτο των προς επεξεργασία δεδομένων επιδρούν στην ποιότητα, το εύρος και τα αποτελέσματα της έρευνας που διεξάγεται¹⁰. Στο πλαίσιο αυτό, μια βασική πτυχή της ψηφιακοποίησης της επιστήμης αφορά την ανάπτυξη και χρήση προηγμένων ψηφιακών εργαλείων από επιστήμονες - όχι μόνο στους τομείς της επιστήμης των υπολογιστών και της μηχανικής ΤΠΕ - για την απόκτηση γνώσης σχετικά με τα φαινόμενα που εξετάζουν και αναλύουν, ενώ παράλληλα αξιολογούν νέα προς χρήση μοντέλα και διατυπώνουν προς έλεγχο υποθέσεις. Κάτι τέτοιο αφορά ενδεικτικά τη χρήση αναλυτικών στοιχείων μεγάλων δεδομένων, τεχνητής νοημοσύνης, δικτύων αισθητήρων και του Διαδικτύου των Πραγμάτων.

Σε αυτό το πλαίσιο, το Διάγραμμα 46 δείχνει το κατά πόσο οι νέοι διδάκτορες ασχολήθηκαν με συγκεκριμένες δραστηριότητες που μπορούν να χαρακτηρισθούν ως νέα επιδραστικά ψηφιακά μέσα, για τους σκοπούς της διδακτορικής τους έρευνας. Ποσοστό 21,1% ανέπτυξαν ή χρησιμοποίησαν διαδικασίες με υπολογιστικά συστήματα για την εξόρυξη γνώσης και πληροφοριών από δομημένα ή αδόμητα δεδομένα (data mining & machine learning), ποσοστό 14,7% αξιοποίησαν δεδομένα μεγάλης κλίμακας (Big Data), 10,7% ασχολήθηκαν με διασυνδεδεμένους αισθητήρες (Internet of Things), 9,4% χρησιμοποίησαν συμμετοχικά δίκτυα (participative networks) για την πρόσβαση σε δεδομένα και 7,2% ασχολήθηκαν με τη ρομποτική (robotics). Η πλειονότητα ωστόσο των νέων διδασκόντων (76,0%) έκαναν χρήση βάσεων δεδομένων με χαρακτηριστικά μεγέθους, πολυπλοκότητας και ετερογένειας, των οποίων ο χειρισμός είναι δυνατός με συμβατικά εργαλεία (π.χ. με τη χρήση Excel, SPSS, κ.λπ.).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 46: Αξιοποίηση επιδραστικών ψηφιακών τεχνολογιών για τους σκοπούς της διδακτορικής έρευνας, 2022 (ως % των αποκρίσεων)

¹⁰ Deelman, E., Gannon, D., Shields, M., Taylor, I. (2009). Workflows and e-Science: An overview of workflow system features and capabilities. *Future Generation Computer Systems*, Vol. 25, Issue 5, pp. 528-540

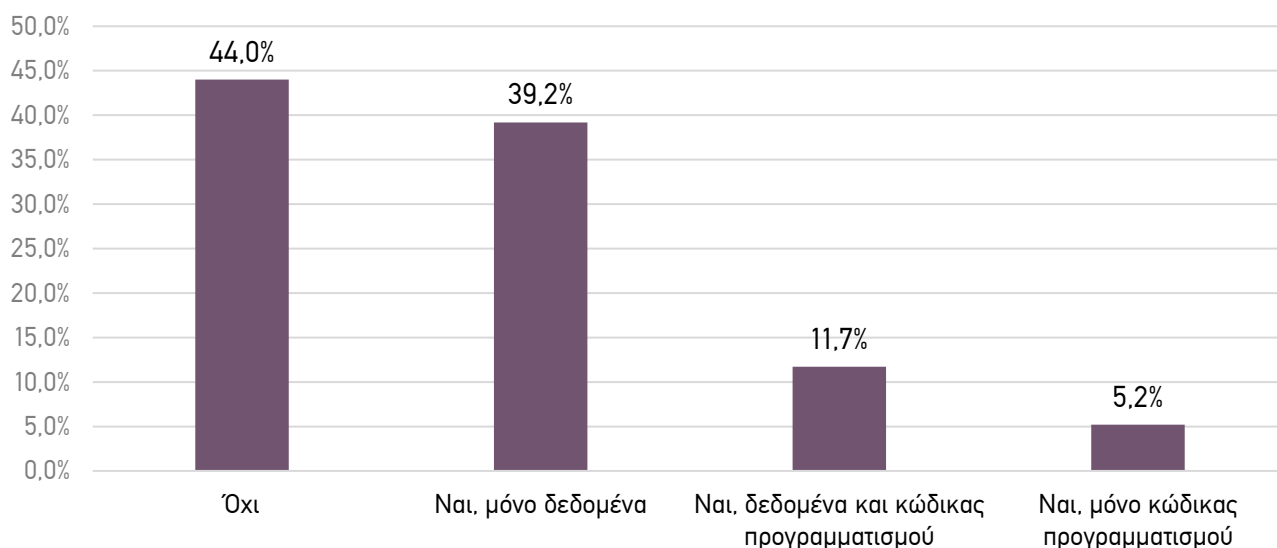
Ανάπτυξη κώδικα προγραμματισμού και δημιουργία νέων ερευνητικών δεδομένων

Η παρούσα υποενότητα εξετάζει τον βαθμό στον οποίο οι ερευνητές παράγουν «ψηφιακά προϊόντα» που αναπτύσσουν για τους σκοπούς της διδακτορικής τους έρευνας, όπως νέα ερευνητικά δεδομένα και κώδικας προγραμματισμού.

Πιο συγκεκριμένα, στο Διάγραμμα 47 παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της ερώτησης που διερευνά το εάν και κατά πόσο στις επιστημονικές εκροές που συνδέονται με τη διδακτορική έρευνα των νέων διδασκόντων περιλαμβάνεται η δημιουργία νέων ερευνητικών δεδομένων ή η ανάπτυξη κώδικα προγραμματισμού. Η πλειονότητα των διδασκόντων (56,0%) ανέφερε ότι οι επιστημονικές εκροές της διατριβής τους περιλαμβάνουν τη δημιουργία νέων ερευνητικών δεδομένων ή την ανάπτυξη κώδικα προγραμματισμού.

Αναλυτικότερα, ποσοστό 39,2% των νέων διδασκόντων απάντησε ότι η έρευνά τους περιλαμβάνει μόνο τη δημιουργία νέων ερευνητικών δεδομένων, 5,2% μόνο την ανάπτυξη κώδικα προγραμματισμού, ενώ για το 11,7% οι επιστημονικές εκροές συμπεριλαμβάνουν τόσο νέα ερευνητικά δεδομένα, όσο και κώδικα προγραμματισμού.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 47: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδασκόντων, ανάλογα με το εάν οι επιστημονικές εκροές που συνδέονται με τις διδακτορικές σπουδές περιλαμβάνουν τη δημιουργία νέων ερευνητικών δεδομένων ή την ανάπτυξη κώδικα προγραμματισμού, 2022 (ως % των αποκρίσεων)

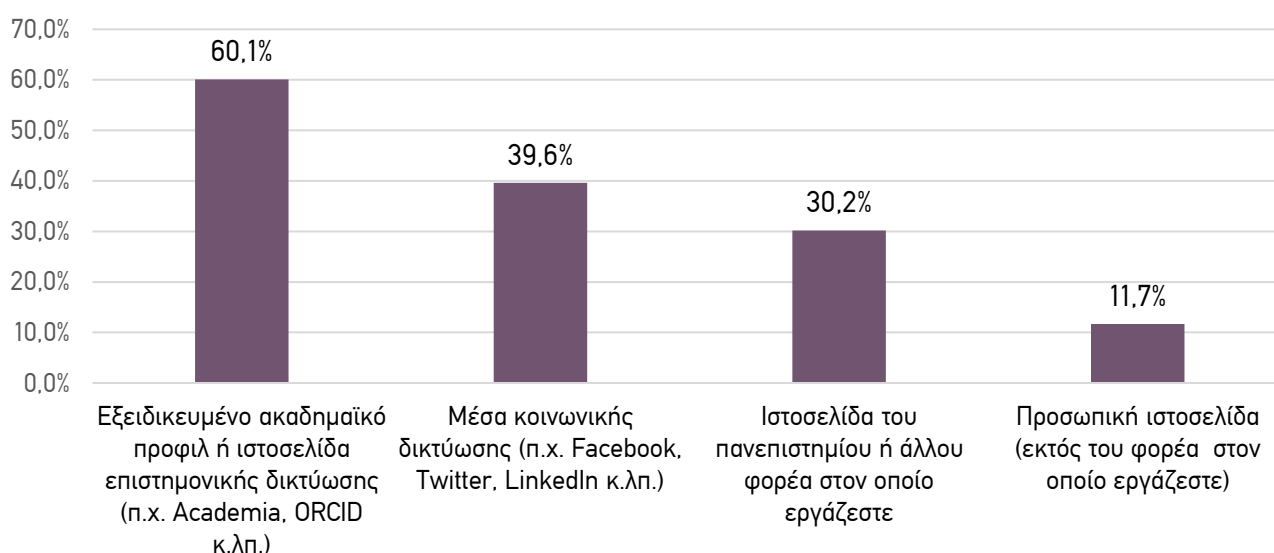
Χρήση διαδικτύου για τη διάχυση των ερευνητικών αποτελεσμάτων

Η πλειονότητα των νέων διδασκόντων (ποσοστό 76%) χρησιμοποίησε το διαδίκτυο για τη διάχυση των ερευνητικών αποτελεσμάτων.

Από αυτούς, το 60,1% απάντησε ότι η διάχυση έγινε μέσα από εξειδικευμένο ακαδημαϊκό προφίλ ή ιστοσελίδα επιστημονικής δικτύωσης (π.χ. Academia, ORCID κ.λπ.), 39,6% αξιοποίησε για αυτό τον σκοπό μέσα κοινωνικής δικτύωσης (Facebook, Twitter, LinkedIn κ.λπ.), και 30,2% έκανε χρήση της ιστοσελίδας του πανεπιστημίου ή του φορέα στον οποίο εργάζεται.

Τέλος, 11,7% χρησιμοποίησε/δημιούργησε προσωπική ιστοσελίδα (Διάγραμμα 48).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 48: Δίαυλοι επικοινωνίας, για τη διάχυση των αποτελεσμάτων της διδακτορικής έρευνας μέσω διαδικτύου, 2022 (ως % των αποκρίσεων)

Ενότητα 8

Αξιοποίηση ερευνητικών αποτελεσμάτων στον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα

Η ενότητα αυτή διερευνά το κατά πόσο τα ερευνητικά αποτελέσματα που προέκυψαν από τις διδακτορικές σπουδές μπορούν να αξιοποιηθούν από τις ελληνικές επιχειρήσεις ή τον δημόσιο τομέα για την προαγωγή του κοινού οφέλους. Τα σημαντικότερα ευρήματα είναι τα ακόλουθα:

Από τους σχετικά λίγους νέους διδάκτορες που ανέπτυξαν ερευνητική συνεργασία με επιχείρηση για την εξυπηρέτηση των ερευνητικών σκοπών της διατριβής τους (10,2% του συνόλου), η πλειονότητα το έπραξε, καθώς το αντικείμενο της έρευνας έχει άμεσο πεδίο εφαρμογής σε επιχειρήσεις και κάποιο παραγωγικό κλάδο.

Σε αυτές τις περιπτώσεις, η υψηλότερη συγκέντρωση αποκρίσεων αφορά τις Επιστήμες Μηχανικού και Τεχνολογία.

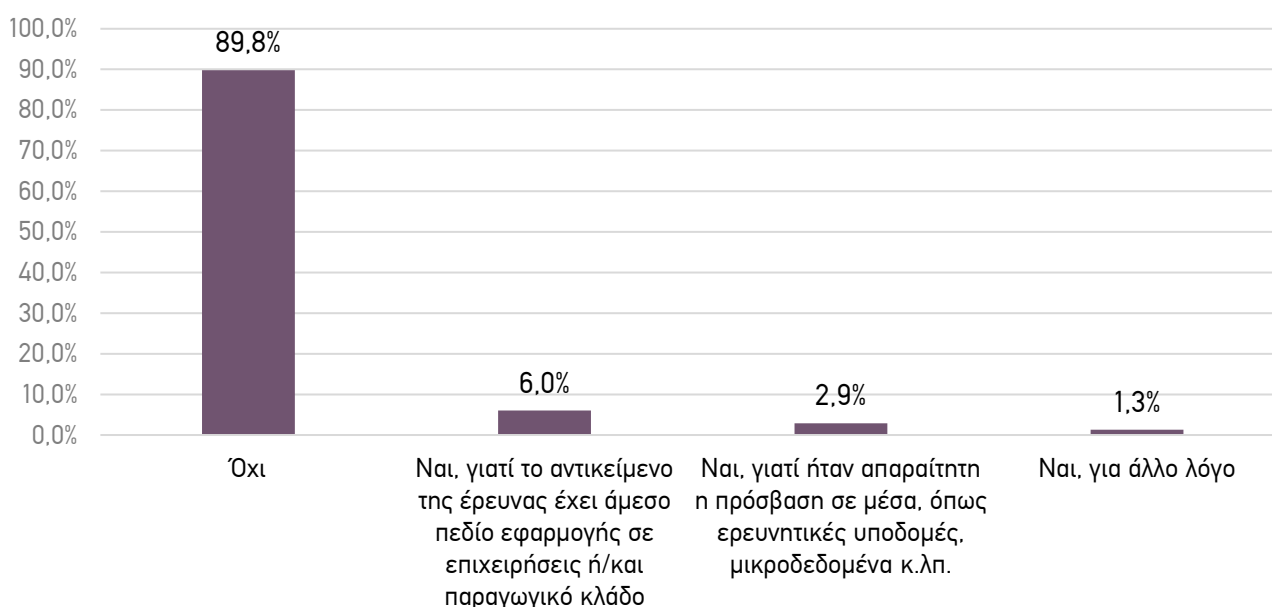
Στο ερώτημα, εάν τα αποτελέσματα της έρευνας των διδακτορικών σπουδών μπορούν να τύχουν περαιτέρω αξιοποίησης, οι νέοι διδάκτορες απάντησαν στην πλειονότητά τους (69,9%) καταφατικά.

Συγκεκριμένα, το 35,6% των νέων διδακτόρων θεωρεί ότι η έρευνά του μπορεί να αξιοποιηθεί από το Δημόσιο για την προαγωγή του κοινού οφέλους, 23,5% κρίνει πως οι επιχειρήσεις μπορούν να αξιοποιήσουν τα ερευνητικά αποτελέσματα της διδακτορικής διατριβής για εμπορικούς, παραγωγικούς σκοπούς, και 39,6% για άλλους σκοπούς πλην αυτών, όπως για ερευνητικούς σκοπούς από πανεπιστήμια και ερευνητικούς φορείς.

Συνεργασία νέων διδασκόντων με επιχειρήσεις, στο πλαίσιο της διδακτορικής έρευνας

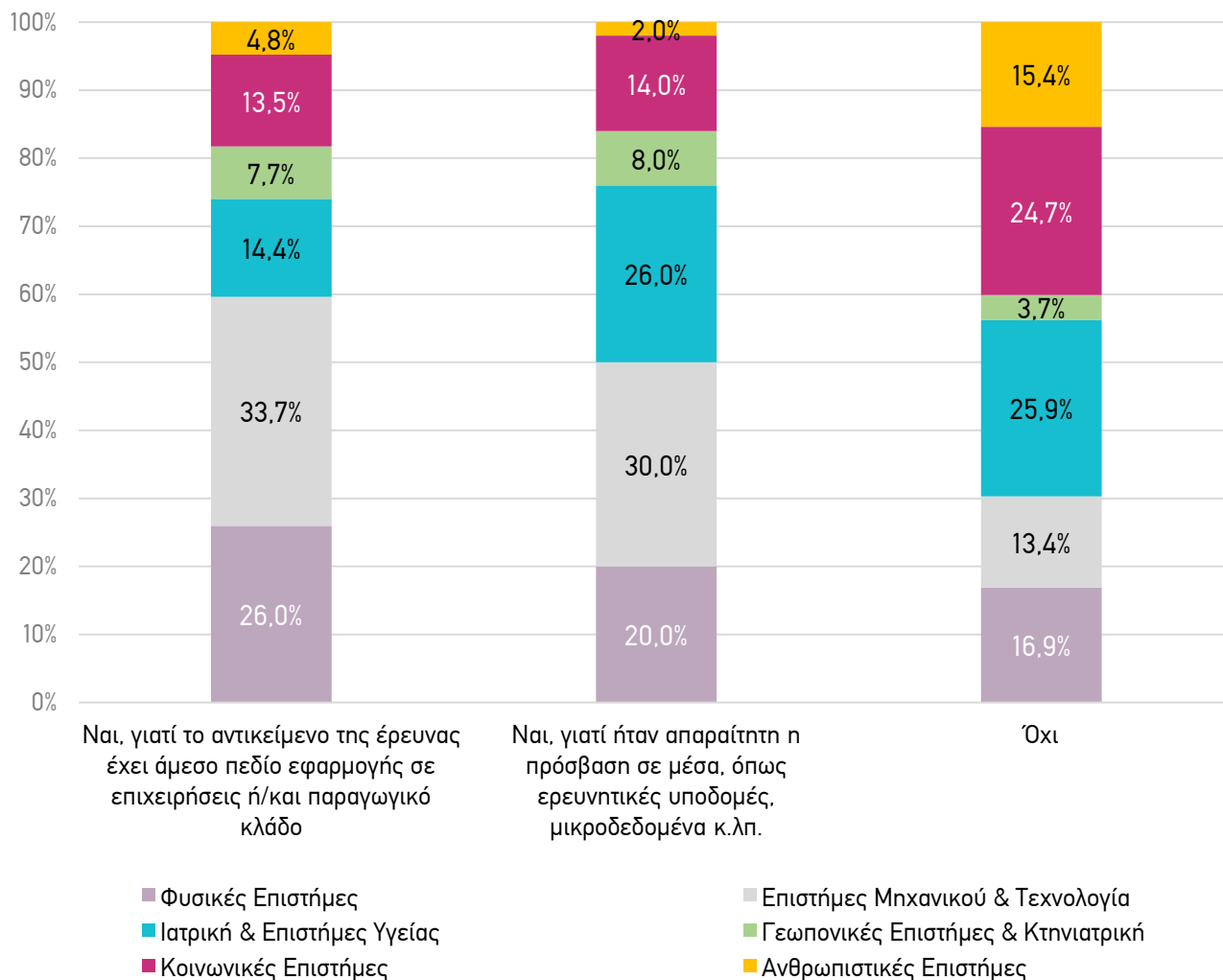
Οι περισσότεροι νέοι διδάκτορες (89,8%) δεν ανέπτυξαν ερευνητική συνεργασία με επιχείρηση για την εξυπηρέτηση των ερευνητικών σκοπών της διατριβής τους, κατά τη διάρκεια των διδακτορικών σπουδών. Αντίστοιχα, μόνο το 6,0% απάντησε καταφατικά, καθώς το αντικείμενο της έρευνας έχει άμεσο πεδίο εφαρμογής σε επιχειρήσεις και κάποιο παραγωγικό κλάδο, ενώ 2,9% των νέων διδασκόντων απάντησε επίσης καταφατικά, καθώς η πρόσβαση σε μέσα, όπως ερευνητικές υποδομές, μικροδεδομένα κ.λπ. ήταν απαραίτητη για την έρευνά τους (Διάγραμμα 49).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 49: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδασκόντων, ανά είδος ερευνητικής συνεργασίας με επιχείρηση για την εξυπηρέτηση των ερευνητικών σκοπών της διατριβής, 2022 (ως % των αποκρίσεων)

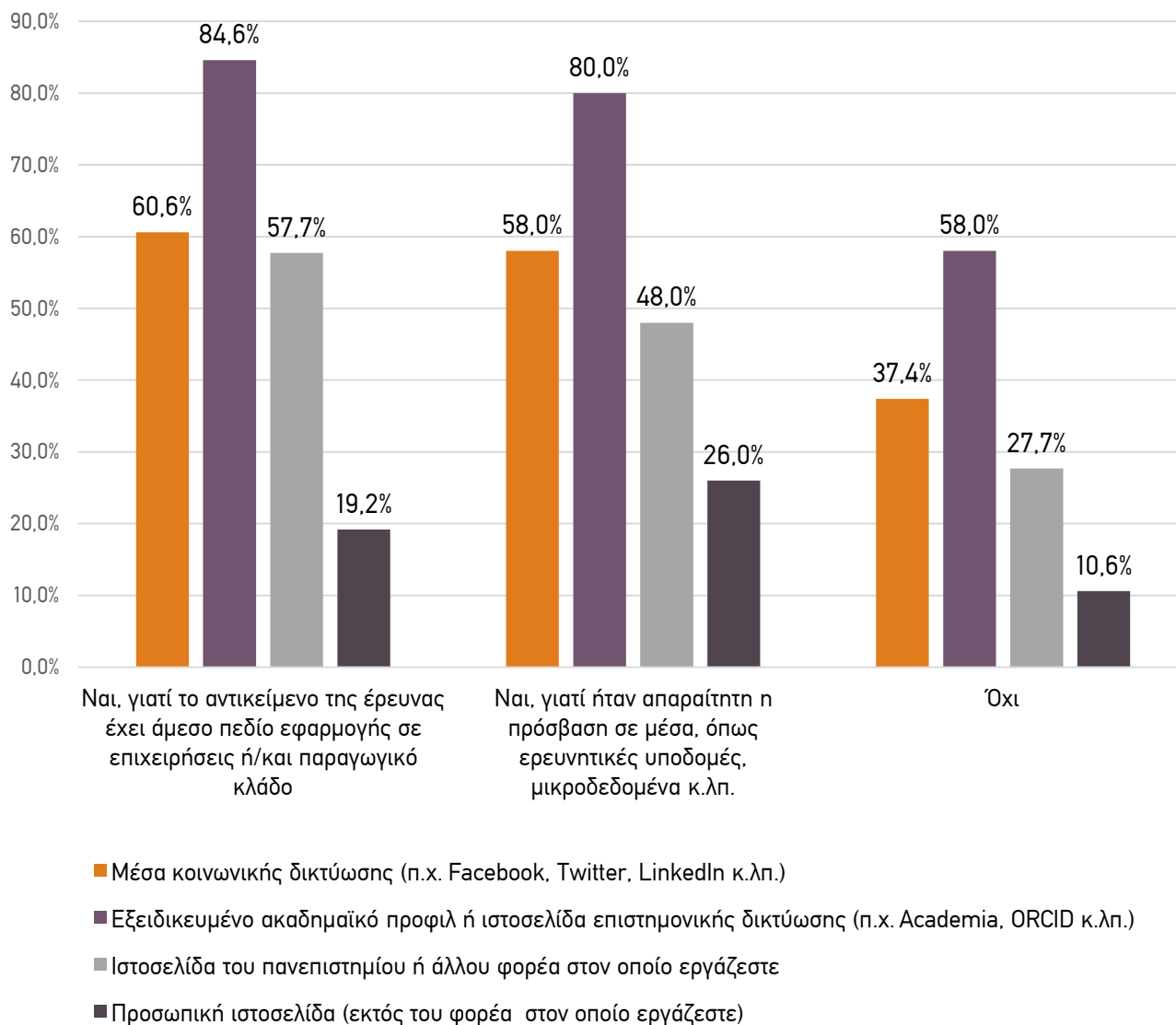
Στο πλαίσιο αυτής της ανάλυσης έγινε συσχέτιση των αποκρίσεων των νέων διδασκόντων με το επιστημονικό πεδίο εξειδίκευσης της διατριβής τους (Διάγραμμα 50). Από τα αποτελέσματα φαίνεται, ότι στις περιπτώσεις συνεργασίας με τις επιχειρήσεις καθώς το αντικείμενο της έρευνας έχει άμεσο πεδίο εφαρμογής σε αυτές, η υψηλότερη συγκέντρωση αποκρίσεων αφορά τις Επιστήμες Μηχανικού & Τεχνολογίας (33,7%). Ομοίως και για την περίπτωση της συνεργασίας με επιχειρήσεις στη βάση της αναγκαίας πρόσβασης σε υλικές υποδομές και άλλα μέσα για τη διδακτορική έρευνα, τα υψηλότερα ποσοστά σημειώνονται στο πεδίο των Επιστημών Μηχανικού & Τεχνολογίας, ενώ ακολουθούν όσοι εξειδικεύονται στην Ιατρική & Επιστήμες Υγείας.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 50: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδασκόντων, ανά είδος ερευνητικής συνεργασίας με επιχείρηση για την εξυπηρέτηση των ερευνητικών σκοπών της διατριβής και επιστημονικό πεδίο αυτής, 2022 (ως % των αποκρίσεων)

Αναλύοντας τους τρόπους με τους οποίους έγινε διάχυση των αποτελεσμάτων της διδακτορικής έρευνας μέσω του διαδικτύου, με την πιθανότητα ύπαρξης συνεργασίας των νέων διδασκόντων με τον παραγωγικό τομέα, προκύπτει ότι οι σχετικά λίγοι νέοι διδάκτορες που έχουν μια τέτοια δραστηριότητα εμφανίζουν υψηλότερα ποσοστά διάχυσης των ερευνητικών αποτελεσμάτων των διδακτορικών τους σπουδών μέσω διαδικτύου (Διάγραμμα 51), σε σχέση με τα γενικότερα ποσοστά που αντιστοιχούν σε όλο τον πληθυσμό των νέων διδασκόντων (ανεξάρτητα από το εάν συνεργάζονται ή όχι με επιχειρήσεις) (Διάγραμμα 48). Πάντως, από τα δεδομένα προκύπτει μια σχετικά ομοιόμορφη τάση αξιοποίησης των πιθανών μέσων (χρήση εξειδικευμένου ακαδημαϊκού προφίλ ή ιστοσελίδας επιστημονικής δικτύωσης, χρήση μέσων κοινωνικής δικτύωσης, χρήση ιστοσελίδας του πανεπιστημίου ή του φορέα απασχόλησης και χρήση προσωπικής ιστοσελίδας), ανά πιθανό τρόπο συνεργασίας των νέων διδασκόντων με επιχειρήσεις, με αμελητέες διαφορές (Διάγραμμα 51).

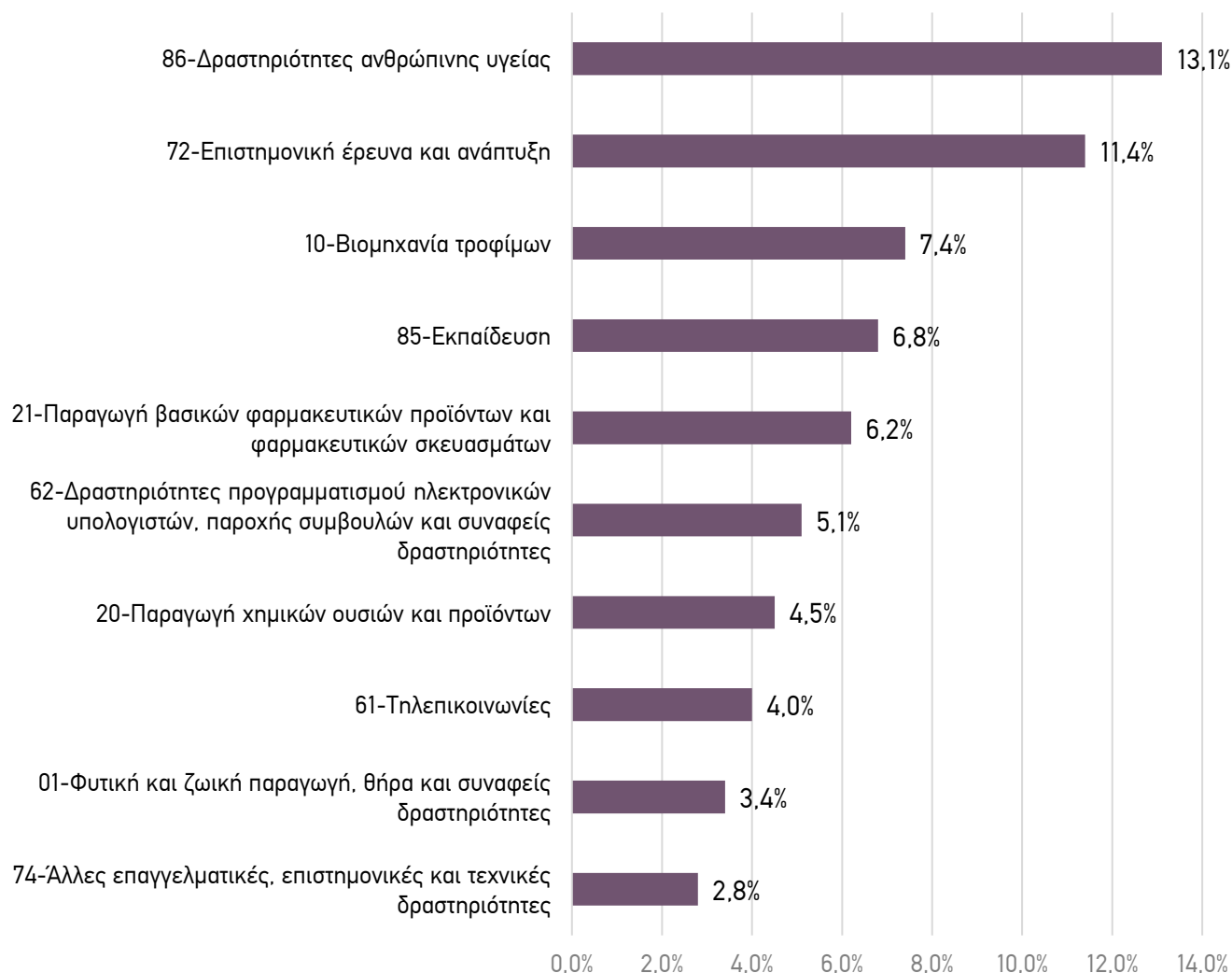
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 51: Δίαυλος επικοινωνίας ανά είδος ερευνητικής συνεργασίας με επιχείρηση για τους σκοπούς της διδακτορικής έρευνας, 2022 (ως % των αποκρίσεων)

Το Διάγραμμα 52 εξειδικεύει περαιτέρω την παραπάνω ανάλυση ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας¹¹ -και ως προς τους πρώτους δέκα κλάδους- με τους οποίους συνεργάστηκαν ερευνητικά οι νέοι διδάκτορες για τους σκοπούς της διδακτορικής τους έρευνας. Τα υψηλότερα ποσοστά σημειώνονται στον κλάδο Δραστηριότητες ανθρώπινης υγείας (13,1%), ενώ ακολουθεί ο κλάδος Επιστημονικής έρευνας και ανάπτυξης (11,4%). Οι υπόλοιποι κλάδοι σημειώνουν ποσοστά χαμηλότερα του 10%.

¹¹ Ακολουθείται η στατιστική ταξινόμηση οικονομικών δραστηριοτήτων στην Ευρωπαϊκή Ένωση, αναθ.2 (NACE rev.2). Η ελληνική μετάφραση της ταξινόμησης βρίσκεται διαθέσιμη στον σύνδεσμο <https://www.statistics.gr/economic-activities>

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 52: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδασκόντων, ανά παραγωγικό κλάδο της επιχείρησης με την οποία πραγματοποιήθηκε συνεργασία για την εξυπηρέτηση των ερευνητικών σκοπών της διατριβής, 2022 (ως % των αποκρίσεων διδασκόντων με συνεργασία με επιχειρήσεις)

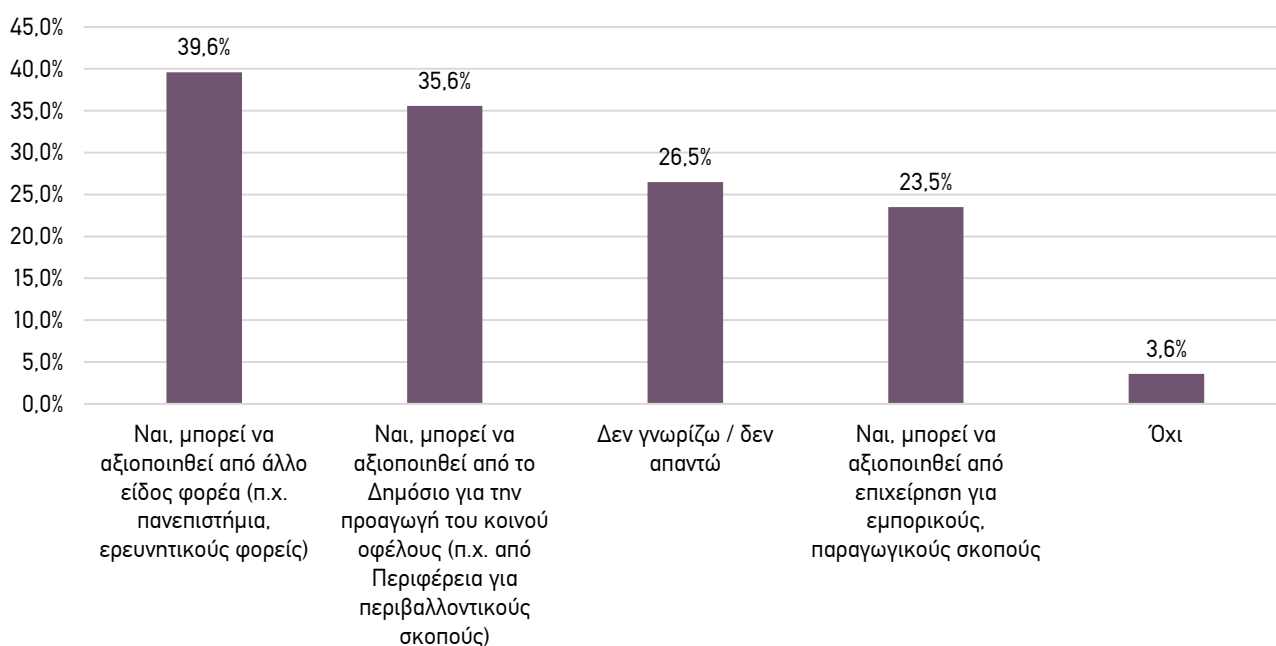

Αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της διδακτορικής έρευνας από επιχειρήσεις ή/και το Δημόσιο

Στο ερώτημα, εάν τα αποτελέσματα της έρευνας των διδακτορικών σπουδών μπορούν να τύχουν περαιτέρω αξιοποίησης, οι νέοι διδάκτορες απάντησαν σε μεγάλο βαθμό καταφατικά, καθώς 3,6% απάντησε ρητά αρνητικά, ενώ 26,5% δεν γνώριζε την απάντηση ή επέλεξε να μην απαντήσει.

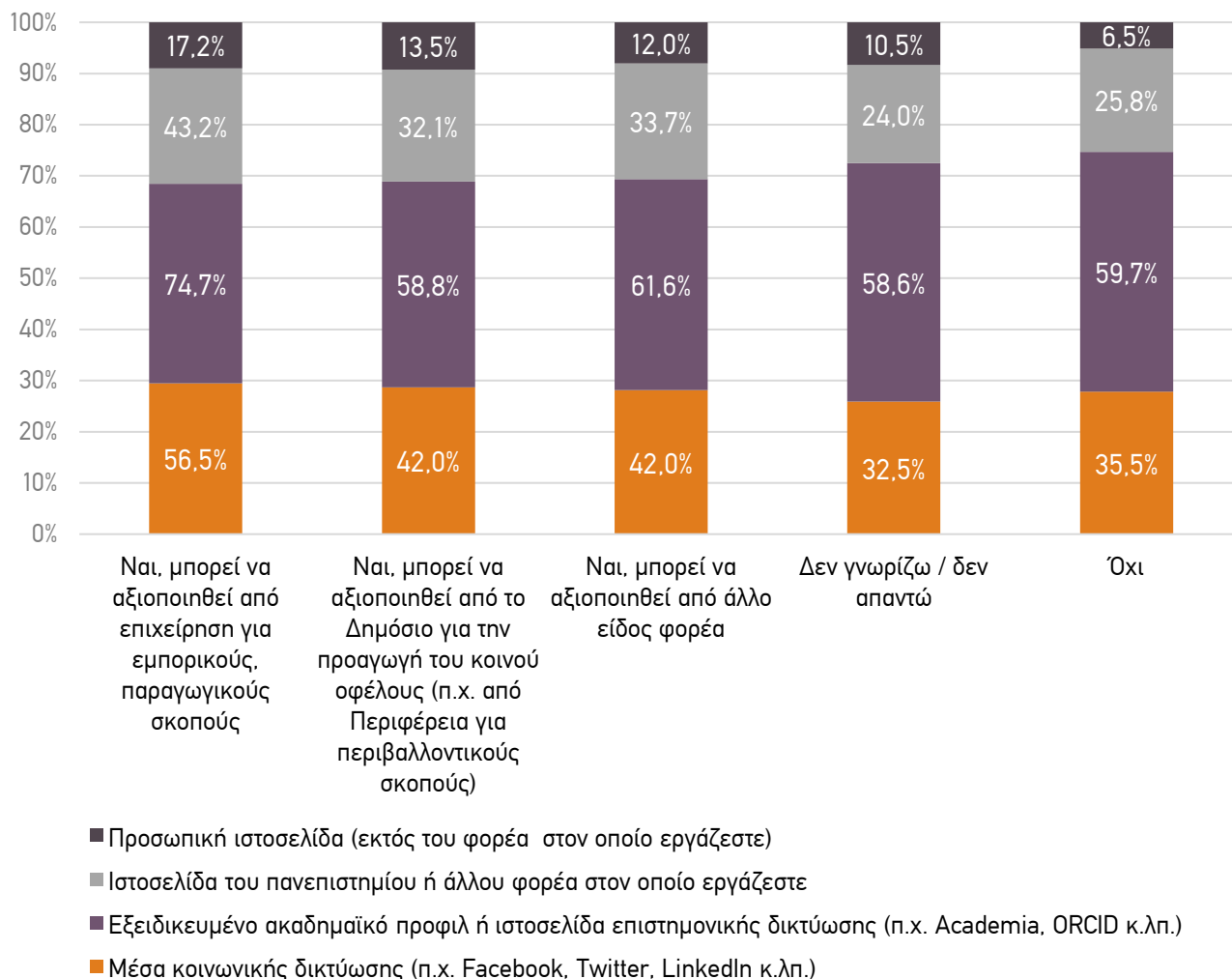
Σύμφωνα με τις απαντήσεις τους, 35,6% των νέων διδακτόρων θεωρούν ότι η έρευνά τους μπορεί να αξιοποιηθεί από το Δημόσιο για την προαγωγή του κοινού οφέλους, 23,5% κρίνουν πως οι επιχειρήσεις μπορούν να αξιοποιήσουν τα ερευνητικά αποτελέσματα της διδακτορικής διατριβής για εμπορικούς/ παραγωγικούς σκοπούς, και 39,6% θεωρούν ότι τα αποτελέσματα μπορεί να αξιοποιηθούν για άλλους σκοπούς, όπως από πανεπιστήμια και ερευνητικούς φορείς για ερευνητικούς σκοπούς (Διάγραμμα 53).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 53: Πιθανότητα περαιτέρω αξιοποίησης των αποτελεσμάτων της διδακτορικής έρευνας, 2022 (ως % των αποκρίσεων)

Αναλύοντας, τους τρόπους με τους οποίους έγινε διάχυση των αποτελεσμάτων της διδακτορικής έρευνας μέσω του Διαδικτύου, με την πιθανότητα τα αποτελέσματα αυτά να μπορούν να τύχουν περαιτέρω αξιοποίησης, προκύπτει μια ομοιόμορφη τάση αξιοποίησης των πιθανών μέσων (χρήση εξειδικευμένου ακαδημαϊκού προφίλ ή ιστοσελίδας επιστημονικής δικτύωσης, χρήση μέσων κοινωνικής δικτύωσης, χρήση ιστοσελίδας του πανεπιστημίου ή του φορέα απασχόλησης και χρήση προσωπικής ιστοσελίδας), ανά πιθανή αξιοποίηση των ερευνητικών αποτελεσμάτων από επιχειρήσεις ή το Δημόσιο τομέα (Διάγραμμα 54). Και εδώ προκύπτει ότι όσοι νέοι διδάκτορες θα μπορούσαν να συνεργαστούν με επιχειρήσεις έχουν υψηλότερα ποσοστά διάχυσης των ερευνητικών αποτελεσμάτων των διδακτορικών τους σπουδών μέσω διαδικτύου, σε σχέση με τις υπόλοιπες κατηγορίες διδακτόρων.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 54: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδασκόντων, ανά τρόπο διάχυσης των ερευνητικών αποτελεσμάτων των διδακτορικών σπουδών μέσω του διαδικτύου και πιθανή αξιοποίηση των ερευνητικών αποτελεσμάτων της διατριβής από επιχείρηση ή το Δημόσιο, 2022 (ως % των αποκρίσεων)

Τα ακόλουθα δυο διαγράμματα αναλύουν περαιτέρω τα στοιχεία σχετικά με την αξιοποίηση των ερευνητικών αποτελεσμάτων των διατριβών. Στις περιπτώσεις που η αξιοποίηση αφορά τις επιχειρήσεις, παρουσιάζονται οι (δέκα πρώτοι) κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας που οι νέοι διδάκτορες θεωρούν ως πλέον συναφείς (Διάγραμμα 55). Στις περιπτώσεις που η αξιοποίηση αφορά κυρίως το Δημόσιο και την προαγωγή του κοινού οφέλους, παρουσιάζονται οι κοινωνικοοικονομικοί στόχοι NABS¹² που οι νέοι διδάκτορες θεωρούν ότι εξυπηρετούν τα ερευνητικά τους αποτελέσματα (Διάγραμμα 56).

¹² Η Ονοματολογία για την Ανάλυση και την Σύγκριση των επιστημονικών Προγραμμάτων και Προϋπολογισμών (NABS) χρησιμοποιείται από τη Eurostat στις στατιστικές Έρευνας & Ανάπτυξης. Διακρίνονται 14 κοινωνικοοικονομικοί στόχοι. https://metrics.ekt.gr/sites/metrics-ekt/files/pages-pdf/NABS_2007.pdf

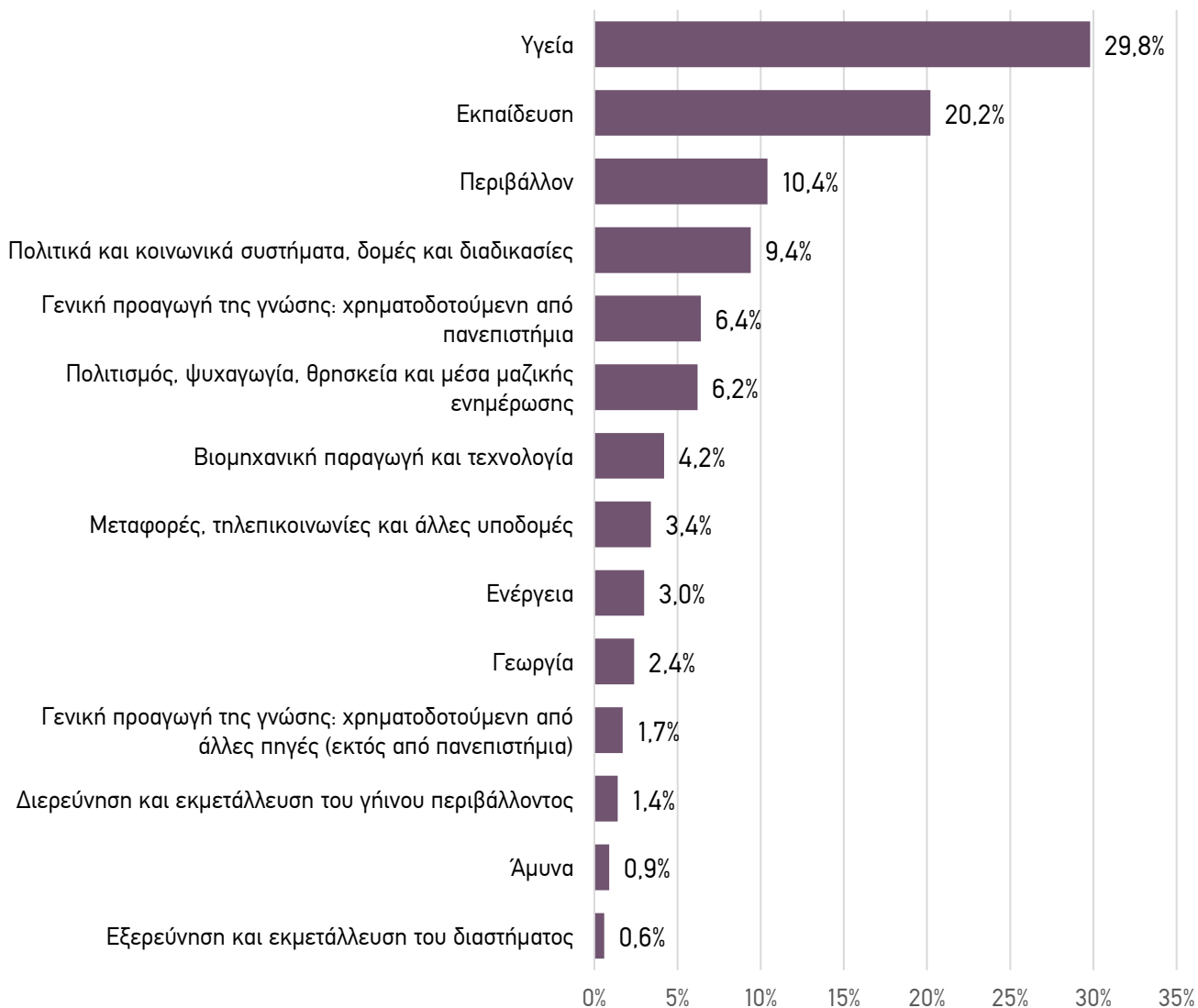
Όσον αφορά τις επιχειρήσεις, οι κυριότεροι κλάδοι αξιοποίηση των ερευνητικών αποτελεσμάτων είναι οι «Επιστημονική Έρευνα και Ανάπτυξη» και «Δραστηριότητες Ανθρώπινης Υγείας» (21,6% και 11,1%, αντίστοιχα, στο Διάγραμμα 55).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 55: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδακτόρων, ανά παραγωγικό κλάδο δυνητικής αξιοποίησης των ερευνητικών τους αποτελεσμάτων από επιχειρήσεις, 2022 (ως % των αποκρίσεων διδακτόρων με δυνητική αξιοποίηση των αποτελεσμάτων τους από επιχειρήσεις)

Αντίστοιχα, οι κοινωνικο-οικονομικοί στόχοι «Υγεία» και «Εκπαίδευση» καταλαμβάνουν τις δυο πρώτες θέσεις μεταξύ των αποκρίσεων όσων διδακτόρων απάντησαν καταφατικά στη δυνητική μελλοντική αξιοποίηση των αποτελεσμάτων από το Δημόσιο (29,8% και 20,2%, αντίστοιχα στο Διάγραμμα 56).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 56: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδασκόντων, ανά κοινωνικο-οικονομικό στόχο NABS δυνητικής αξιοποίησης των ερευνητικών τους αποτελεσμάτων από τον Δημόσιο τομέα, 2022 (ως % των αποκρίσεων διδασκόντων με δυνητική αξιοποίηση των αποτελεσμάτων τους από το Δημόσιο)

Ενότητα 9

Επαγγελματική απασχόληση νέων διδακτόρων κατά την ολοκλήρωση των διδακτορικών σπουδών

Στην παρούσα ενότητα αποτυπώνονται στοιχεία για την επαγγελματική απασχόληση των νέων διδακτόρων κατά την ολοκλήρωση των διδακτορικών σπουδών τους. Πρέπει να σημειωθεί, ότι τα στοιχεία αυτά δεν συμπίπτουν με όσα αναφέρθηκαν στην ενότητα 5, σχετικά με την κύρια πηγή χρηματοδότησης των διδακτορικών σπουδών, καθώς τα στοιχεία εκείνης της ανάλυσης αφορούσαν την τελευταία τριετία των διδακτορικών σπουδών. Αντίθετα, τα δεδομένα της παρούσας ενότητας αναφέρονται στο καθεστώς απασχόλησης των νέων διδακτόρων κατά την ολοκλήρωση της διατριβής τους, και αφού έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία της δημόσιας υποστήριξής της. Τα σημαντικότερα ευρήματα είναι τα εξής:

Κατά την ολοκλήρωση των διδακτορικών σπουδών τους, οι νέοι διδάκτορες σε ποσοστό 82,3% εργάζονται. Οι περισσότεροι διατηρούν τη θέση που κατείχαν πριν την ολοκλήρωση των διδακτορικών σπουδών (63,0%, από τους οποίους οι περισσότεροι εξειδικεύονται στην Ιατρική και τις Επιστήμες Υγείας). Ποσοστό 14,9% δεν εργάζεται και αναζητά θέση εργασίας (από αυτούς η πλειονότητα προέρχεται από τις Φυσικές Επιστήμες).

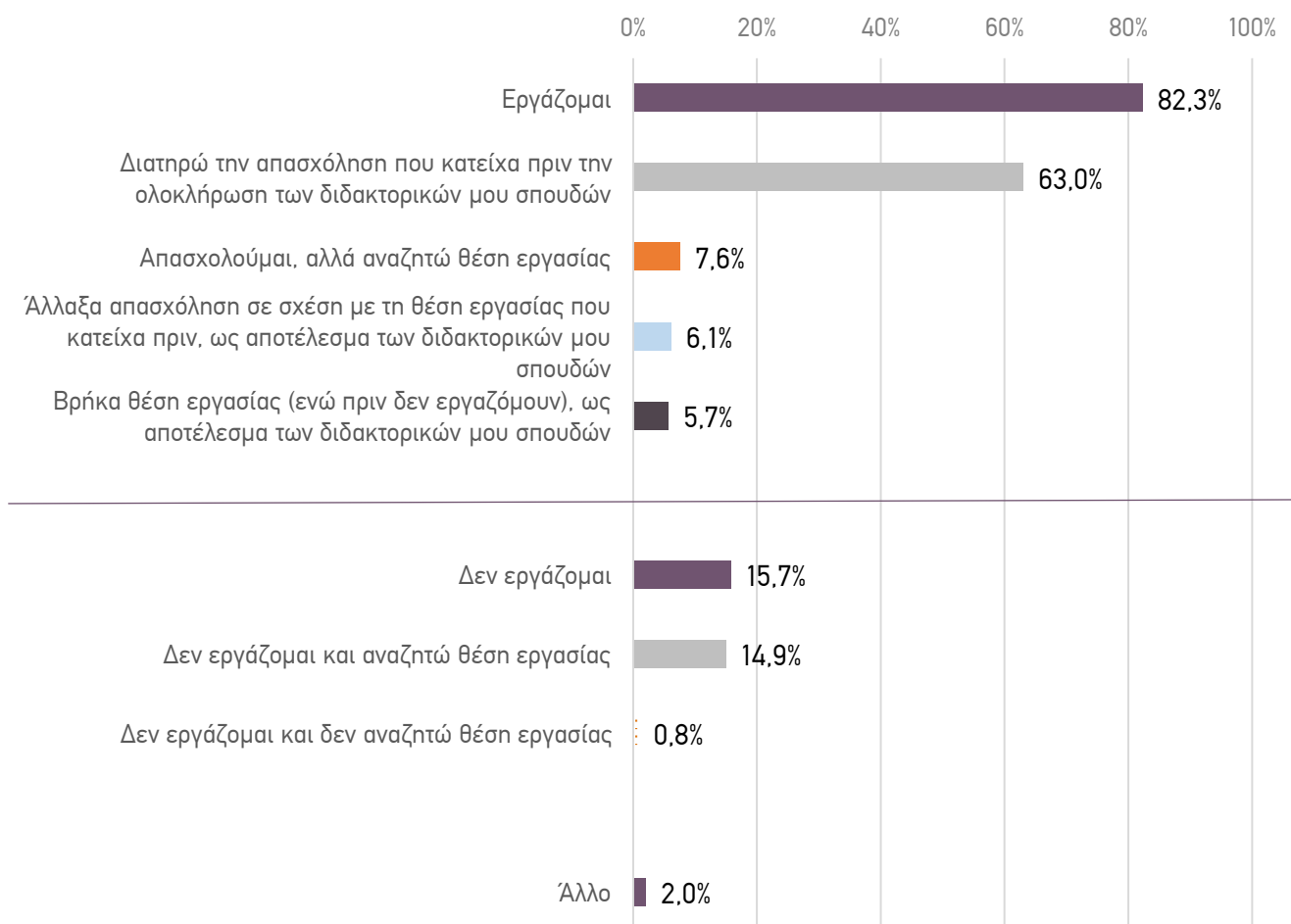
Η πλειονότητα όσων δήλωσαν ότι απασχολούνται είναι μισθωτοί (65,6% - οι περισσότεροι εργάζονται σε φορείς του δημόσιου τομέα, εκτός των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και των δημόσιων ερευνητικών κέντρων), και ακολουθούν όσοι απασχολούνται με αμοιβή σε ερευνητικό έργο (17,0% - οι περισσότεροι συμμετέχουν σε έργο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, όπως το Πρόγραμμα «Ορίζοντας Ευρώπη».

Τέλος, για τους περισσότερους από τους νέους διδάκτορες που απασχολούνται, η θέση εργασίας τους έχει συνάφεια με το ερευνητικό ή γνωστικό αντικείμενο των διδακτορικών σπουδών τους (63,2%). Για το 27,5% υπάρχει μόνο μερική συνάφεια, ενώ για το 9,3% δεν υπάρχει συνάφεια.

Επαγγελματική απασχόληση νέων διδακτόρων

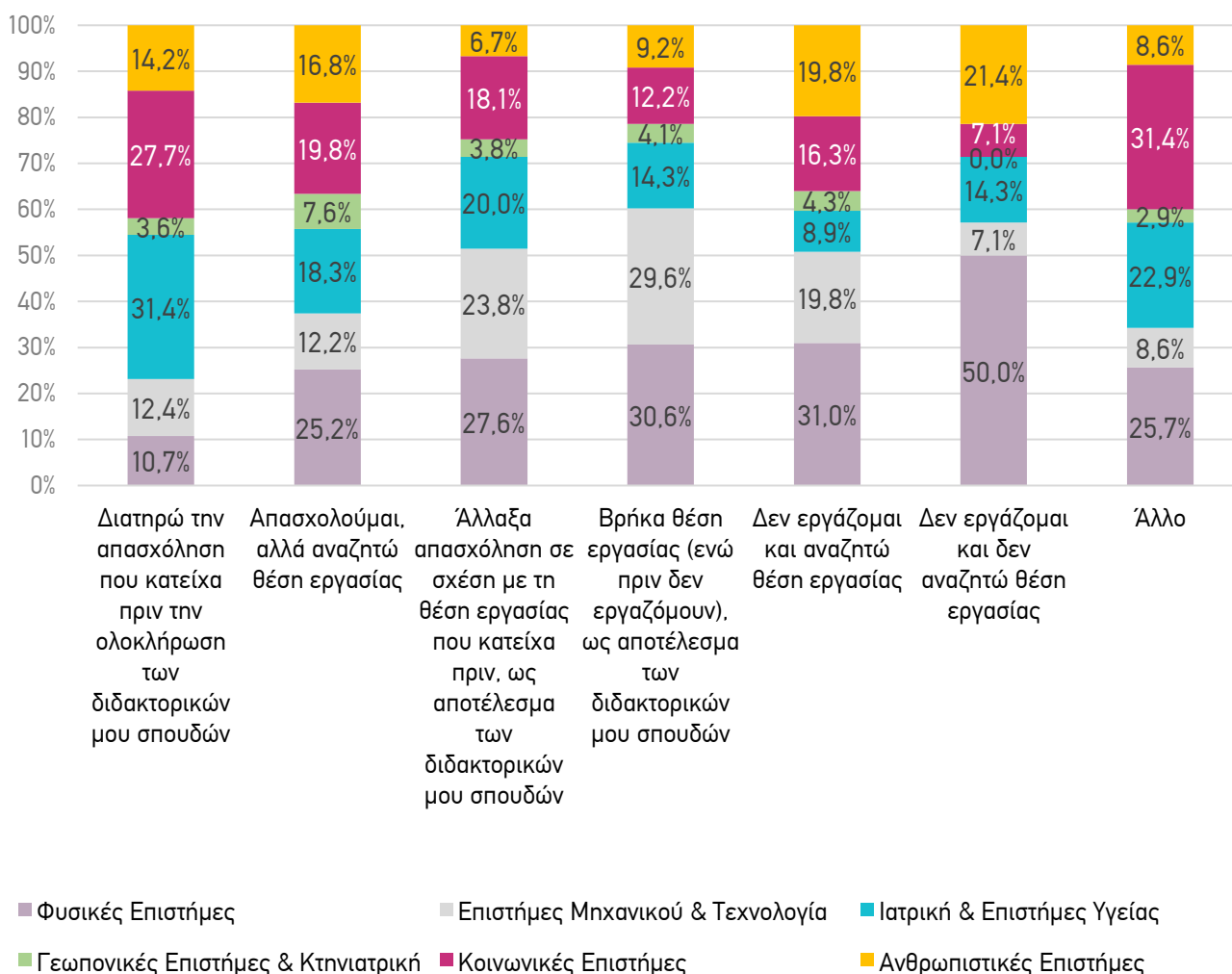
Όπως φαίνεται στο Διάγραμμα 57, ένα σημαντικό ποσοστό (82,3%) των νέων διδακτόρων έχουν επαγγελματική απασχόληση όταν ολοκληρώνουν τις διδακτορικές τους σπουδές. Οι περισσότεροι διατηρούν τη θέση που κατείχαν πριν την ολοκλήρωση των διδακτορικών σπουδών (63,0%). Σε ποσοστό 11,8% οι νέοι διδάκτορες βρήκαν εργασία ενώ πριν δεν εργάζονταν ή άλλαξαν θέση εργασίας ως αποτέλεσμα των διδακτορικών σπουδών: 6,1% δήλωσαν ότι 'άλλαξα απασχόληση σε σχέση με τη θέση εργασίας που κατείχα πριν, ως αποτέλεσμα των διδακτορικών μου σπουδών' και 5,7% 'βρήκα θέση εργασίας, ως αποτέλεσμα των διδακτορικών μου σπουδών'. Τέλος, ποσοστό 7,6% απασχολούνται αλλά αναζητούν νέα θέση εργασίας ενώ ποσοστό 14,9% δεν εργάζεται και αναζητά θέση εργασίας.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 57: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδασκόντων, ανά καθεστώς απασχόλησης κατά την ολοκλήρωση των διδακτορικών σπουδών, 2022 (ως % των αποκρίσεων)

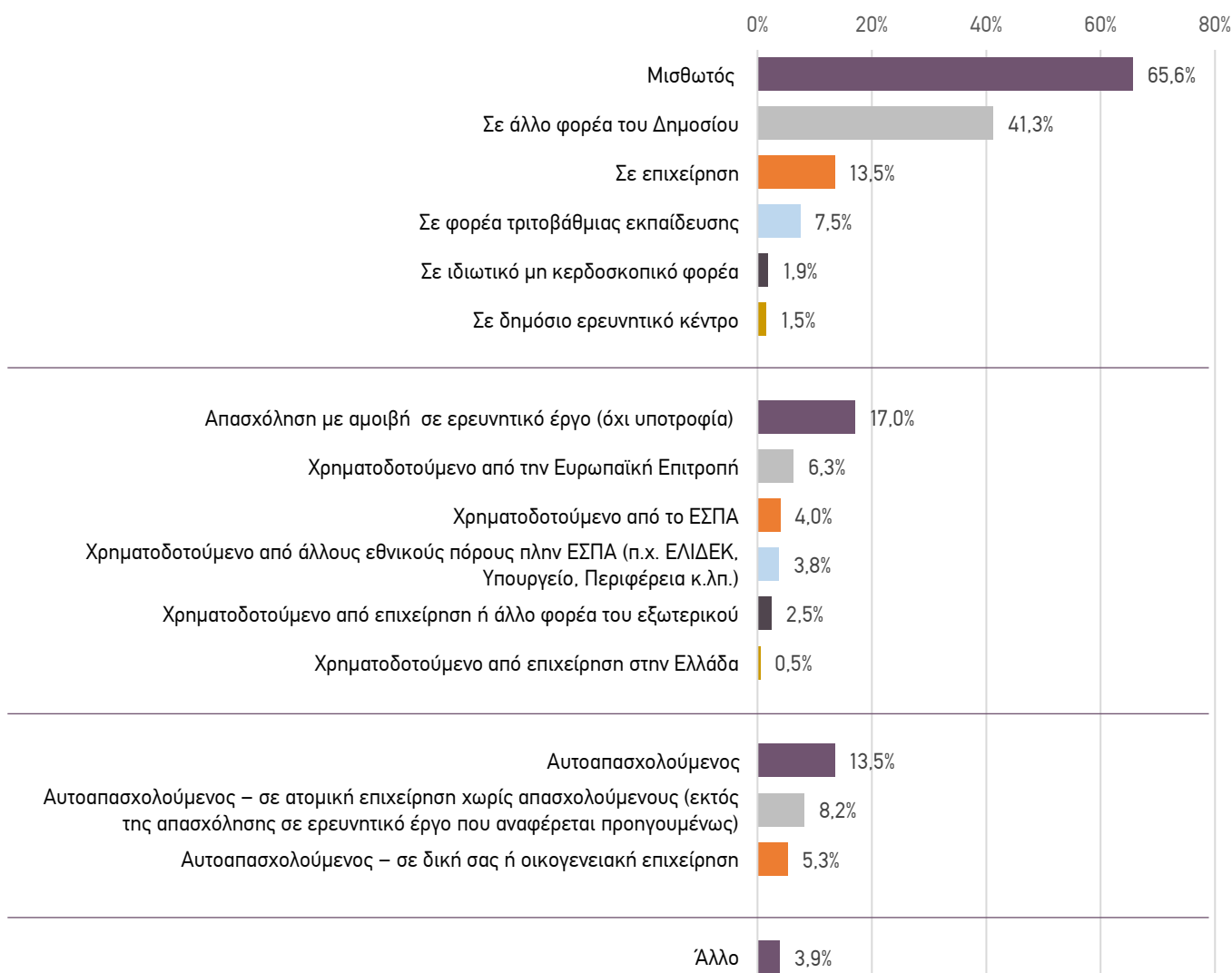
Συνδυάζοντας τα δεδομένα ως προς το είδος της απασχόλησης των νέων διδασκόντων, με το επιστημονικό πεδίο, στο οποίο εξειδικεύονται, φαίνεται ότι η πλειονότητα όσων δεν εργάζονται προέρχονται από τις Φυσικές Επιστήμες (31,0%), ενώ το ίδιο ισχύει και για όσους άλλαξαν απασχόληση σε σχέση με τη θέση εργασίας που κατείχαν πριν την ολοκλήρωση του διδακτορικού, ως αποτέλεσμα των διδακτορικών τους σπουδών (27,6%). Η πλειονότητα όσων βρήκαν θέση εργασίας, ως αποτέλεσμα των διδακτορικών τους σπουδών, προέρχονται επίσης από τις Φυσικές Επιστήμες (30,6%), ενώ οι περισσότεροι από όσους διατήρησαν την απασχόληση που κατείχαν πριν την ολοκλήρωση των διδακτορικών τους σπουδών προέρχονται από το πεδίο της Ιατρικής και των Επιστημών Υγείας (31,4%) (Διάγραμμα 58).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 58: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδασκόντων, ανά καθεστώς απασχόλησης κατά την ολοκλήρωση των διδακτορικών σπουδών και επιστημονικό πεδίο διατριβής, 2022 (ως % των αποκρίσεων)

Διερευνώντας περαιτέρω το είδος της κύριας επαγγελματικής απασχόλησης των νέων διδασκόντων, κατά την περίοδο ολοκλήρωσης των διδακτορικών σπουδών, και εξετάζοντας όσους δήλωσαν ότι απασχολούνται, προκύπτει ότι η πλειονότητα είναι μισθωτοί (65,6%), ακολουθούν όσοι απασχολούνται με αμοιβή σε ερευνητικό έργο (17,0%), ενώ έπονται οι αυτοαπασχολούμενοι (ατομικές επιχειρήσεις χωρίς απασχολούμενους) (8,2%), και οι αυτοαπασχολούμενοι σε δική τους ή οικογενειακή επιχείρηση (5,3%) (Διάγραμμα 59).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 59: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδασκόντων, ανά είδος κύριας επαγγελματικής απασχόλησης κατά την ολοκλήρωση των διδακτορικών σπουδών, 2022 (ως % των αποκρίσεων διδασκόντων με απασχόληση)

Οι περισσότεροι νέοι διδάκτορες με μισθωτή εργασία εργάζονται σε φορείς του δημόσιου τομέα, εκτός των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και των δημόσιων ερευνητικών κέντρων (62,8%). Ακολουθούν όσοι εργάζονται σε επιχειρήσεις (20,4%), σε ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (11,7%), σε ιδιωτικούς μη κερδοσκοπικούς φορείς (2,7%) και σε δημόσια ερευνητικά κέντρα (2,4%).

Αντίστοιχα, από τους νέους διδάκτορες που απασχολούνται με αμοιβή σε ερευνητικό έργο, οι περισσότεροι συμμετέχουν σε έργο που χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (37,1%), ενώ ακολουθούν όσοι συμμετέχουν σε έργο ΕΣΠΑ (23,4%), σε έργο που χρηματοδοτείται από άλλους εθνικούς πόρους, όπως το ΕΛΙΔΕΚ (22,2%), καθώς και σε έργο που χρηματοδοτείται από επιχείρηση ή άλλο φορέα του εξωτερικού (14,5%).

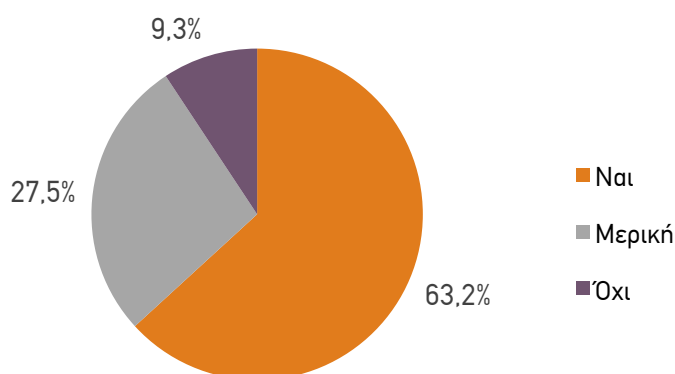
Τέλος, 864 νέοι διδάκτορες (ποσοστό 44,9%) δήλωσαν ότι διαθέτουν και δευτερεύουσα απασχόληση. Η πλειονότητα δήλωσε ότι αυτή ήταν μισθωτή εργασία (48,5%), ενώ ακολουθούν όσοι απασχολούνται με αμοιβή σε ερευνητικό έργο (22,3%), οι αυτοαπασχολούμενοι (ατομικές επιχειρήσεις χωρίς απασχολούμενους) (15,4%), και οι αυτοαπασχολούμενοι σε δική τους ή οικογενειακή επιχείρηση (11,3%).

Συνάφεια επαγγελματικής απασχόλησης με έρευνα

Σε ποσοστό 46,5% η επαγγελματική απασχόληση των νέων διδασκόντων περιλαμβάνει δραστηριότητες Έρευνας & Ανάπτυξης. Από τους υπόλοιπους, ένα μεγάλο μέρος (25,2%) δραστηριοποιούνται ερευνητικά ανεξάρτητα από τη θέση εργασίας τους ενώ ποσοστό 28,4% δεν ασχολείται πλέον με E&A.

Όσον αφορά τη συνάφεια της θέσης εργασίας τους με το γνωστικό αντικείμενο των διδακτορικών σπουδών τους, οι περισσότεροι απάντησαν καταφατικά (63,2%), ενώ το 27,5% απάντησαν ότι υπάρχει μόνο μερική συνάφεια, και το 9,3% απάντησαν αρνητικά (Διάγραμμα 60).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 60: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδασκόντων, ανάλογα με το εάν η θέση εργασίας έχει συνάφεια με το γνωστικό αντικείμενο των διδακτορικών σπουδών, 2022 (ως % των αποκρίσεων διδασκόντων με απασχόληση)

Ενότητα 10

Μελλοντικοί στόχοι νέων διδασκτόρων

Στην παρούσα ενότητα αναλύονται οι μελλοντικές επαγγελματικές προοπτικές των νέων διδασκτόρων, καθώς και η πιθανότητα μελλοντικής εγκατάστασής τους στο εξωτερικό. Τα σημαντικότερα ευρήματα είναι τα ακόλουθα:

Οι περισσότεροι νέοι διδάκτορες (53,9%) σκοπεύουν να ακολουθήσουν επαγγελματικά ακαδημαϊκή / ερευνητική σταδιοδρομία - οι περισσότεροι προέρχονται από τις Κοινωνικές Επιστήμες. Ακολουθούν όσοι δεν προτίθενται να αλλάξουν θέση εργασίας (19,0% - κυρίως από τις Κοινωνικές Επιστήμες και την Ιατρική & Επιστήμες Υγείας).

Όσον αφορά την προοπτική εγκατάστασης των νέων διδασκτόρων στο εξωτερικό, η μεγάλη πλειονότητα (83,5%) δεν σκοπεύει να φύγει στο άμεσο μέλλον από τη χώρα.

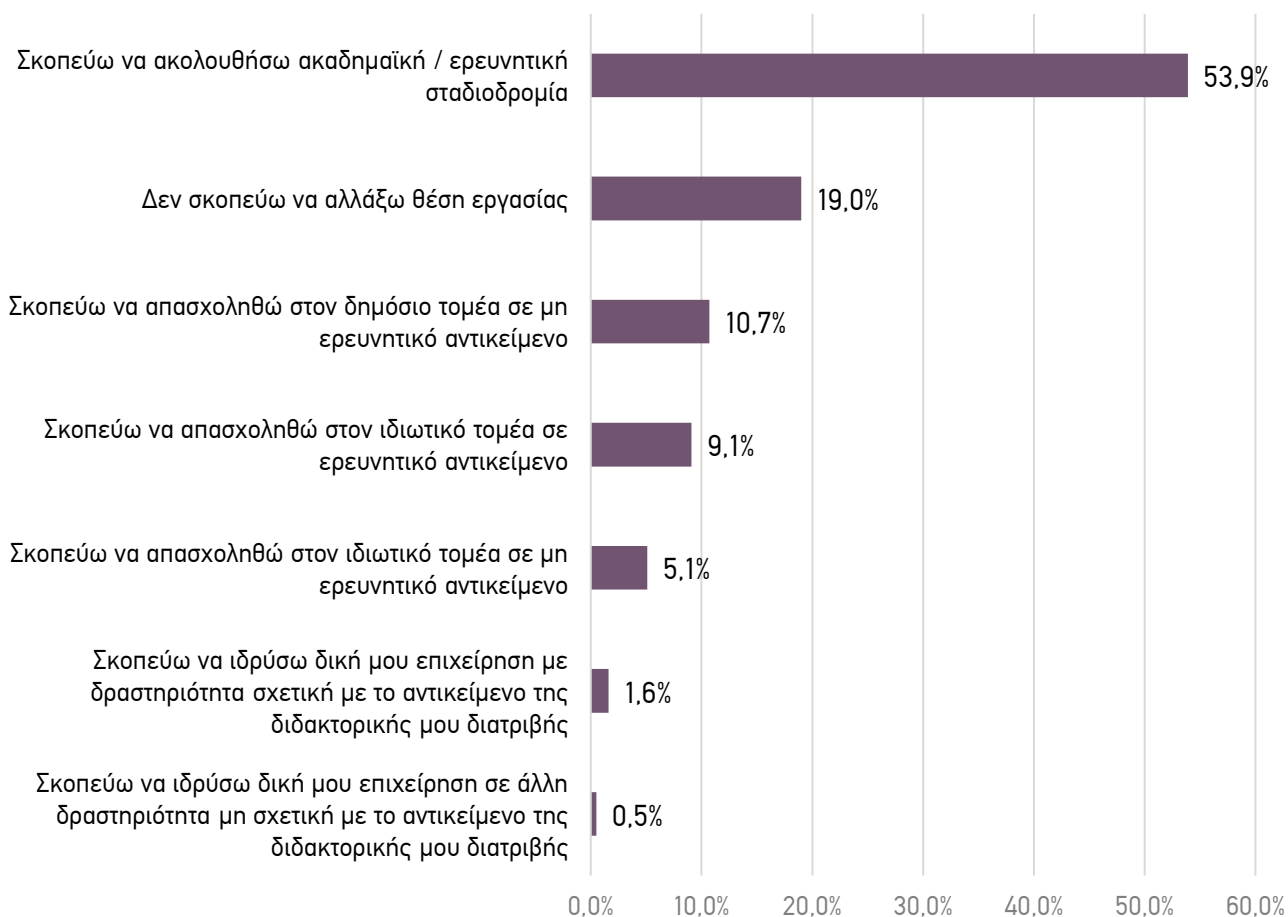
Από όσους σκοπεύουν να εγκατασταθούν στο άμεσο μέλλον μόνιμα στο εξωτερικό, οι περισσότεροι προέρχονται από τις Φυσικές Επιστήμες (26,5%), ενώ ακολουθούν με μικρή διαφορά όσοι εξειδικεύονται στις Επιστήμες Μηχανικού & Τεχνολογία (24,4%). Αντίστοιχα, η πλειονότητα όσων δεν σκοπεύουν να μεταναστεύσουν, προέρχεται από δύο επιστημονικά πεδία, τις Ανθρωπιστικές Επιστήμες & Τέχνες (25,8%) και την Ιατρική & Επιστήμες Υγείας (25,4%).

Η συνέχιση της ερευνητικής δραστηριότητας φαίνεται ότι αποτελεί τον βασικό λόγο για την προοπτική μόνιμης εγκατάστασης των νέων διδασκτόρων εκτός χώρας (42,1%), ενώ έπεται η ακαδημαϊκή σταδιοδρομία (25,6%) και η επαγγελματική απασχόληση σε οποιοδήποτε είδος θέσης εργασίας, εκτός έρευνας (20,7%).

Μελλοντικές προοπτικές νέων διδασκτόρων ως προς την απασχόληση

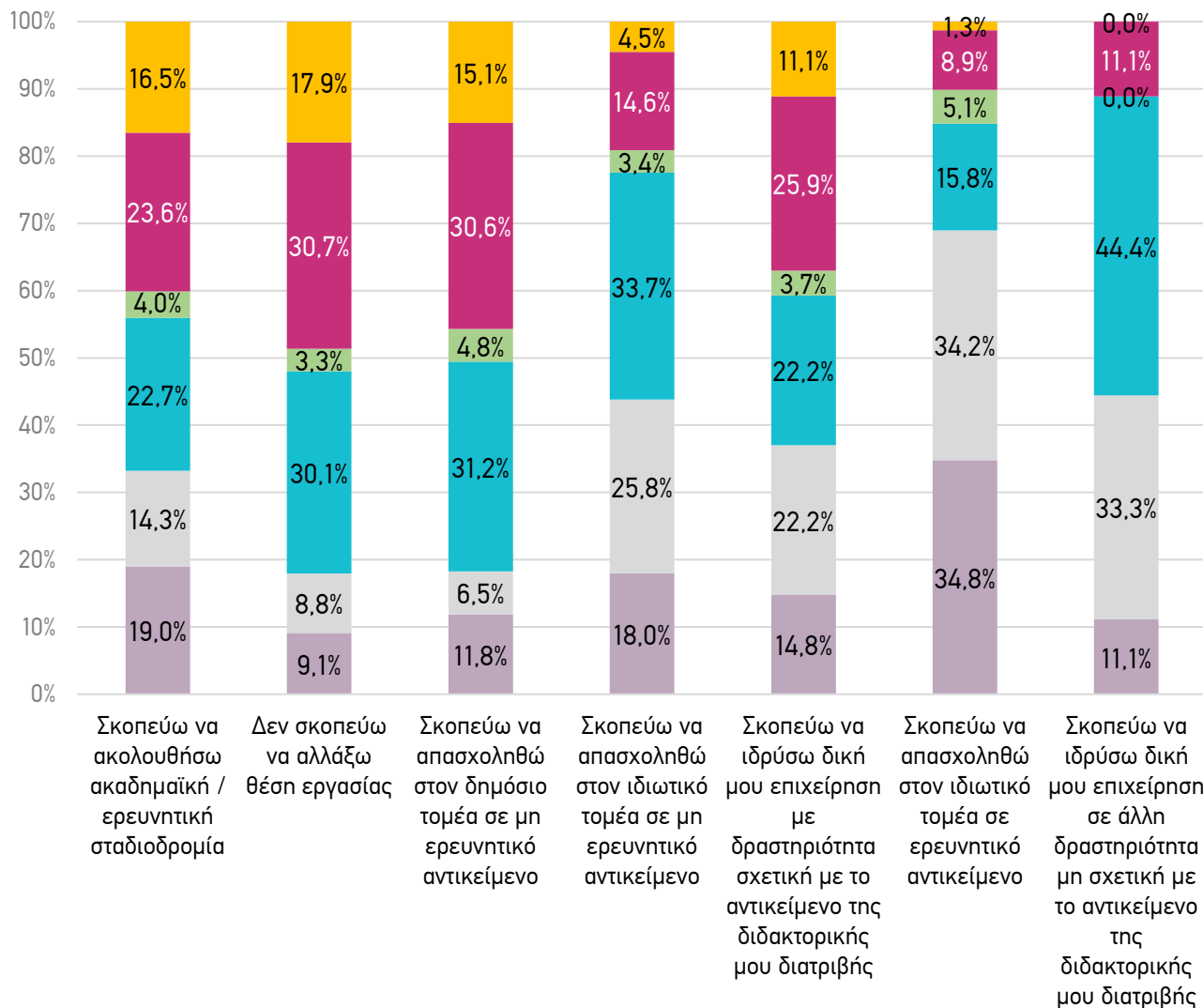
Για τους σκοπούς της παρούσας ενότητας διερευνήθηκε καταρχάς το είδος σταδιοδρομίας που σκοπεύουν να ακολουθήσουν οι νέοι διδάκτορες τα επόμενα 3 χρόνια. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα οι περισσότεροι σκοπεύουν να ακολουθήσουν ακαδημαϊκή / ερευνητική σταδιοδρομία (53,9%), ενώ έπονται με διαφορά όσοι δεν προτίθενται να αλλάξουν θέση εργασίας (19,0%), αλλά και όσοι σκοπεύουν να απασχοληθούν στον δημόσιο τομέα σε μη ερευνητικό, όμως, αντικείμενο (10,7%). Χαμηλότερα ποσοστά συγκεντρώνουν όσοι σκοπεύουν να απασχοληθούν στον ιδιωτικό τομέα σε ερευνητικό αντικείμενο (9,1%), και σε μη ερευνητικό αντικείμενο (5,1%) (Διάγραμμα 61).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 61: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδασκόντων, ανά είδος σταδιοδρομίας που προσανατολίζονται να ακολουθήσουν τα επόμενα 3 χρόνια, 2022 (ως % των αποκρίσεων)

Συσχετίζοντας το είδος σταδιοδρομίας που προσανατολίζονται να ακολουθήσουν τα επόμενα 3 χρόνια οι νέοι διδάκτορες με το επιστημονικό πεδίο στο οποίο εξειδικεύονται, προκύπτει ότι οι περισσότεροι από όσους σκοπεύουν να ακολουθήσουν ακαδημαϊκή / ερευνητική σταδιοδρομία αλλά και όσους δεν σκοπεύουν να αλλάξουν θέση εργασίας προέρχονται από τις Κοινωνικές Επιστήμες. Αντίστροφα, όσοι σκοπεύουν να απασχοληθούν στον δημόσιο τομέα ή στον δημόσιο τομέα σε μη ερευνητικό αντικείμενο προέρχονται από τον τομέα της Ιατρικής και των Επιστημών Υγείας. Τέλος, όσοι σκοπεύουν να απασχοληθούν στον ιδιωτικό τομέα σε ερευνητικό αντικείμενο προέρχονται από την Φυσικές Επιστήμες (Διάγραμμα 62).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 62: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδασκόντων, ανά είδος σταδιοδρομίας που προσανατολίζονται να ακολουθήσουν τα επόμενα 3 χρόνια και επιστημονικό πεδίο διατριβής, 2022 (ως % των αποκρίσεων)

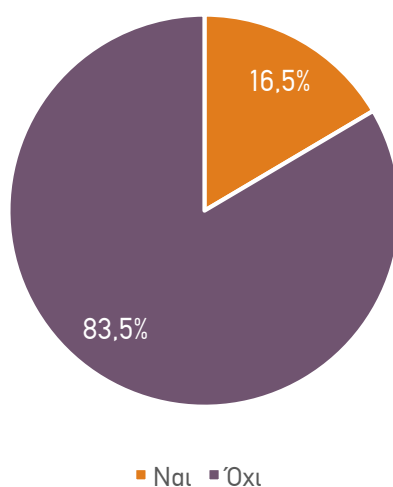

■ Φυσικές Επιστήμες
 ■ Επιστήμες Μηχανικού & Τεχνολογία
 ■ Ιατρική & Επιστήμες Υγείας
■ Γεωπονικές Επιστήμες & Κτηνιατρική
 ■ Κοινωνικές Επιστήμες
 ■ Ανθρωπιστικές Επιστήμες

Μελλοντικές προοπτικές νέων διδασκόντων ως προς την πιθανή εγκατάσταση στο εξωτερικό

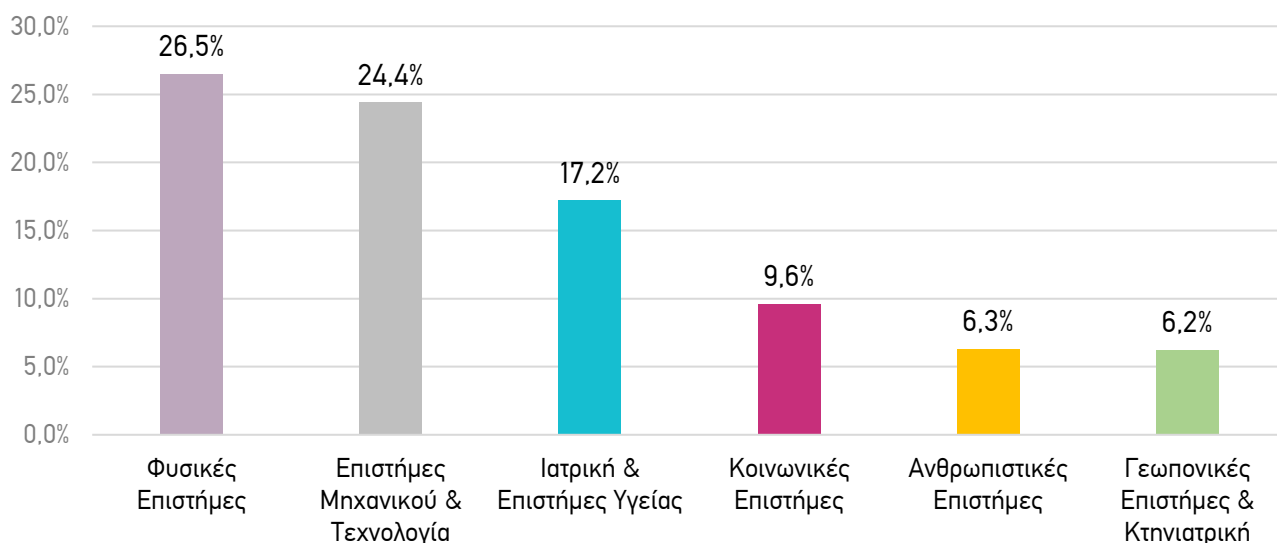
Στην υποενότητα αυτή, το ενδιαφέρον της ανάλυσης εστιάζεται στη διερεύνηση της προοπτικής εγκατάστασης των νέων διδασκόντων στο εξωτερικό. Με βάση τις αποκρίσεις των νέων διδασκόντων, η μεγάλη πλειονότητα αυτών (83,5%) δεν σκοπεύει να φύγει στο άμεσο μέλλον από τη χώρα (Διάγραμμα 63).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 63: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδασκόντων, ανάλογα με την προοπτική εγκατάστασής τους στο εξωτερικό, 2022 (ως % των νέων διδασκόντων)

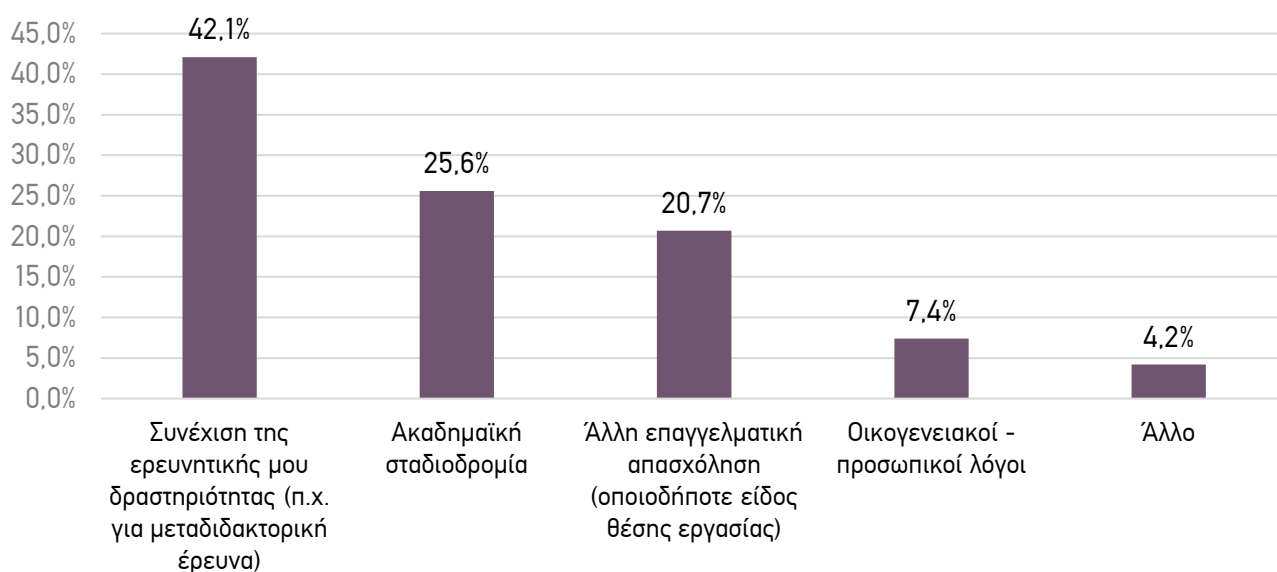
Ενδιαφέρον έχει το στοιχείο, ότι οι περισσότεροι από όσους σκοπεύουν να εγκατασταθούν στο άμεσο μέλλον μόνιμα στο εξωτερικό προέρχονται από τις Φυσικές Επιστήμες (26,5%), ενώ ακολουθούν με μικρή διαφορά όσοι εξειδικεύονται στις Επιστήμες Μηχανικού και Τεχνολογία (24,4%), και όσοι προέρχονται από την Ιατρική και τις Επιστήμες Υγείας (17,2%). Αντίστοιχα, η πλειονότητα όσων δεν σκοπεύουν να μεταναστεύσουν, προέρχεται από τις Ανθρωπιστικές Επιστήμες (25,8%), και την Ιατρική και τις Επιστήμες Υγείας (25,4%) (Διάγραμμα 64).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 64: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδασκόντων, ανάλογα με την προοπτική εγκατάστασής τους στο εξωτερικό και επιστημονικό πεδίο διατριβής, 2022 (ως % των νέων διδασκόντων)

Η συνέχιση της ερευνητικής δραστηριότητας φαίνεται ότι αποτελεί το βασικό λόγο για την προοπτική μόνιμης εγκατάστασης των νέων διδασκόντων εκτός χώρας (42,1%), ενώ έπεται η ακαδημαϊκή σταδιοδρομία (25,6%) και η επαγγελματική απασχόληση σε οποιοδήποτε είδος θέσης εργασίας, εκτός έρευνας (20,7%) (Διάγραμμα 65).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 65: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδασκόντων, ανά λόγο προοπτικής μόνιμης εγκατάστασης στο εξωτερικό, 2022 (ως % των νέων διδασκόντων που προσανατολίζονται να εγκατασταθούν στο εξωτερικό)

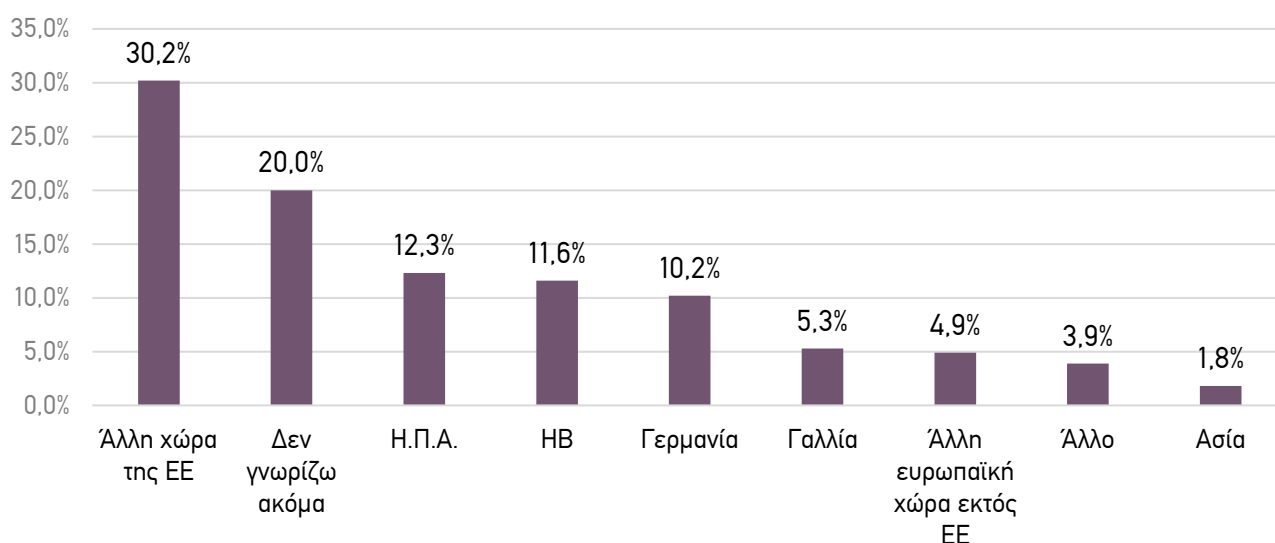
Διερευνώντας, αντίστοιχα, μεταξύ των νέων διδασκόντων που προσανατολίζονται να εγκατασταθούν στο εξωτερικό, το εάν έχουν βρει ή αναζητούν θέση απασχόλησης, προκύπτουν σχετικά ισορροπημένα στοιχεία, καθώς το 47,0% έχει βρει ήδη θέση απασχόλησης ενώ το 53,0% αναζητά (Διάγραμμα 66).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 66: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδασκόντων, ανάλογα με το εάν έχουν βρει ή αναζητούν θέση απασχόλησης στο εξωτερικό, 2022 (ως % των νέων διδασκόντων που προσανατολίζονται να εγκατασταθούν στο εξωτερικό)

Τέλος, οι ΗΠΑ και το Ηνωμένο Βασίλειο είναι οι χώρες που συγκεντρώνουν τις περισσότερες προτιμήσεις των νέων διδασκόντων για τη μετεγκατάσταση στο εξωτερικό (12,3% και 11,6% αντίστοιχα), ενώ ακολουθούν η Γερμανία (10,2%) και η Γαλλία (5,3%). Πρέπει να σημειωθεί εδώ, ότι η πλειονότητα των νέων διδασκόντων επιλέγουν κάποια άλλη χώρα-κράτος μέλος της ΕΕ εκτός των προαναφερθέντων (30,2%), το 20,0% δεν γνωρίζει ακόμα το που είναι πιθανό να εγκατασταθεί, ενώ και το 4,9% όσων προσανατολίζονται να εγκατασταθούν στο εξωτερικό επιλέγει μια άλλη χώρα, εκτός των προαναφερθέντων, που δεν είναι κράτος μέλος της ΕΕ και το 1,8% την Ασία (Διάγραμμα 67).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 67: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδασκόντων, ανά χώρα πιθανής μόνιμης εγκατάστασης, 2022 (ως % των νέων διδασκόντων που προσανατολίζονται να εγκατασταθούν στο εξωτερικό)

Μεθοδολογικές σημειώσεις

Πλαίσιο και περιγραφή της στατιστικής έρευνας

Η ετήσια εθνική στατιστική έρευνα για τους κατόχους διδακτορικού τίτλου από ελληνικά ΑΕΙ διενεργείται από το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης και Ηλεκτρονικού Περιεχομένου (ΕΚΤ) ως η αρμόδια Εθνική Στατιστική Αρχή, αποτελώντας μέρος των επίσημων στατιστικών που παράγει το ΕΚΤ.

Οι στατιστικές για τους διδάκτορες από ελληνικά ΑΕΙ παράγουν δείκτες για τους απόφοιτους ISCED 8 (διδακτορικό επίπεδο) με βάση την ταξινόμηση International Standard Classification of Education ISCED 2011 της UNESCO (<http://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/international-standard-classification-of-education-isced-2011-en.pdf>).

Η συλλογή των στοιχείων γίνεται μέσω του Εθνικού Αρχείου Διδακτορικών Διατριβών (ΕΑΔΔ), το οποίο συγκροτείται, τηρείται και διατίθεται δια νόμου, από το 1985 και εντεύθεν, από το ΕΚΤ. Στο ΕΑΔΔ συγκεντρώνονται σε ψηφιακή μορφή οι διδακτορικές διατριβές οι οποίες απονέμονται από τα ελληνικά πανεπιστήμια σε Έλληνες και μη Έλληνες, καθώς και διατριβές Ελλήνων που εκπονήθηκαν σε πανεπιστήμια του εξωτερικού και αναγνωρίστηκαν από τον αρμόδιο εθνικό φορέα – ΔΟΑΤΑΠ.

Το ΕΑΔΔ αποτελείται από δύο διακριτά πληροφοριακά συστήματα τα οποία αναπτύσσονται και λειτουργούν από το ΕΚΤ:

- ο το Σύστημα Ηλεκτρονικής Κατάθεσης, μέσω του οποίου γίνεται η ηλεκτρονική κατάθεση και διαχείριση των διατριβών (<https://phdms.ekt.gr/phdms/>). Μέσω του συστήματος αυτού πραγματοποιείται η συλλογή των στοιχείων για την κατάρτιση της εθνικής στατιστικής έρευνας για τους κατόχους διδακτορικού τίτλου από ελληνικά ΑΕΙ

- ο το Σύστημα Διάθεσης, μέσω του οποίου είναι δυνατή η online αναζήτηση και διάθεση των διατριβών (<https://www.didaktorika.gr/eadd/>).

Το Σύστημα Ηλεκτρονικής Κατάθεσης, πλήρως προσαρμοσμένο στα δεδομένα της ψηφιακοποίησης των δημοσίων υπηρεσιών, αποτελεί μοναδικό εργαλείο που χρησιμοποιείται αρμοδίως από τις Γραμματείες των ελληνικών ΑΕΙ και του ΔΟΑΤΑΠ (εφεξής «Γραμματείες»). Το συγκεκριμένο σύστημα είναι προσβάσιμο και επιτρέπει μόνο στο αρμόδιο προσωπικό των Γραμματειών, καθώς και στους διδάκτορες, να διεκπεραιώνουν τις διαδικασίες κατάθεσης με εύκολο και άμεσο τρόπο.

Πιο συγκεκριμένα, σε συνέχεια της υποστήριξης της διδακτορικής διατριβής και προκειμένου να απονεμηθεί ο τίτλος στον/την διδάκτορα, η διατριβή θα πρέπει να ενταχθεί επιτυχώς στο ΕΑΔΔ ακολουθώντας μια συγκεκριμένη ροή εργασιών. Συνοπτικά, όπως φαίνεται στο σχήμα που ακολουθεί, οι Γραμματείες ενεργοποιούν τη διαδικασία κατάθεσης της διατριβής, αφού έχει ολοκληρωθεί με επιτυχία η δημόσια υποστήριξή της, και συμπληρώνουν τα στοιχεία που αιτούνται στην Α φάση. Στη συνέχεια οι διδάκτορες ελέγχουν και επικυρώνουν τα στοιχεία που εισήχθησαν στην Α φάση, συμπληρώνουν πρόσθετα μεταδεδομένα, μεταφορτώνουν τα τελικά ψηφιακά αρχεία των διατριβών τους και, επίσης, συμπληρώνουν το ερωτηματολόγιο της στατιστικής έρευνας του ΕΚΤ. Οι αρμόδιες Γραμματείες και οι διδάκτορες

εισέρχονται στο Σύστημα Ηλεκτρονικής Κατάθεσης - με απόλυτη ευθύνη τους ως προς το περιεχόμενο και τον χρόνο καταχώρησης.

Η διαδικασία της ηλεκτρονικής κατάθεσης μίας διτριβής στο σύστημα απεικονίζεται στο ακόλουθο Σχήμα:

Με βάση την παραπάνω διαδικασία, η ετήσια στατιστική έρευνα του ΕΚΤ καταγράφει ως νέους διδάκτορες σε ένα συγκεκριμένο έτος αναφοράς όλους όσους υποστήριξαν επιτυχώς τη διδακτορική τους διτριβή εντός του εξεταζόμενου έτους αναφοράς και ως εκ τούτου οι Γραμματείες έχουν ενεργοποιήσει τη διαδικασία κατάθεσης της διδακτορικής διτριβής.

Τα στοιχεία αντλούνται για κάθε έτος αναφοράς τον Απρίλιο του επόμενου ημερολογιακού έτους. Ο συγκεκριμένος χρόνος έχει επιλεγεί, προκειμένου να εγγράφονται στο σύστημα όσο το δυνατό

περισσότερες διατριβές και συμπληρωμένα ερωτηματολόγια για το έτος αναφοράς¹³ και παράλληλα να διασφαλίζεται η έγκαιρη δημοσίευση των στατιστικών αποτελεσμάτων. Η ενδεχόμενη καθυστερημένη καταχώρηση διατριβών από τις Γραμματείες ή συμπλήρωση ερωτηματολογίων από τους διδάκτορες είναι φαινόμενο που δεν μπορεί να αποκλειστεί. Για αυτόν τον λόγο στο σχετικό Διάγραμμα της έκδοσης που αποτυπώνει τον αριθμό των νέων διδασκόντων διαχρονικά είναι πιθανή η χρονικά προς τα πίσω επικαιροποίηση των στοιχείων.

Σύντομη περιγραφή δεδομένων

Η έρευνα είναι απογραφική . Τα στοιχεία συλλέγονται από:

- Την αίτηση κατάθεσης και τα μεταδεδομένα των διδακτορικών διατριβών, που συμπληρώνονται από τις Γραμματείες και τους διδάκτορες. Αναφέρονται στα στοιχεία που αφορούν τον αριθμό των νέων διδασκόντων, τα βασικά δημογραφικά χαρακτηριστικά (όπως φύλο, έτος γέννησης κ.α.), τα ιδρύματα και τις σχολές εκπόνησης της διδακτορικής διατριβής, τα επιστημονικά πεδία και υποπεδία στα οποία εντάσσονται οι διδακτορικές διατριβές.
- το ερωτηματολόγιο της στατιστικής έρευνας του ΕΚΤ για τους κατόχους διδακτορικού τίτλου που συμπληρώνεται ηλεκτρονικά από τους διδάκτορες. Έχει αναπτυχθεί από το ΕΚΤ στην πλατφόρμα Limesurvey και ενσωματώνει βασικούς και προχωρημένους ελέγχους ορθότητας κατά τη συμπλήρωση σε πραγματικό χρόνο, ώστε να εξασφαλίζεται η ακρίβεια των συλλεγόμενων στοιχείων.

Βάση για τη νέα δομή και το περιεχόμενο του ερωτηματολογίου που εφαρμόζεται από το 2021 και μετά, αποτέλεσαν διεθνείς εκθέσεις και πρακτικές, συναφείς με την ανάλυση δεδομένων για τους νέους διδάκτορες, όπως το Survey of Earned Doctorates (SED) του National Science Foundation (NSF), το Career Tracking Survey of Doctorate Holders (Science Connect – European Science Foundation), αντίστοιχες μελέτες και στοιχεία του Centre for Science and Technology Studies (CWTS) κ.ά.

Οι θεματικές που διερευνώνται σχετικά με τη χρήση ψηφιακών τεχνολογιών στη διδακτορική έρευνα έχουν προκύψει από ανάλυση και επιλογή ερωτήσεων που περιλαμβάνονται στην έρευνα του ΟΟΣΑ «OECD International Survey of Scientific Authors 2018 - How is science going digital?» (βλ. <https://www.oecd.org/sti/ISSA2questionnaire.pdf>), καθώς και από τις εξής σχετικές αναλύσεις του ΟΟΣΑ: OECD - Charting the digital transformation of science, Bello, M., Galindo-Rueda, Φ. (2020). Charting the digital transformation of science: Findings from the 2018, OECD International Survey of Scientific Authors (ISSA2). OECD Science, Technology and Industry Working Papers2020/03.

Το περιεχόμενο αυτών των ερωτηματολογίων και των αναλύσεων παραμετροποιήθηκε για τους σκοπούς της εθνικής στατιστικής έρευνας του ΕΚΤ και προσαρμόστηκε στα δεδομένα και το πλαίσιο που ισχύει, αντίστοιχα, στην Ελλάδα.

¹³ Από τα στοιχεία προκύπτει ότι μέχρι τον Απρίλιο του επόμενου έτους έχει ξεκινήσει η διαδικασία κατάθεσης για ποσοστό άνω του 95% των διατριβών του έτους αναφοράς.

Συνοπτικά, το ερωτηματολόγιο περιλαμβάνει τις εξής ενότητες:

- Ενότητα 1: Δημογραφικά στοιχεία
- Ενότητα 2: Πρότεροι ακαδημαϊκοί τίτλοι και εξειδίκευση διδακτορικών σπουδών
- Ενότητα 3: Περίοδος διδακτορικών σπουδών (λόγος ανάληψης ερευνητικής δραστηριότητας και είδος της, βαθμός αξιοποίησης ψηφιακών εργαλείων, χρηματοδότηση, διεθνής κινητικότητα)
- Ενότητα 4: Επιστημονικές εκροές που συνδέονται με τις διδακτορικές σπουδές
- Ενότητα 5: Επαγγελματική απασχόληση κατά την ολοκλήρωση των διδακτορικών σπουδών
- Ενότητα 6: Μελλοντικές επαγγελματικές προοπτικές
- Ενότητα 7: Αξιολόγηση ερωτηματολογίου

Το πλήρες ερωτηματολόγιο είναι διαθέσιμο εδώ: https://metrics.ekt.gr/sites/metrics-ekt/files/questionnaires/pdf/2021/PhDStatistics_Questionnaire_2021.pdf

Τα στοιχεία που παραθέτει η παρούσα έκθεση αφορούν στα δεδομένα και τις αποκρίσεις των νέων διδασκόντων του έτους 2022. Τα δεδομένα βασίζονται στα στοιχεία που έχουν συγκεντρωθεί από τις αιτήσεις των 1.923 νέων διδασκόντων και τις αποκρίσεις στα ερωτηματολόγια της έρευνας τα οποία ανέρχονται σε 1.731.

Η παράθεση των στοιχείων γίνεται σε ποσοστιαία βάση είτε επί του συνόλου των νέων διδασκόντων, είτε επί του συνόλου των αποκρίσεων ανά ερώτηση και με βάση όσους συμπλήρωσαν τα σχετικά ερωτηματολόγια.

Βασικές έννοιες και ταξινομήσεις

Σπουδές διδακτορικού επιπέδου

Ακολουθείται η ταξινόμηση International Standard Classification of Education ISCED 2011 της UNESCO (<http://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/international-standard-classification-of-education-isced-2011-en.pdf>). Στην Ελλάδα, η απονομή των διδακτορικών διπλωμάτων πραγματοποιείται αποκλειστικά από ΑΕΙ κατόπιν δημόσιας υποστήριξης της θέσης-διατριβής του υποψήφιου παρουσία επταμελούς εξεταστικής επιτροπής. Η διδακτορική διατριβή υλοποιείται με την καθοδήγηση επιβλέποντα που προεδρεύει σχετικής τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής. Η διατριβή αποτελεί εξ ορισμού ερευνητική δραστηριότητα.

Διεθνής κινητικότητα

Σύμφωνα με προσαρμογή του ΟΟΣΑ στο «Recommendations on Statistics of International Migration, Revision 1 (UN, 1998)»: Διδάκτορες με διεθνή κινητικότητα θεωρούνται αυτοί οι οποίοι διέμειναν σε άλλη χώρα πλην της οικείας χώρας υπηκοότητας ή διαμονής τους, για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των 3 μηνών, για λόγους συναφείς με την ερευνητική τους δραστηριότητα.

Ιθαγένεια

Σύμφωνα με τον Νόμο περί κύρωσης του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας (3284 / ΦΕΚ Α' 217/10.11.2004) κτήση της ιθαγένειας γίνεται είτε αυτοδίκαια με τη γέννηση (ως τέκνο Έλληνα ή Ελληνίδας ή ως βρέφος που γεννιέται σε ελληνικό έδαφος, εφόσον πληρούνται συγκεκριμένες προϋποθέσεις), είτε με δήλωση και αίτηση, λόγω (γέννησης και) φοίτησης σε σχολείο στην Ελλάδα, τηρώντας μια συγκεκριμένη διαδικασία και προϋποθέσεις. Άλλοι τρόποι απόκτησης της ιθαγένειας είναι με αναγνώριση, υιοθεσία, κατάταξη στις ένοπλες δυνάμεις και με πολιτογράφηση.

Επιστημονικά πεδία διδακτορικής έρευνας

Η θεματική κατηγοριοποίηση των διδακτορικών διατριβών σε επιστημονικές περιοχές πραγματοποιείται με βάση την αναθεωρημένη ταξινόμηση Frascati (http://www.oecd-ilibrary.org/science-and-technology/frascati-manual-2015_9789264239012-en Guidelines for Collecting and Reporting Data on Research and Experimental Development, The Measurement of Scientific, Technological and Innovation Activities, OECD Publishing, Paris). σε έξι κύρια επιστημονικά πεδία και 42 υποκατηγορίες:

Κύριο επιστημονικό πεδίο	Υποκατηγορία
Φυσικές Επιστήμες Natural Sciences	<ul style="list-style-type: none"> ○ Μαθηματικά ○ Επιστήμη Ηλεκτρονικών Υπολογιστών & Πληροφορική ○ Φυσική ○ Χημεία ○ Γεωεπιστήμες & Επιστήμες Περιβάλλοντος ○ Βιολογία ○ Άλλες Φυσικές Επιστήμες
Επιστήμες Μηχανικού & Τεχνολογία Engineering & Technology	<ul style="list-style-type: none"> ○ Επιστήμη Πολιτικού Μηχανικού ○ Επιστήμη Ηλεκτρολόγου Μηχανικού, Επιστήμη Ηλεκτρονικού Μηχανικού, Μηχανικού ΗΥ ○ Επιστήμη Μηχανολόγου Μηχανικού ○ Επιστήμη Χημικού Μηχανικού ○ Μηχανική Υλικών ○ Βιοϊατρική Μηχανική ○ Περιβάλλοντική Μηχανική ○ Περιβαλλοντική Βιοτεχνολογία ○ Βιομηχανική Βιοτεχνολογία ○ Νανοτεχνολογία ○ Άλλες Επιστήμες Μηχανικού & Τεχνολογίες

Κύριο επιστημονικό πεδίο	Υποκατηγορία
Ιατρική και Επιστήμες Υγείας Medical & Health Sciences	<ul style="list-style-type: none"> ○ Βασική Ιατρική ○ Κλινική Ιατρική ○ Επιστήμες Υγείας ○ Ιατρική Βιοτεχνολογία ○ Άλλες Ιατρικές Επιστήμες
Γεωπονικές Επιστήμες & Κτηνιατρική Agricultural Sciences and Veterinary Sciences	<ul style="list-style-type: none"> ○ Γεωπονία, Δασολογία, και Αλιεία ○ Επιστήμη Ζωικής Παραγωγής ○ Κτηνιατρική ○ Γεωπονική Βιοτεχνολογία ○ Άλλες Γεωπονικές Επιστήμες
Κύριο επιστημονικό πεδίο	Υποκατηγορία
Κοινωνικές Επιστήμες Social Sciences	<ul style="list-style-type: none"> ○ Ψυχολογία και Γνωσιακή Επιστήμη ○ Οικονομικά και Επιχειρήσεις ○ Εκπαίδευση ○ Κοινωνιολογία ○ Νομική Επιστήμη ○ Πολιτικές Επιστήμες ○ Κοινωνική & Οικονομική Γεωγραφία ○ ΜΜΕ και Επικοινωνίες ○ Άλλες Κοινωνικές Επιστήμες
Ανθρωπιστικές Επιστήμες & Τέχνες Humanities and the Arts	<ul style="list-style-type: none"> ○ Ιστορία & Αρχαιολογία ○ Γλώσσα & Λογοτεχνία ○ Φιλοσοφία, Ηθική και Θρησκεία ○ Τέχνες (Τέχνες, Ιστορία της Τέχνης, Ερμηνευτικές Τέχνες, Μουσική) ○ Άλλες Ανθρωπιστικές Επιστήμες

Πεδία εκπαίδευσης & κατάρτισης και παραδείγματα συναφών αντικειμένων, σύμφωνα με τη Διεθνή Τυποποιημένη Ταξινόμηση της Εκπαίδευσης ISCED 2013

<https://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/isced-fields-of-education-and-training-2013-en.pdf>

Πεδίο	Περιγραφή	Παραδείγματα
1	Εκπαίδευση	Νηπιαγωγοί, Δάσκαλοι
2	Τέχνες και Ανθρωπιστικές Επιστήμες	Καλές Τέχνες, Μουσική, Θεολογία, Ιστορία, Αρχαιολογία, Φιλοσοφία, Φιλολογία
3	Κοινωνικές Επιστήμες, Δημοσιογραφία και Ενημέρωση	Οικονομικά, Πολιτικές Επιστήμες, Ψυχολογία, Κοινωνιολογία, Δημοσιογραφία, Βιβλιοθηκονομία
4	Διοίκηση Επιχειρήσεων και Νομική	Λογιστική, Φορολογία, Χρηματοοικονομικά, Τραπεζική, Ασφαλιστική, Διοίκηση Επιχειρήσεων, Marketing, Διαφήμιση, Νομική
5	Φυσικές Επιστήμες, Μαθηματικά και Στατιστική	Βιολογία, Βιοχημεία, Περιβαλλοντικές Επιστήμες, Χημεία, Φυσική, Μαθηματικά, Στατιστική
6	Τεχνολογίες Πληροφοριών και Επικοινωνίας	Ηλεκτρονικοί Υπολογιστές, Σχεδιασμός και Διαχείριση Βάσεων Δεδομένων και Δικτύων, Ανάπτυξη Λογισμικού και Εφαρμογών
7	Μηχανική και Κατασκευές	Χημικοί Μηχανικοί, Μηχανικοί Περιβάλλοντος, Πολιτικοί Μηχανικοί, Αρχιτέκτονες Μηχανικοί, Ηλεκτρολόγοι Μηχανικοί, Μηχανικοί Μεταλλείων, Μηχανικοί Υπολογιστών
8	Γεωργία, Δασοκομία, Αλιεία, Κτηνιατρική	Φυτική και Κτηνοτροφική Παραγωγή, Κηπουρική, Δασοκομία, Αλιεία, Κτηνιατρική
9	Επιστήμες Υγείας	Ιατρική, Οδοντιατρική, Φαρμακευτική, Νοσηλευτική
10	Παροχή Υπηρεσιών (π.χ. κ.λπ.).	Υπηρεσίες Ομορφιάς, Υπηρεσίες Καταλύματος-Εστίασης, Υπηρεσίες Ασφαλείας, Υπηρεσίες Μεταφορών

Στατιστική ταξινόμηση οικονομικών δραστηριοτήτων στην Ευρωπαϊκή Ένωση, αναθ.2 (NACE rev.2)

Η Ελληνική μετάφραση της στατιστικής ταξινόμησης οικονομικών δραστηριοτήτων στην Ευρωπαϊκή Ένωση, αναθ.2 (NACE rev.2) είναι διαθέσιμη στον ακόλουθο σύνδεσμο: <https://www.statistics.gr/economic-activities>

Κοινωνικοοικονομικοί στόχοι (NABS 2007)

Η Ονοματολογία για την Ανάλυση και την Σύγκριση των επιστημονικών Προγραμμάτων και Προϋπολογισμών (NABS) χρησιμοποιείται από τη Eurostat στις στατιστικές Έρευνας & Ανάπτυξης.

Η ονοματολογία NABS 2007 (https://metrics.ekt.gr/sites/metrics-ekt/files/pages-pdf/NABS_2007.pdf) περιλαμβάνει τους εξής 14 κοινωνικοοικονομικούς στόχους:

1. Διερεύνηση και εκμετάλλευση του γήινου περιβάλλοντος
2. Περιβάλλον
3. Εξερεύνηση και εκμετάλλευση του διαστήματος
4. Μεταφορές, τηλεπικοινωνιακές και άλλες υποδομές

5. Ενέργεια
6. Βιομηχανική παραγωγή και τεχνολογία
7. Υγεία
8. Γεωργία
9. Εκπαίδευση
10. Πολιτισμός, ψυχαγωγία, θρησκεία και μέσα μαζικής ενημέρωσης
11. Πολιτικά και κοινωνικά συστήματα, δομές και διαδικασίες
12. Γενική προαγωγή της γνώσης – προϋπολογισμοί των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων
13. Γενική προαγωγή της γνώσης – άλλοι προϋπολογισμοί εκτός των προϋπολογισμών των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων
14. Άμυνα

